

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon
št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Po sokolski zmagi

Ljubljana dobiva po celem tednu ra-
doznega praznika zopet svoje običajno
lice. Zadnje sokolske čete so se včeraj
odpeljale nazaj v svoje domače kraje.
Ostali so le še pozamezniki, ki si ho-
čejo natančneje ogledati naše lepo me-
sto in druge slovenske kraje. Mnogo,
razveseljivo mnogo je tudi teh udele-
ženecv sokolskega zleta, vendar pa ne
toliko, da bi mogli vtisniti ljubljanskim
ulicam svoj pečat. Osamljene so tudi
že zastave, ki še plapolajo na ljubljans-
kih hišah, in izginile so našteje zasta-
vice z balkonom in oken, ki so v zvezi
z zelenjem, cvetjem in preprogami ta-
ko zelo povzdignile svečano, veselo, živ-
ljenja kipečo sliko prijazne slovenske
prestonice.

V dolgi vrsti trdih delovnih dni, v ob-
jemu vsakdanjih stisk in skrbi pa bo
ostal ljubljanski sokolski zlet ne le lep
in prijeten spomin, marveč tudi osveto-
jujoče bodrilje in glasen klicar lepše bo-
dočnosti. Naroda, ki zna in more na tak
mogočen in globoko eufen način poka-
zati svojo življenjsko silo, ne bo strl no-
ben vihar in ne uklonila nobena nad-
loga. Iz najhujših težav si bo našel pot
in ničesar ne more zavreti njegovega na-
predka.

Ponovno smo že omenili v preteklih
dneh, a vendar je treba pibiti še na
tem mestu: sokolski zlet v Ljubljani ni
bil zamišljen v takem obsegu, kakršne-
ga je potem zavzel. Določeno je bil v ož-
njem pokrajinskem obsegu z nalogo, da
podrta proslavo 70. obletnice pomemb-
nega dogodka, ko je slovanska sokol-
ska misel z ustanovitvijo »Južnega So-
kola« v Ljubljani prodrla na jugoslo-
vonska tla. Sokolstvo ne forsira prepo-
gostih velikih prireditev, ker hoče svojo
glavno energijo posvetiti vztrajnemu in
sistematičnemu notranjemu delu. Zato
so vsesokolski zleti zelo redki; pri nas
smo imeli po vojni šele dva, 1. 1922.
v Ljubljani in 1. 1930. v Beogradu; celo
manjši pokrajinski zleti se vrše le vsa-
kih nekaj let. V ogromnem številu se je
naše Sokolstvo udeležilo lani grandioz-
nega vseevropskega sokolskega zleta
v Pragi. Po vsem tem bi bil za ljubljans-
ki zlet že nad vse časten uspeh, če bi
dosegel le tretjino udeležbe in obsega,
kakor ju je sedaj dosegel. Spontano, po
volji članstva, pa se je razvil v vseso-
kolski zlet, da enakega še ni bilo ne v
Jugoslaviji, ne nikjer drugje izven Pra-
ge.

Vzrokov za ta razveseljivo in ponos-
vzbujajoči pojav je več. Pred vsem je
naše Sokolstvo po svoji reorganizaciji
1. 1929. in po sijajno uspelem beograjs-
kem zletu zavzelo silen razmah na zu-
naj in na znotraj. Podvojilo ali celo
potrojilo je število svojih pripadnikov,
poglobilo in izpopolnilo svoje delo za
telesno in duševno vzgojo svoje ogrom-
ne družine. Zmagovito je prodrlo tudi
v podeželska naselja in se trdno ukore-
nilo v zdravem kmečkem narodu. In
vsa ta življenjska sila, ki jo je vzbui-
lo in organiziralo, si je hotela dati
duška, pa je porabila za to ljubljanski
sokolski zlet. Tako so se odpravile na
dolge in naporne poti v Ljubljano tudi
čete iz najbolj oddaljenih krajev, tam
iz Južne Srbije, iz Črne gore in Herce-
govine, iz skrajnih timokih predelov
v Banatu in tam ob Območju. Po petde-
set, štirideset kilometrov daleč so imeli
mnogi oddelki do železnice; mnogo že-
lezne volje in še več ideazma je bilo
treba, res sokolskega duha, da so kljub
temu prišli v Ljubljano.

Tako se je na ljubljanskem zletu po
najboljših reprezentantih svojega pre-
bivalstva zbrala vsa Jugoslavija. Zdrui-
žili so se pripadniki vseh plemen; vseh
ver, vseh slojev in stanov. Vsi so bili
eno, vsi člani iste velike rodbine, jugo-
slovenske narodne celote. Sokolski zlet
v Ljubljani je bil zato tudi nad vse po-
membna nacionalna manifestacija. So-
kolstvo se je na njem oddolžilo jugoslo-
venski nacionalni ideji, ki je ustvarila
osnovo za njegov silni razmah. Tujcem,
ki jih je bilo to dni v Ljubljani zelo
mnogo, pa celo bratom Čehom, ki so
prihiti med nas, je bilo kakor raz-
odetje, ko so videli, kako zelo je že na-
predovala naša notranja konsolidacija
in kako zelo smo že eno. Ta dojem z
ljubljanskih svečanosti se pozna vsem
izjavam, ki smo jih slišali iz ust ugled-
nih inozemcev, in vsem poročilom, ki jih
čitamo v tujih listih. Nam samim pa je
ta novi dokaz po sebi delujočega kon-
solidacijskega razvoja v uteho in zado-
ščenje.

Ogromna sokolska prireditev pretek-
lih dni ni bila demonstracija proti ni-
komur, ne na zunan, ne na znotraj. Bi-
la je le pozitivna manifestacija zdrave
življenjske sile našega naroda, ki se
hoče v svoji svobodni domovini svobod-
no razvijati. Zato je morala z občutkom
sreče in radosti navdati vsakogar, kdor
ne želi iz Slovenije, Jugoslovenom in
vsemu človeštvu.

Angleško-ruski spor poravn

London, 1. julija g. V moskovskem pro-
cesu obojni angleški oficirji so bili da-
nes izpušeni iz ječe. S tem je tudi porav-
nan spor med Anglijo in Rusijo.

AVSTRIJSKA DIKTATURA NA DELU

S posebno uredbo je Dollfussov režim uniformiral ves avstrijski tisk — Obrtniki, ki niso pristaši režima, bodo izgubili koncesije — Brezobzirno brutalnost na vsej črti

Dunaj, 1. julija. r. Dollfussov režim v Av-
striji je izdal včeraj nove ukrepe, ki kaže-
jo, da je »mala diktatura« v Avstriji še
mnogo brezobzirnejša in brutalnejša, kakor
pa hitlerjevski režim v Nemčiji. Dollfussova
vlada si je namreč osvojila vse »ne« metode,
ki jih je prej takozvani »katoliški« tisk
najhuje obsojal in proglasal za barbarstvo
in brutalno nasilje.

Konec zadnjih ostankov tiskovne svobode

Že doslej je poznal klerikalni režim, ka-
kor povesod, kjer ima klerikalizem odloči-
no besedo, dvojno mero: eno za svoje pri-
staše, drugo za politične nasprotnike. Ti-
skovna svoboda je bila uničena že z uved-
bo takozvane predcenzure, ki določa, da
mora vsak list, ako to odredi vlada, dve
uri pred izidom v predcenzuro. Kdor pozna
ustroj časopišnih podjetij, ve, da je mogoče
s takimi ukrepi prizadejati listom velikan-
sko škodo in jih materialno dočeti uničiti.
Že dosedaj so bili pod predcenzuro vsi listi,
ki jih smatra vlada za sebi nenaklonjene.
Toda to očitno še ni bilo dovolj. Na vče-
rajšnji seji je ministrski svet sklenil: novo
zasilno uredbo, s katero uvaja obveznost
objave uradnih razglasov. Pri tem pa niso
misleli samo obhajene uradne objave,
marveč tudi politični članki, vesti in po-
udarek tendenc, ki so lahko tudi v popo-
lne nasprotju s političnimi smernicami te-
ga ali onega lista. Pri tem pa določa ured-
ba, da se morajo take vesti objaviti v po-

litičnem delu lista na najbolj vidnem me-
stu in v tem bolj učinkovito. Zabrane pa je
vsak komentar, krajanje ali sploh tolma-
čenje takih uradnih objav. Na ta način
hoče Dollfussova vlada uniformirati ves av-
strijski tisk in ga staviti v službo režima.
S tem so seveda odstranjeni zadnji ostanki
tiskovne svobode in avstrijski tisk odsej
ne bo zrcalo javnosti, marveč samo še zrcalo
režima.

Odvzem koncesij političnim nasprotnikom

Drugi sklep včerajšnje seje ministrskega
sveta je prav tako politično brutalen. Mini-
strski svet je namreč sklenil, da se lahko
odvzamejo obrtnikom in podjetnikom obrt-
na dovoljenja brez predhodnega opomina
ali opozorila, če so osumljeni, da kakorkoli
podpirajo delovanje režimu nasprotnih
strank. S tem hoče vlada zadeti dve muhi
na en udarec. Onemogočiti hoče in narodnim
socialistom in socialnim demokratom vsako
politično agitacijo tako po tem tiska, kakor
potom sestankov in zborovanj. Vsak gostil-
ničar, ki bi dovolil, da se v njegovem lo-
kalu sestajajo nasprotniki režima, lahko
takoj izgubi koncesijo. Ta uredba se da se-
veda zelo elastično tolmačiti in dopušta
najhuje šikaniranje vseh obrtnikov, ki so
režimovcem kakorkoli neljubi. Prizadeji so
s tem tudi tiskarnariji, ki lahko izgube kon-
cesije, ako bi se jih osumilo, da so tiskali
kake letake, brošure, liste, ali slično, na-
menjene za protirežimsko propagando. S

tem hoče vlada predvsem onemogočiti ves
narodno - socialistični tisk, na da bi se očit-
no izpostavljala z direktnimi prepovedmi.

Podržavljenje režimskih strankarskih formacij

Obenem je vlada včeraj sklenila povečati
številčno stanje takozvane pomožne poli-
cije, ki jo tvorijo oddelki Heimwehra in
drugih, vladnim strankam pripadajočih vo-
jaških formacij. Ta pomožna policija ima
značaj »prostovoljne« formacije, čeravno je
javna tajnost, da je pod vojaškim povelj-
stvom in se vzdržuje iz državnih sredstev
ter predstavlja prav za prav povečanje av-
strijske oborožene sile, kar je v očitem na-
sprotnju.

Danes so izšle izvršilne določbe k vče-
rašnjemu sklepu ministrskega sveta glede
ustanovitve zaščitnega zbora s pritegnitvi-
jo pomožnih asistenčnih oddelkov iz vla-
di zveštih organizacij. Po teh določbah bo
dala Heimwehr v pomožne asistenčne od-
delke 15.000, ostale organizacije pa približ-
no prav toliko mož, tako da se lahko ra-
čuna, da bo imela Avstrija v kratkem po-
leg zvezne armade še vojaško izvežbano
rezervo najmanj 30.000 mož. Organiza-
torni bo ta prostovoljni zaščitni zbor pod-
rejen ministrstvu za varnost in ne mini-
strstvu za vojsko, ker se hoče vlada izog-
niti eventualnim ugovorom zaradi mirov-
ne pogodbe.

Vsi ti ukrepi vlade so v nasprotju z do-
ločbami ustave. Zato se je vlada poslužila

takozvanega vojnogospodarskega zakona,
ki je za dobo svetovne vojne dajal vladi iz-
redna pooblastila, pa vsled nepazljivosti po
vojni ni bil izrecno razveljavljen. V domo-
kratskih krogih so zaradi tega postopanja
vlade dokaj vznemoljeni. Priznavajo sicer
upravičenost odločne borbe proti narodnim
socialistom, vendar pa smatrajo, da bi si
bila morala vlada izposlovati take ukrepe
legalnim putem s pomočjo Narodnega sveta.
Da tega ni storila, izdaja le njeno stremle-
nje, »vesti popolno diktaturo brez ozira na
ustavo in obstoječe zakone.

Vsi hitlerjevski mandati razveljavljeni

Dunaj, 1. julija. d. Dunajski deželni zbor
je včeraj sprejel zakon o razveljavitvi
narodno-socialističnih mandatov z vsemi
glasovi socialnih demokratov in krščanskih
socialcev. S tem sklepom dunajskega de-
želnekega zbora so narodni socialisti izgubili
svojo posebno in najjačjo politično postoj-
janko v Avstriji. Lahko se smatra, da je s
tem akcija proti hitlerjevem v Avstriji za-
ključena, ker so bili v ostalih deželah na-
rodni socialisti številčno zelo slabo zastopa-
ni v deželnih zbora.

Tudi solograški deželni zbor je razve-
ljal mandate narodne socialistične stranke
in štajerskega Heimatschutza v vseh
javnih zastavitvah.

Obnova hitlerjevske stranke nemogoča

Dunaj, 1. julija. AA. Tu so se razširili
glasovi, da pripravljajo avstrijski hitlerjev-
ci ustanovitev nove stranke, v kateri bi
združili vse člane prepovedane nacional-
no socialistične stranke. Nova stranka bi
se imenovala avstrijska nacionalna delav-
ska stranka. V vladnih krogih izjavljajo,
da je vlada trdno odločena preprečiti vsa-
ko pregrupacijo nacionalnih socialistov v
kakršnikoli obliki.

Zbližanje z Rusijo

Pogajanja Male antante z Rusijo za zaključitev pogodbe o nenapadanju — Sporazum med Litvinovim in Titulescom

London, 1. julija. g. V Londonu se vršijo
trenutno pogajanja med sovjetskim ljud-
skim komisarjem za zunanje zadeve Litvinov-
m in rumunskim zunanjim ministrom
Titulescom o zaključitvi pogodbe o nena-
padanju, ki naj bi se ne nanašala samo na
Rumunijo, temveč na vse države Male an-
tante in na vse države, ki mejijo na Ru-
sijo. V načrtu sta dve konvenciji, v katerih
naj bi bil pojem napadalca opredeljen po
Politisovem vzorcu. Prva konvencija naj
bi se sklenila med Rusijo in sosednjimi
državami, druga pa med Rusijo in Malo
antanto. K drugi konvenciji je baje pri-
pravljena pristopiti tudi Turčija. Rumu-
nija bi potemtakem sklenila z Rusijo dve
pogodbi in sicer eno kot članica Male an-
tante, drugo pa kot sosedna Rusije. Poga-
janja potekajo ugodno, seveda pa ni ž nji-
mi v nobeni zvezi vprašanje priznanja So-
vjetske Rusije s strani Male antante.

V zvezi s temi pogajanjmi je »Daily He-
rald« objavil sencaionalno poročilo o bliž-
njem podpisu vzhodno-evropskega mirov-
nega pakta, ki naj bi ga podpisale Rusija,
Poljska, češkoslovaška, Rumunija in Ju-
goslavija. List pravi, da je na sestankih Li-
tvinova in Titulesca v Londonu prišlo do
sporazuma glede Besarabije, tako da so za-
varovani interesi obeh prizadetih držav. S
tem je bila ustvarjena podlaga za zaklju-
čitev mirovnega pakta. Čim bo pakt po-
pisan, poroča list nadalje, bodo države Ma-

le antante priznale de lurs Sovjetsko Ru-
sijo in poslale v Moskvo svoje diplomatske
zastopnike. Pakt bo imel značaj spora-
zuma o nenapadanju. Vseboval bo tudi to-
čno definicijo napadalca. Po njej se bo sma-
trala za napadalca država, ki bo objavila
drugi vojni, ki bo vpadla v njeno ozemlje,
ki bo njeno ozemlje napadla s letali, blo-
kirala njene luke in obale ali podprla z ob-
oroženo vojsko tretjo državo, ki bi drugo
državo napadla.

Nemški transferni moratorij

Berlin, 1. julija. d. Državna banka je ob-
javila, da je z današnjim dnem stopil v
veljavno transferni moratorij za nemške in-
ozemske dolgovce, ker svetovna gospodarska
konferenca v Londonu ni rešila vprašanja
transferja. Državna banka pričakuje, da bo
mogla izvesti delni transfer do 50 odstotkov
v primeru nemotenega trgovinskega razvo-
ja. V času od 1. julija do 31. decembra bo
transferirala za Davisovo posojilo obresti in
anuitete v celoti, za Youngovo posojilo iz
1. 1930. pa obresti. Transferiranje amorti-
zacijskih vsot za Youngovo posojilo in vseh
ostalih zapadlih amortizacijskih zneskov se
ne bo izvršilo. Za vse zapadle obresti in
izplačila dobičkov se bo transferirala pol-
ovica, vendar pa ne več ko 4 odstotke na
leto.

Centrum v razkroju

Vodstvo nemškega katoliškega centra razpravlja samo še, kako bi izvedlo razid stranke

Berlin, 1. julija d. Pričakovana odlo-
čitev o razidu centra je bila odgode-
na in bo padla šele v začetku prihodnje-
ga tedna, ker razgovori o nadaljnji usodi
stranke centra z merodajnimi vo-
ditelji narodne socialistične stranke še
niso končani. Do sestanka državnega kan-
cellarja Hitlerja in dr. Brüninga ni prišlo
Vodstvo centra ne razpravlja več, ali
naj se stranka razide, ker se smatra bo
že kot gotova stvar. Predmet sedanjih
posvetovanj vodstva centra je pred-
vsem določitev smernic, ki naj se izdajo
pristašem kot poslednji sklep. V krogih
centra poudarjajo, da se velika mil-
lionska organizacija ne more kar kratko-
malo odstraniti. Zato proučuje vodstvo
stranke, na kakšen način naj bi se izvr-
šila likvidacija, ne da bi došlo do trenja.
Tudi v vladnih krogih se zavedajo, da
bi z enostavnim izenačenjem pridobili
samo na številu, ne pa delovnih so-
torek. Zato naj bi bila odločitev ta-
korekč zaveda vesti vsakega posamez-
nega poslanca. Na eni strani se hoče
omogočiti centrumu častna smrt, na
drugi strani pa nuditi čas, da se po iz-
gubljeni bitki sam umeti. Prevzem vseh
poslancev centra v frakcije narodne
socialistične stranke ni mogoč, ker so
bili mnogi izmed njih v pretečni zvezi s
prejšnjo marksistično stranko. Zato bodo
moral po večini odložiti svoje mandate.
Tudi porenjeko »Kölnische Volkszeitung«
centra »Kölnische Volkszeitung« na-
poveduje razid stranke. Listi, ki pose-

majo njegovo vest, pravijo da je sedaj
gotovo, da se bo stranka prostovoljno
razšla.

Razpust katoliških organizacij v Prusiji

Berlin, 1. julija g. Osmočin naravno
socialistični krog so postali nevoljni,
ker centrum še vedno odlašajo, da bi se
prostovoljno razšel. Posledica tega je
bila akcija, o kateri je bila javnost danes
obveščena tudi uradno. Po tem vseh je
tajna državna policija danes po vsej Pru-
siji zaprla poslovne lokale večjega dela
katoliških organizacij in zaplenila v njih
pisemno gradivo in vse premoženje. Ta
ukrep je postal potreben, ker se je izka-
zalo, da so se te verske pomožne orga-
nizacije centra udeleževale proti dr-
žavi ter skušale s sistematičnim hujša-
njem sabotirati naravno priključitev va-
likega dela nemškega naroda k nacional-
ni Nemčiji. Zaradi teh zborov so služile
vse te verske in cerkvene ustanove v
strankarsko-politične namene, kar je
resno ogrozilo razmerje med nacionalno
državo in katoliško cerkvijo. Zadnji
ukrep vlade ne bo zadel popolnoma čis-
titih cerkvenih organizacij, ki se ne vme-
šujejo v strankarsko politično delo. Z
ukrepi proti katoliškim organizacijam je
Hitlerjeva vlada zaključila akcijo, ki je
v skladu s njenim postopanjem proti
nemško-nacionalnim »Kampfringom« 12

Nevzdržno razpadanje centra

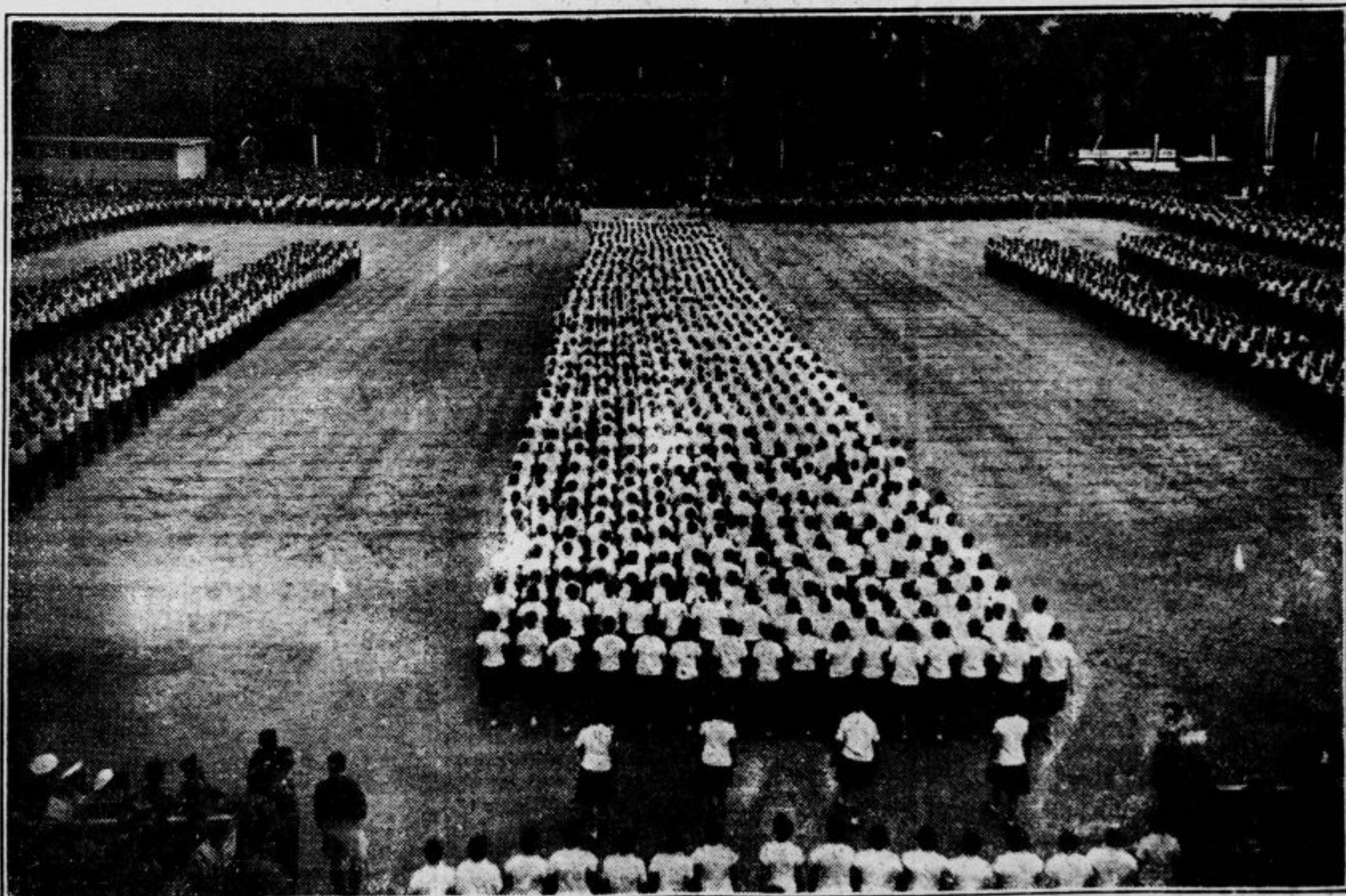
Med tem se nadaljuje razpadanje cen-
truma na vse strani. Posamezni poslan-
ci še odlašajo svoje mandate, dočim išče-
jo drugi zavetja kot gostje v narodnih
socialističnih frakcijah raznih javnih za-
stavit. Tako je odložil svoj mandat
brez utemeljitve državnozbornski poslanec
in dortmundski industrijec Florian Klök-
ner. Leto je storil vodja centra v
mestnem zastopstvu Frankfurta dr.
Scharp, dočim so ostali člani centra
in občinski svetovanci vetopili v narodno
socialistično frakcijo. V Kölnu sta izsto-
pila dva občinska svetovalca iz centra
in zaprosila za sprejem v narodno so-
cialistično stranko. V Berlinu pa se je
centrumova frakcija v mestnem svetu
razšla in štirje izmed njih so celo izsto-
pili iz stranke.

Listi napovedujejo, da se bo bavarska
ljudska stranka sama razšla v ponedeljek.
Istčasno pripominjajo, da so posvetova-
nja v centrumu o razpustu toliko napre-
dovala, da zoper odločitev, po kateri naj
bi poslanci centra ostali kot hospitanti v
narodno-socialistični frakciji, ni več no-
benih ovir.

Neuspeh Papena v Rimu

Rim, 1. julija. g. Pogajanja med nemškim
podkancelarjem Papenom z državnim taj-
nikom Vatikana, kardinalom Pacellijem so
se razšla. Papen je hotel skleniti za svo
Nemčijo enoten konkordat z Vatikonom.
Vzrok njegovega neuspeha je v glavnem
ta, ker so notranje-politični dogodki v Nem-
čiji, predvsem seveda Hitlerjev nastop pro-
ti centrumu, bavarski ljudski stranki in ka-
toliškim nepolitičnim društvom, izzvali v
Vatikanu največje neznanje.

Italijanski polet v Severno Ameriko
Po drugih vestih napredujejo pogajanja
nemškega podkancelarja Papena za zaklju-
čitev konkordata z Vatikonom zelo naglo.
Danes so se ves dan nadaljevala pogajanja
z državnim tajnikom kardinalom Pacellijem
in jutri bo papež baje že predložil
prvi osnutek konkordata.

Eden najbolj veččastnih in najbolj učinkovitih prizorov na obeh javnih telovadbah: 3300 jugoslovenskih Sokolov odhaja po izvršenih vajah s telovadišča skozi oba stranska izhoda, skozi srednji vhod pa v čem že nastopajo naše Sokolice v mogočnih kolonah

Poslednje sokolske čete so zapustile Ljubljano

Presrečno slovo čuvarjev Jadrana — Ponoven dokaz ljubezni do ruskih Sokolov — Poslednji so odšli bratje iz Južne Srbije

Ljubljana, 1. julija.

S popoldanskim rednim vlakom ob 16.30 so se odpeljali naši mornarji nazaj v solunsko Dalmacijo. Odšli so ti vrli čuvarji jugoslovenskega morja, ki so s svojim krasi nastopom na zletišču osvojili vsa srca. O njihovi izvedbi prostih vaj, o tehnični dovršenosti in disciplini, ki ji brž ko ne ni primere, bi se dale napisati dolge strani. Vseh dvesto mornarjev je bilo na zletišču eno samo telo, ki se je po taktu godbe pregibalo in sukalo tako, da je vsa veličanska množica gledalcev s strokovnjaki vred ostrmela. Njihov nastop je bil ponos velikih sokolskih dni. Ta četa borec v sinjega Jadrana je bila najslabši dokaz volje jugoslovenskega naroda, pa tudi naučinkovitejši dokaz sokolske vzgoje.

Ob treh popoldnih je korakala četa skbi meso na kolodvor, povsod deležna burnih ovacij občinstva. Spremljala jo je godba triglavskega polka in množica ljudi.

Vseh mornarjev, ki so se udeležili zleta, je bilo 200, in sicer 80 gojencev strokovne podčastniške šole v Šibeniku, 80 gojencev strojne podčastniške šole v Kumboru in 40 gojencev letalske podčastniške šole v Divulju. Prve je vodil komandir poročnik korvete Pogačar Rudolf, gojence strokovne podčastniške šole komandir poročnik fregate Potočnik, gojence letalske podčastniške šole pa komandir poročnik korvete Bizjak Oskar. A vsem skupaj je poveljeval komandant poročnik bojnega broda Adamič Zenon.

Celotna četa Sokolov kraljevske mornarice je bila že pol štirih na kolodvoru, kjer se je razvilo dovolj živahno vrvenje. Mornarje, med katerimi je bilo zelo veliko Slovencev, so spremljali zlasti še znani starši, soprodniki in dekleta, o, ta dekleta, ki drve za mornarjevo usodo, za tem burnim, nevarnost polnim življenjem...

Do odhoda vlaka je ves čas, polno uro, igrala godba, da je bil peron izpremenjen kar v promenadni prostor. Ko se je približal čas odhoda, je tu pa tam bilo videti prav genjivke prizore. Saj če se mornar poslovi od svoje drage, od matere in očeta, od prijateljev, je vse drugače, kakor če odhaja navaden človek. Tisti pa, ki so bili sami, brez bližnjih, so zapeli. Zazvenela je slovenska in dalmatinska pesem. Potem pa so to lido pred vlakom pretrgala povečja častnikov. Jadranski Sokoli so poskakali v wagone, zadnjakrat stisnili dragim roke. Godba je zaigrala. In bog ve, od kod so naenkrat imeli v rokah vsi zelene vejice, s katerimi so se med vzklankanjem in pesmijo poslovičali od ganiene množice in bele Ljubljane.

★

Poleg drugih bratov in sestra z juga, pretežno članov sokoljskega župe, je ostalo do danes v Ljubljani največ ruskih sokolskih bratov in sester.

Kakor beležimo na drugem mestu, so imeli v petek na Vršču pobožno svečanost. Pozneje, pa so se popeljali po dlni Gorenski, ki je lebdela vsa v solncu. Obiskali so Kramsko goro in druge kraje in se divili velični planin. Ustavili so se seveda tudi na Bledu. Tu jih je popolnoma prevzela krasota kraja. Ruske sokolske goste so spremljali na njihovi poti tudi Ljubljanci in jim razkazovali prirodne zanimivosti. Jih opozarjali na to in ono in jim bili sploh prijetni tolažniki. Samo ob sebi umemo je, da se je pridružila bratom na poti tudi veliko ruskih rojakov iz ljubljanske kolonije.

Ruskih Sokolov in Sokolice je bilo v Ljubljani skupno blizu 300. Člani, kakor članice, so bile pod vodstvom saveznega načelnika Br. Dimitrija Kamulina in s. načelnice Kabinje Potaprove. Članstvo je prislo v Ljubljano iz najrazličnejših krajev. Prevel jih je bilo iz Beograda, veliko tudi iz Zagreba, a so prišli tudi iz Skoplja, Goražda pri Sarajevu, Zemuna, Parizna, Čuprije, Kruševca, Kraljeva, Zajčara, Naša, Vranje, dva celo iz Sofije in pa 17 iz Českoslovaške. Ruski bratje, ki so se divili lepotam naše ožje domovine, so se danes le neradi ločili od Ljubljane.

Na kolodvoru se je takoj po 18. uri zbrala velika množica sokolskega občinstva. Ko je ob 18.20 zapuhal vlak in krenil na pot proti jugu, so zaorili v slovo množični vzklanki, a prisrčni in melki v svoji iskrenosti. Še zadnji, a vedno novi dokaz neomajne in trdne slovanske vzajemnosti, potrjuje, na zletu.

★

Zvečer, dvajset minut pred polnočjo so zapustili Ljubljano naši južni bratje in sestre Sokoljčani, ki so s svojimi narodnimi nošami vzbujali ves čas neobičajno pozornost. Med njimi je bilo zelo veliko udeležencev iz Metohije, tam iz Peči, mesta, ki je znano po golgatskem uniču srbske vojske med svetovno vojno. Življenje teh ljudi, ki so v Evropi bili ali manj neznani, se odlikuje po skromnosti in filavosti, ki je civilizirani Evropejec ne prazna. Posebnega slovesa ni bilo. Nočnemu sreydu, ki se je v vseh svojih restrosi proti kolodvoru, se je pridružila snet velika množica ljudi. Vaška muzika iz vasi, Ahinci in druge godbe so spet razvibale mesto, ki je kanalu zapadlo v svoj stari mir.

Z velikim veselostjo pa so slišali ob 23.50 odhiti vrli vovodnjaci, župe Veliki Bečkerki, Novi Sad iz Subotice. Z godbama iz Subotice in Novega Sada se je sneyod razvil izpred reške. Ura je bila deset, ko je povsodska godba kakor bi trenil, privabila trume ljudi, ki so se uvrstili v spre-

vod ali pa v spalir. Ponekod je nastal pravi vihar ovacij in je bučalo ob krepkih in odličnih godbah vovodnjških Sokolov in Sokolic, skoro tako, kakor na dan spreveda. Tako so odhajale sokolske čete druza za drugo iz slovenske prestolnice. Ljubljana je tišja, spokojna, zadovoljna.

Sokolski zlet v očeh odličnega čeha

G. Jan Hajšman je eden najodličnejših čeških novinarjev in publicistov. V zadnjih mesecih je postal še bolj popularen po svoji sijajni knjigi o češkem revolucionarnem delu med vojno. Te dni je prisostvoval sokolskim svečanostim v Ljubljani in nam na našo prošnjo takole opisal svoje vtise:

Da ne ponavljam, kar je bilo že nekolikokrat napisano, moram reči le, da mi je bil ljubljanski zlet nad vse všeč. Telovadba, prepleti nastop mornarjev, vaje seljskih Sokolov — med temi moram omeniti malega dečka — Bosanca, ki je kakor do- rasel mož telovadil med ostalimi člani, — in nešteto drugih stvari me je neizklicno navdušilo. Najbolj pa sem občudoval pe- stro povorko narodnih množic, zedinjenih pod sokolskimi prapori, in sijajne manifestacije ostalega ljudstva, ki je pozdravljalo spreved. V občudovanju se klanjam pred vsem, čemur sem bil priča in kar mi je odprlo nov pogled v svet jugoslovenskega edinstva. Narodno edinstvo je izvršena stvar in Ljubljana, opojena od radosti, mu je spjala na pot cvetje.

Povorko sem gledal v nemem občudovanju in globoki ginitenosti. Saj sem videl manifestacije ljudstva, ki ga je petnajst let tare huda povojna vseobča stiska, ljudstva, ki je še nedavno živel v robstvu, ki se je sto in sto let borilo proti raznim tujim nasilnikom in ki je živelo v tako strašnih prilikah, da so mu tuji vladci odrekli pravico do človeškega dostojanstva. Spominjam se sokolskih zletov pri nas v Pragi in jih primerjam z ljubljanskimi. Pri tem se zavedam, da so mnogi izmed udeležencev zleta morali hoditi peš skoro po ves dan in celo po dva, preden so prišli do železnice, ki jih je pripeljala v Ljubljano.

Angleški novinar Steed piše v svojih spominih o nepozabnih vtiskih, ki jih je doživel ob sokolskem zletu l. 1912 v Pragi. Ob pogledu na silne sokolske množice je dejal Masaryku in Kramaru, s katerima je sedel na tribuni: »To je armada! Kaj bi rekel Steed, ako bi bil videl ljubljansko manifestacijo? V času, ko se pol Evrope zviija v krčih in zmešnjavah, je v Jugoslaviji mogoča taka veličastna manifestacija narodnega edinstva, kakršno človeku lahko pričarajo le najmelejšje sanje.

Kar sem videl, je zgornja izjava kulturnega naroda, ki je in hoče biti tudi nadalje činitelj miru, dela in napredka. »Ta narod ne bo propadel, marveč bo premagal vsa nasprotstva«, pravi prerokba naše knjigine Libuše v Smetanovi operi in ta krasna melodija mi je zvenela v ušesih ves čas, ko sem gledal sokolsko povorko. Ob- čudovanje in globoko spoštovanje gojim za jugoslovenski narod, ki je tako odločno pokazal, da je vsak čas pripravljen braniti svojo svobodo. Sloga in edinstvo, ki sta bila osnovni notji ljubljanskega zleta, morata napolniti srce vsakega slovanskega domoljuba z neizklicno radostjo.

Ob koncu še to: Občudujem Ljubljano, njeno delavnost, iznajdljivost in silo. Reči moram Čehom in vsem bratom iz Jugoslavije, da si bomo preko Ljubljane še bolj čvrsto podali roke mi od Sumave, Krkonošev in Tatve z brati ob Jadrnu, Drini, Dunavu in Vardarju do samega Ohridskega jezera. Ko so pri nas snovali Sokola, se je pred 70 leti prva priglasila Ljubljana. Tu, kakor v Pragi, je postal Sokol žetjošče, kamor je gledalo zatirano Slovanstvo. Sokol je čuval živi ogenj narodne zavestnosti. Kam smo dospeli po 70 letih? Se je li sanjalo našim dedom in prednikom, da bodo njih vnuki iz svobodni in zedinjeni? Hvaležen sem Ljubljani za dokaz, ki ga je doprinesla: Slovanstvo ima toliko moralnih in gmohtnih sil, da bo zedinjeno vedno znalo čuvati svojo svobodo in si priboriti še ono, kar je doslej ostalo pod tujjo oblastjo. Ljubljanski Vidov dan leta 1933. je bil neprekosljiva vsenarodna manifestacija, ki je deset in deset tisočim vili v srce trdno znanje in Slovanstvo in v njega sijajno bodočnost.

Zahvala češkoslovaških oficirjev

Bled, 1. julija, p. Zapuščajočo jugoslovensko ozemlje, so češkoslovaški oficirji, ki so te dni posestili Jugoslavijo in prisostvovali tudi sokolskim svečanostim v Ljubljani, poslali »Jutru« naslednjo brzojavko:

Zapuščajočo prelepo Jugoslavijo, pošilja- jo češkoslovaški oficirji vsemu jugoslovenskemu narodu svoje najiskrenejše pozdrave z zahvalo za bratski sprejem in z zagotovilo, da odnašajo nepozabne spomine iz te zemlje slavnih prednikov in velikih junakov. Češkoslovaški oficirji bodo stali vedno ramo ob ramo s svojimi jugoslovenskimi brati, v dobrem in zlem, vselej pripravljeni, žrtvovati svoje življenje za svobodo obeh bratskih narodov. Živel kralj Aleksander! Živela velika Jugoslavija!

Dve lepi poklonitvi Čehov

Na Vidov dan jutraj se je četa češkoslovaških Sokolov z godbo na čelu poklonila Prešernu. Sokolice so položile ob spomnik krasen venec. Položiti venca sta prisostvovala tudi senatorja Ivan Hribar in dr. Ravnhart. Četa čeških Sokolov z godbo pa je istočasno položila na spomnik kralja Petra Osvoboditelja velik lov- rovin venec z zlatim napisom.

Ban dr. Marušič v Prekmurju

G. ban dr. Marušič je v četrtek po sokolskem sprevedu v Ljubljani odpotoval v Prekmurje. Tamkajšnji domačini so porabili to priliko, da so ponovno manifestirali svojo neomajno vdanost kralju in Jugoslaviji ter obenem izrazili tudi svoje želje.

V Dolnji Lendavi so pozdravili g. bana župan g. Siftar, podstarosta Jug. gasilske zveze g. Vengust in nar. poslanec g. Hajdinjak, kakor se je vršilo slavnostno zborovanje doljnelendavske gasilske župe, na katerem so bili razen g. bana imenovani za častne člane gasilskega društva v Dol. Lendavi: sreski načelnik dr. Alojz Trstnjak, podstarosta JGZ Jernej Vengust, II. podstarosta Ljud. Mušek, tajnik JGZ Franc Pristovšek in poveljnik domačih gasilcev Schulte. Občini Dol. Lendavi pa je občni zbor podelil častno diplomu. G. ban je v prostorih sreskega načelstva sprejel nato predstavnike oblasti, društev in korporacij ter župane sresa, s katerimi se je razgovarjal o važnih lokalnih gospodarskih vprašanjih.

Na potu proti Murški Soboti se je gospod ban najprej ustavil v Turnišču, kjer so ga pozdravili župan Dralac, poveljnik gasilcev Kerkes, ki je poudaril neizmerno veselje prekmurjskega ljudstva, da je rešeno iz tisočletnega robstva, dalje g. Litrop, upravitelj šole Dračkonja in provizor Greif. Prav prisedel sprejem je bil tudi v občini Bogojini in v Martijančih, kjer so bili zbrani vsi Sokoli, šolska mladina in občinarji. Skoraj vsespovsod so slavoloki in navdušene ovacije pričali o iskreni ljubezni Prekmurcev do svobodne domovine.

V Murški Soboti je prišlo do velikih domoljubnih manifestacij. G. bana je najprej pozdravil naš poslanec g. Benko, ki je pri tej priliki opozoril tudi na razne težkoče, ki tarejo Prekmurce zaradi splošne krize. G. ban se je v daljšem govoru zahvalil za ovacije kralju in domovini, ki je od dne do dne bolj konsolidirana. Pozval je vse k skupnemu delu za boljšo bodočnost velike Jugoslavije in nato v občinski hiši sprejel razne odposlance in deputacije.

V petek je g. ban odpotoval v Maribor, kjer je prenočil, večer pa je nadaljeval potovanje po severnem delu naše banovine. V Smarju je bila zbrana velika množica ljudi, gasilcev in Sokolov. Najprej ga je pozdravil župan Stamberger, nato pa poslanec g. Spindler, ki je izrazil željo, da bi g. ban tudi v bodoče posvetil svojo skrb s tako vno: kakor doslej šmarske- mu srezu. V sreskem načelstvu je sledil nato sprejem strank in je ostal g. ban posebno dolgo v razgovoru z župani šmarskega sresa.

Velike patriotične manifestacije ob prihodu g. bana so se vršile tudi v Laškem, kamor je prispel večer ob 4.30. Župan g. dr. Roš je izrazil najprej radost prebivalstva, da more sprejeti najvišjega zastopnika državnih oblasti v dravski banovini, nato pa je naštel težkoče, zaradi katerih trpi prebivalstvo in opisal posebno nesrečne razmere, v katerih žive rudarji v naših rudniških revirih. G. ban je v svojem odgovoru naglasil, da bomo dosegli boljše bodočnost le z vzajemnim delom. Zato se morajo zbrati vsi okoli viteškega vladarja in delati v smislu njegovih idej. Zbrana množica je priredila pri tej priliki Nj. Vel. kralju viharne ovacije. Po pozdravu je g. župan na sreskem načelstvu sprejel zastopnike oblasti, župane, zastopnike korporacij itd.

Pomoč brezposelnim v Trbovljah

Beograd, 1. julija, v. Z ozirom na težke prilike v trboveljski občini je vlada odobrila, da se tam prično izvrševati manjša javna dela, ki bodo omogočila zaposlitev in zaslužek vsaj najbednejšim brezposelnim. Z izvrševanjem teh del se bo pričelo takoj.

Priprave za letošnje žetev in izvoz žita

Beograd, 1. julija, p. Glede na bližajočo se žetev je kmetijski minister g. dr. Liuba Tomišić sklical danes v kmetijsko ministvo konferenco gospodarskih, trgovskih in združinskih korporacij ter zastopnike Zveze mlinarjev. Na konferenci so razpravljali v zvezi s pripravami na žetev in izvozno kampanjo žita predvsem o plaširanju naše pšenice na inozemskih tržiščih, o cenah ter morebitni potrebi državne intervencije ter o finansiranju žetve. Po vsestranskem proučevanju položaja so se vsi navzoči z izjemo mlinarjev izrazili za intervencijo države v obliki prispevka za izboljšanje žitnih cen pri odkupu od kmetovalca, zavzemali pa so se tudi za to, da bi se omogočil izvoz žita poleg nameravanega izvoznega sindikata tudi posameznim izvoznikom.

Uredba o obrtnih sodiščih

Beograd, 1. julija AA. V ministru za trgovino in industrijo dokončujejo uredbo o ureditvi in postopku posebnih razsodišč, ki so predvidena v novim obrtnim zakonom. Razsodja bodo spore med delodajalci, nameščenci in pomožnim osebjem. Tako razsodišča se bodo ustanovila pri splošnih prvostopnih upravnih oblastvih po potrebi.

Občinske volitve v moravski in vardarski banovini

Beograd, 1. julija p. Službeni list moravskih banovine objavlja, danes odlok bana dr. Milana Nikolića, s katerim na osnovi člena 30, in po pooblastilu notranjega ministra razpisuje občinske volitve za dan 6. avgusta. Vsi sreski načelniki so dobili nalogo, naj izvršijo vse potrebne priprave. Za jati rok bodo razpisane občinske volitve tudi v vardarski banovini.

Češkoslovaški poslanik na Bledu

Beograd, 1. julija p. Danes je češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. dr. Pavel Wellner odpotoval na Bled, kjer ostane preko poletja. Tudi skoro vsi ostali beograjski diplomati se bodo preselili na Bled.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Konferenca dela v Ženevi

Eksodus nemške delegacije — Spomenica svetovni gospodarski konferenci — Borba za skrajšanje delovnega časa — 30 milijonov brezposelnih

Ženeva, 25. junija.

Zaradi preoblice gradiva v sokolskih dneh, moremo ta članek objaviti šele danes.

Na dnevnem redu XVII. mednarodne konference dela, ki zboruje od 8. junija dalje v Ženevi, je cela vrsta važnih vprašanj: ukinitja obrtnih poosedovalnic dela, konvencija o invalidnem in starostnem zavarovanju, priprave za mednarodno ureditev brezposelnega zavarovanja in končno naj aktualnejši problem: znižanje delovnega časa z uvedbo 40urnega delovnega tedna kot sredstvo za zmanjšanje brezposelnosti.

Na letošnji konferenci je zastopanih 46 držav, poleg tega so pa Zedinjene države severnoameriške prvič poslane svojega opazovalca, ki se sicer ni udeležil debate o najbolj perečem vprašanju, namreč o skrajšanju delovnega časa, pač pa je podal značilno sliko severnoameriškega gospodarstva, posebno pa borbe za brezposelnost. Prvič so na konferenci zastopali Nemčijo hitlerjevski delegati, med njimi kot delavski zastopnik dr. Ley, šef »Fronta dela«.

Kakor je prejšnja leta mednarodna sindikalna federacija osporavala — letos seveda tudi — legitimacijo italijanskega delavskega zastopnika, tako je letos z obširno dokumentirano spomenico zanikala, da bi bil dr. Ley zastopnik največje delavske organizacije v Nemčiji, ter pri tem opozarjala na to, da je kršeno načelo sindikalne svobode, zajamčene v XIII. poglavju mirovne pogodbe. Zaradi tega je prišlo na sestanku delavskih delegatov do ostrih izjav, posebno s strani francoskih in belgijskih delavskih zastopnikov — socialistov, napram dr. Leyu. Tudi na plenarni seji konference je došlo do incidenta. Ko je namreč dr. Ley podprl kandidacijo dr. Mihelisa, italijanskega poelanika, za predsednika konferencie ter pri tem izjavil, da govori v imenu desetih milijonov organiziranih delavcev, ga je prekinil francoski delavski zastopnik Jouhaux rekot, da govori kot komisar Rajha za nadzorstvo sindikalnih organizacij. Medtem so na ženevski čeniki ponatili iz socialistične »Volksstimme« (Gdansk) dr. Leyeve izjavo o konferenci dela, v katerih imenuje južnoameriške države idiotске in trdi, da so njihovi delavski zastopniki taki kot razbojniki.

To je položaj takako poostroilo, da je smatrala nemška delegacija za najboljši izhod — umik iz Ženeve. V svoji izjavi se sklicuje nemška delegacija na to, da je bila žaljena na seji delavske skupine in da za te žalitve ni dobila zadostneja; zato mora zapustiti konferenco. Z ozirom na to izjavo je predsedstvo konference ugodilo, da ni bila s strani nemške delegacije vložena nobena pritožba zaradi žalitve, niti ni bila nemška delegacija nikdar žaljena niti v plenarni konferenci, niti v komisijah. Vsa zadeva bi morala priti v pristojno komisijo, čemur se je pa nemška delegacija izognila na ta način, da je dva dni nato umaknila svoja pooblastila. Pri povratku v Berlin je bil nemški delegaciji prirejen manifestacijski zbor, na katerem je dr. Ley izjavil, da so si nemški zastopniki na konferenci izkazali za nadrejene nad vse ostale delegate. S tem je nemški intermeo za letošnji kongres končan.

Na delo letošnje konference dela bistveno vpliva položaj na londonski denarni in gospodarski konferenci. Temu dejstvu je dala konference izraza s tem, da je naslovila na londonsko konferenco resolucijo, v kateri poudarja, da je sedanja gospodarska kriza zadela najbolj delavstvo, ki šteje v svojih vrstah 30 milijonov brezposelnih. Konferenca dela priporoča kot najučinkovitejše sredstvo za omiljenje krize sledeče ukrepe: stabilizacijo valute v notranjem in mednarodnem prometu, izgraditev mednarodnega sodelovanja ter ukinitje mednarodnega gospodarskega boja, pojačanje kupne moči z ustvaritvijo primernega položaja delavcev ter vrnitev imobiliziranih kapitalov v gospodarstvo predvsem na ta način, da se namudoma započne velika javna dela.

Vprašanje skrajšanja delovnega časa je za letoš je rešeno. Lanska konference je na predlog Jouhauxa sklenila z 48 proti 37 glasovom, da se proučuje možnost borbe proti brezposelnosti s skrajšanjem delavnika. V ta namen se je sestala letošnja konferenca v Ženevi pripravljala konferenca, ki je na podlagi obširnega materiala z ne baš prepričevalno večino sklenila, da se vprašanje rešuje na letošnji konferenci dela. Mnenja o uspešnosti 40urnega delovnega tedna so zelo deljena. Poborniki predloga, predvsem delavski, pa tudi nekateri vladni zastopniki (n. pr. francoski), navajajo v prilog, da omogočuje 40urni teden zaposlitev večjega števila delavcev, ki jim daje zaslužek ter obenem mladim ljudem zapre neizogibno pot v demoralizacijo brezdelja, dalje da se s tem olajša še itak težko breme, ki ga nalaga brezposelnost državam, da se bo s tem povečala kupna moč prebivalstva, dosegla stabilizacija cen in obenem povečala produkcija. Nasprotno pa se ugovarja proti uvedbi 40urnega tedna, da je njegova nujna posledica zvišanje izdatkov za delavstvo in s tem produkcijskih stroškov ter cen, dalje, da bi sicer porasla kupna moč, toda samo enega dala prebivalstva, dočim bi se kupna moč v celem zmanjšala. Dalje govori proti 40urnemu delovnemu tednu cela vrsta pomislekov tehniškega značaja, nujno iz tega sledeče stremiljenje k pojačanju racionalizaciji obratov, zmanjšana možnost konkurence in iz tega sledenja povsem politična borba med gospodarskimi nacionalizmi. Končno pa še dejstvo, da more tak mednarodni ukrep imeti samo takrat kak učinek, če ga države ratificirajo, in sicer najmočnejše industrijske države, ki doslej niso vse ratificirale niti konvencija o 48urnem delavniku iz l. 1919.

Sprito tega je razumljivo, da je vladala že ob začetku generalna debata o skrajšanju delovnega časa v krogih konference znatna skepsa in rezerviranost, posebno se, ko so glavne industrijske države podale izjave, da se ne strinjajo s takojšnjo rati- fivjo vprašanja. Dočim so delavski zastopniki, predvsem Jouhaux, pa tudi oba jugoslovenska zastopnika Topalović in Krekić, uporno zagovarjali 40urni delovni teden, sklicujoč se na obupen položaj delavstva, so se zastopniki podjetnikov sozlagno izjavili proti skrajšanju delavnika. Odločitev je s tem prišla v roke vladnih zastopnikov, med katerimi je prvi govoril takrat še navzoči delegat Mansfeld, ki je opozoril, da bodo le sklepi londonske konference merodajni

za odločitev o skrajšanju delavnika, ki sam zase ne more rešiti stavljenih mu nalogov. Treba je najti predvsem novih možnosti za zaposlitev brezposelnih, urediti denarstvo na trdnih temeljih in ustvariti novo organizacijo mednarodnega gospodarstva, ki naj nadomesti sedanjo dobo neurejenosti. Zato meni, da se pred dokončnimi sklepi londonske konference ne more odločiti vprašanje skrajšanje delavnika. Medtem pa naj se formulirajo izbrana vprašanja državam o možnosti in izglelih predlagane ureditve. V istem smislu se je izjavil tudi angleški vladni zastopnik Leget, pač pa se je francoski vladni delegat Godart zavzel za skrajšanje delavnika, češ, da je to najuspešnejše sredstvo za borbo zoper racionalizacijo in mehanizacijo. Vendar je bila usoda predlagane konvencije o skrajšanju delavnika že zapetena. Izjave malih držav je niso moge izpremeniti. Pri glasovanju je predlog, da se vprašanje obravnava po skrajšanem postopku še na tem zasedanju, s 55 proti 69 glasovi propadel. Predlog se bo torej obravnaval v normalnem, dvojnem postopku ter reševal l. 1934.

Navzile temu neuspehu je debata, ki v ostalem ni mogla prepričati o uspešnosti mednarodne ureditve skrajšanja delavnika kot sredstva zoper brezposelnost, razkrila vse strahobe brezposelnosti, ki je zajela ves svet. Število brezposelnih se ceni na 30 milijonov ter je procentualno največja v USA, namreč 34%, v Evropi ima največ brezposelnih Nemčija, namreč 33%, Avstrija 32%, Anglija 22%, Češkoslovaška 20%. Značilen je posebno močan porast brezposelnosti v zadnjem času, namreč od leta 1932, na 1933, ko je brezposelnost porasla v državah z itak že močno brezposelnostjo (Avstrija, Francija, Anglija) sicer samo za približno 10%, a je val brezposelnosti za- jel nove države: Češkoslovaško (61% prirastka), Švedsko s 77%, Čile s 116%, Irsko celo s 199% prirastka. Pod to poplavo ginejo skromna sredstva brezposelnega zavarovanja, državnih fondov, delavskih organizacij... Svetovno gospodarstvo je vedno bolj razrvano in mednarodni napori v Ženevi in Londonu zaenkrat niso uspeli, da najdejo leka bolezni, na kateri hira ves svet.

S. B.

Italijanski polet v Severno Ameriko

Rim, 1. julija, AA. Italijanska letalska eskadrija je davi ob 5.35 startala v Ortelu pod Balbovim vodstvom za polet v Severno Ameriko ter je brez vsakega incidenta preletela Centralne alpe. Ob 9.30 so italijanski letalci leteli v izredno veliki višini nad Baslom. Nato so krenili čez dolino Rena in preleteli Strasbourg ob 10. uri v višini 500 do 600 m. Od Huningua pa do Lauterbourga so italijanske letalce spremljali letalci francoskega 2. letalskega polka. Mannheim je Balbo s svojo eskadrijo preletel ob 10.30. Odhod so italijanski letalci krenili proti severu in ob 11.30 preleteli Köln. Ob 13.10 so prispeli v Amsterdam. Po pristanku se je eno letalo ponesrečilo in tri letalce so morali s hudimi poškodbami prepeljati v bolnico. Italijanske letalce so pozdravili amsterdamski župan. Italijanski poslanik in nizozemski vojni minister. Svoj polet v Ameriko bodo italijanski letalci nadaljevali jutri. Med 10. in 11. jih bodo pričakovali v Londonderryju.

Novi rektor zagrebske univerze

Zagreb, 1. julija, n. Novi rektor zagrebske vseučilišča inž. Đuro Stipetić je prvi inženjer, ki je dosegel čast rektorja na zagrebski univerzi. Inž. Stipetić je bil dolgo uslužben v Trzinu pri Trstu. L. 1904. je bil nameščen v pomorskem arzenalu v Pulju, kjer je vodil vse ladjedelniške objekte. Sedem let nato je kot kapetan korvete zapustil vojaško službo in prevzel vodstvo vojnega oddelka Cosulichovih ladjedelnice v Trzinu. L. 1914. je bil tehnični uradnik in namestnik glavnega direktorja. Pripravil je tudi načrte za štiri kitajske oklopne krlžarke, ki so jih že pričeli graditi, pa so gradnjo zaradi vojne ustavili. Ko se je v Zagrebu ustanovila tehnična visoka šola, je bil pozvan k sodelovanju in se je l. 1920. vrnil v Zagreb, svoje rodno mesto.

Povratek naših letalcev iz Bolgarije

Sofija, 1. julija p. Jugoslovenski letalci, ki so na poletu iz Mostarja v Zemun zašli in pristali na bolgarskem ozemlju, so davi prispeli v Sofijo, od koder so popolnoma odpotovali v Jugoslavijo. Tudi letala bodo vrnjena, vendar pa zaradi tehničnih težkoč se le v nekaj dneh.

Odhod dece na morje

Prva kolonija Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani odpotuje jutri ob 18.20 z glavnega kolodvora v Dečji dom Franje Tavčarjeve v Kraljevo. Starši se naprošajo, naj pripeljejo otroke pol ure prej na kolodvor.

Vremenska napoved

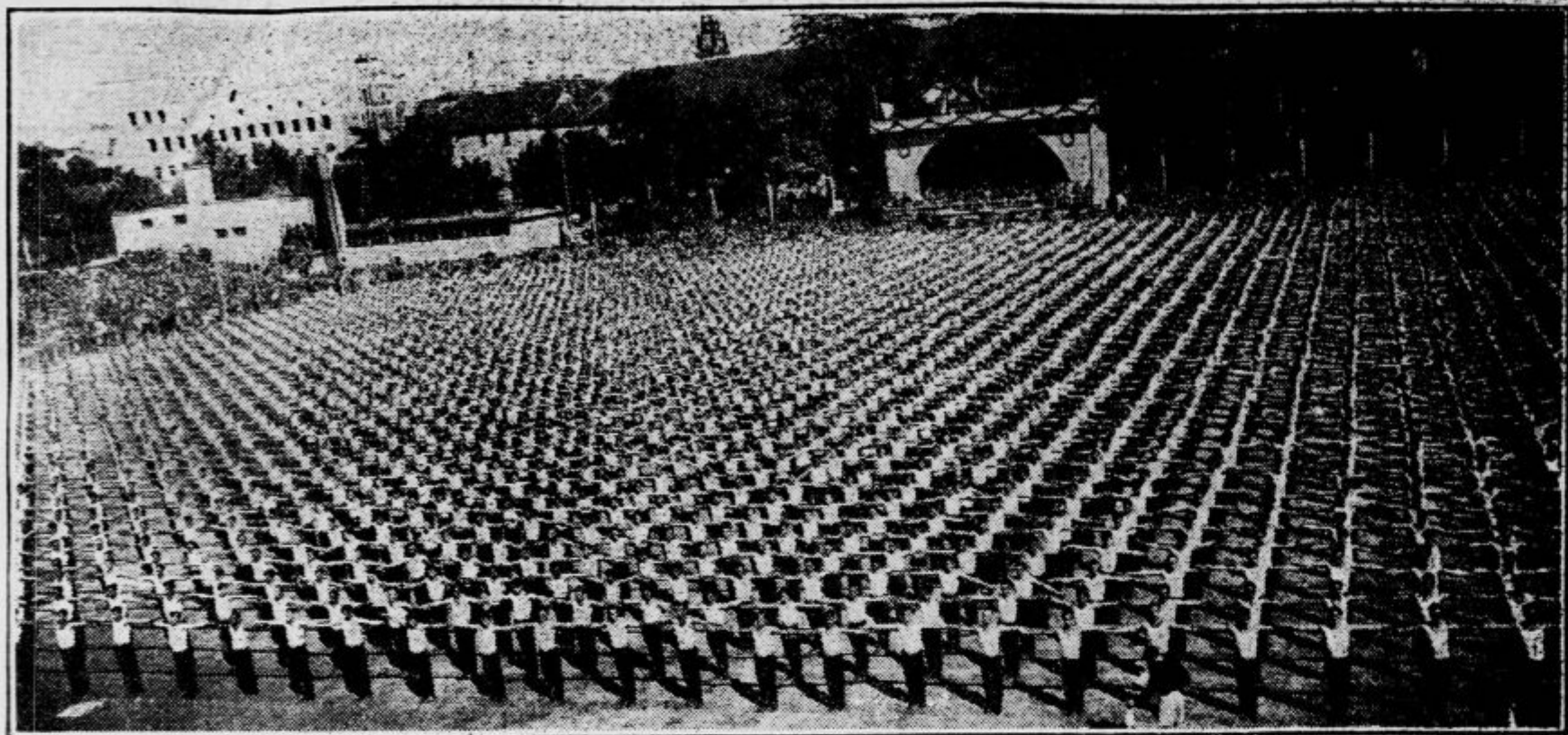
Zagrebska vremenska napoved za danes: Večinoma napol oblačno, precej stalno, zmerno toplo. — Situacija večerajšnja dne: Relativno nižji pritisk prevladuje nad vzhodnim in severovzhodnim delom kontinenta. V zadnjih 24 urah se je pričel umikati visokemu pritisku, ki prodira za njim z zapada. Evropski monsun se vedno deluje ter je vreme pod vplivom barometrijskih razmer nad Oceanom. Zato je bilo vreme doslej neoblačno in oblačno ter so prevladovala nižje temperature. Pritisk je v naši državi v splošnem porastel za 1.5 do 4.5 mm, posebno na vzhodu. Temperature so porasle za 1 do 3 stopnje v gornjem Primorju, zapadni Hrvatski in na jugu. Na vzhodu so padle za 1 do 2 stopnje.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Visok tlak nad Oceanom se je zdaj močno premaknil nad srednjo Evropo, kar obeta zboljšanje vremena. Napoved: Pretežno jasno in toplejše.

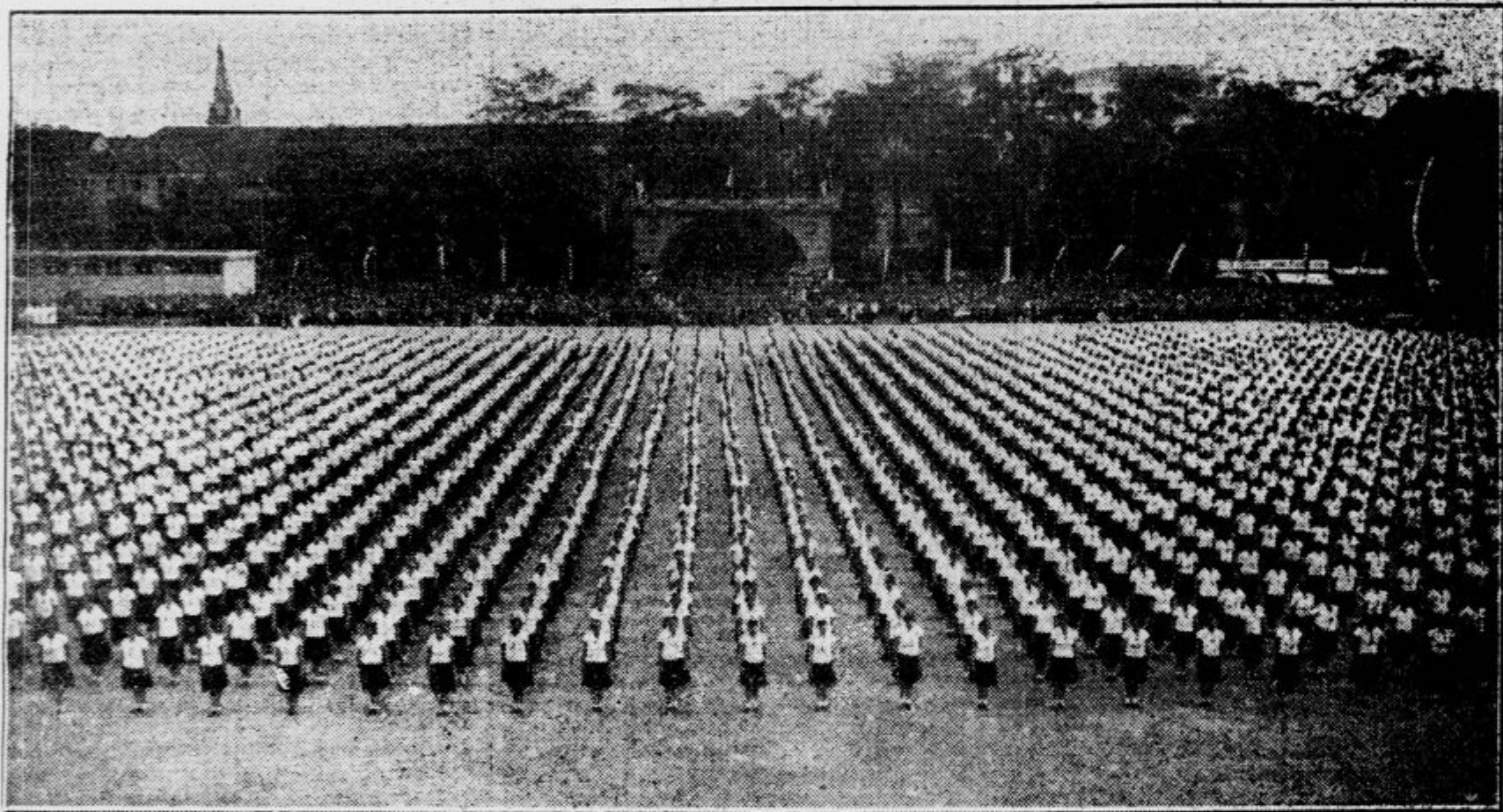
Sokolski zlet v Ljubljani

Nepozabna manifestacija za Sokolstvo, za narod in državo

Zlet je bil največja in najlepša sokolska prireditev, kar jih je kdaj bilo v Jugoslaviji in sploh po slovanskem svetu z edino izjemo vsesokolskih zletov v Pragi — Sprevod je bil 6 km dolg in je štel nad 20 tisoč Sokolov in Sokolic — Za sokolske misel je na slavnostne dni v Ljubljani navdušeno manifestiralo sto tisoč ljudi

Javno telovadbo so za oba glavna dneva sokolskega zleta otvorili jugoslovanski Sokoli, ki jih je obkrožilo 3300. Gornja slika najbolje kaže, kako silno je učinkoval njihov nastop. — Tako za Sokoli so napolnile telovadišče jugoslovanske Sokolice, tudi okrog 3000. Njihov nastop (spodnja slika) je bil enako mogočen in veličasten kakor nastop Sokolov

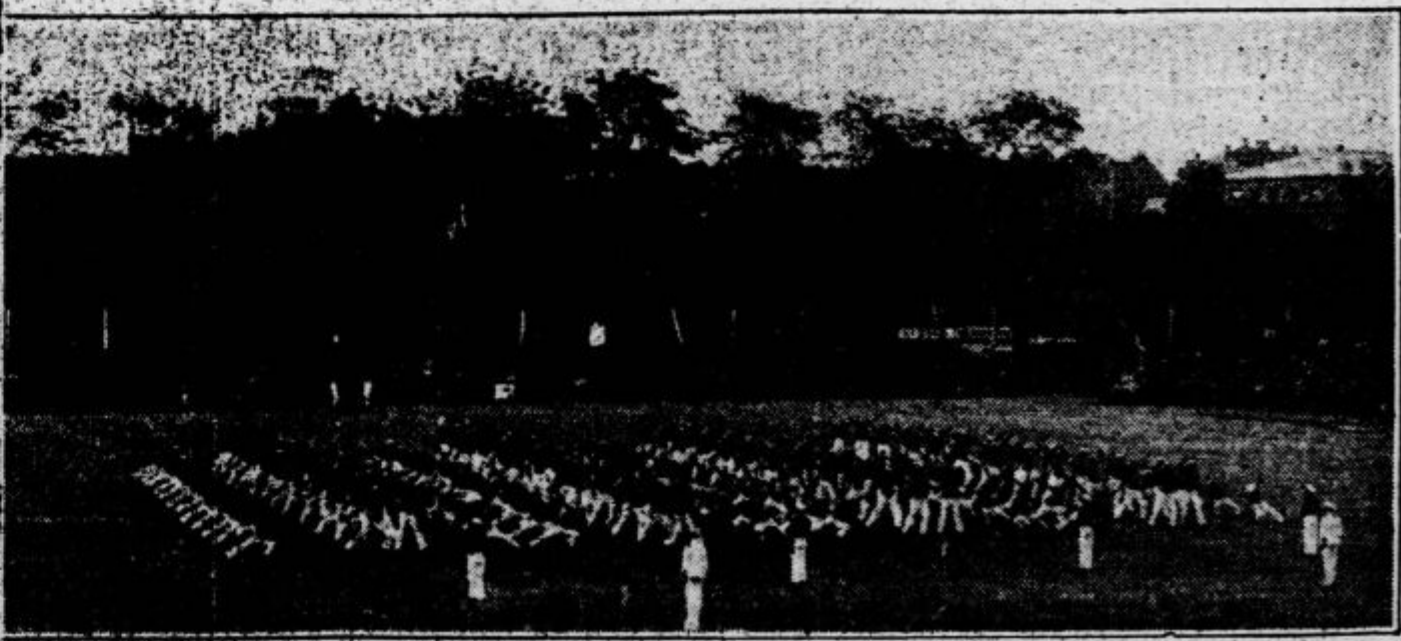

Na levi: Na 70 do 80 tisoč ljudi celijo množico, ki je v nepretrganem gostem špalirju na vsej dolgi poti navdušeno pozdravljala ogromni sokolski sprevoz. Naša slika kaže samo prav majhen izrezek iz te množice (stopnice pred frančiškansko cerkvijo na Marijinem trgu).

Spodaj: Slavnostni sprevoz se je šel na veliki Kongresni trg, ki so ga sokolske vojske vsega napolnile in z njim vred še sosedne ulice.

Na desni: Mogočni telovadni nastop kmečkih Sokolov iz hrvatskih krajev. Desettisoči gledalcev so jih sprejeli z viharim vzklikanjem in plaskanjem.

Na desni spodaj: Pri javni telovadbi so silno navdušenje in občudovanje izražali naši mornarji, ki so neprekinjeno vzorno izvajali svoje kretnosti.

Zobe lahko kupite

-pa ne svojih!

Izgubljeni zobje — izgubljena mladost!

Zobni kamen
Je večkrat kriv, da zobje izpadejo!

Iz apnenih soli, bakterij in glivic se naredi zobni kamen. Za zobni opravlja svoje uničevalno delo. Za to ne pomaga nobena navadna zobna pasta — tu pomaga samo Sargov Kalodont! Zakaj Sargov Kalodont je edina zobna krema pri nas, ki ima v sebi znanstveno priznani sulforcinov oleat po dr. Bräunlichu. On odpravi polagoma in zanesljivo zobni kamen in ne pusti, da bi se zopet napravil. Pravilna zobna nega je torej: po 2 x na leto k zobnemu zdravniku na pregled — po 2 x na dan Sargov Kalodont!

SARGOV
KALODONT
Proti zobnemu kamnu

Ljubljanski sokolski dnevi ostanejo nepozabni vsem, ki so jih doživeli. Samo v skromnem pokrajinskem obsegu je bil prvotno določen sokolski zlet v Ljubljani. Računali so, da se ga bo udeležilo največ 10.000 Sokolov in Sokolic, saj je bila udeležba obvezna le za osem sokolskih žup iz Slovenije in zapadnega dela Hrvatske.

Toda Sokolstvo je v Jugoslaviji v zadnjih dveh letih tako silno napredovalo in tako kipi življenja, da se je pokrajinski zlet spremenil v veličasten in mogočen vsesokolski zlet, kakršnega še ni bilo v Jugoslaviji in ne v nobeni drugi slovanski državi. Edino vsesokolski zlet v Pragi so bili še večji in mogočnejši.

Bliže 30.000 Sokolov in Sokolic se je strlo v Ljubljani, med njimi nad 3000

bratov in sester iz Češkoslovaške in 400 Rusov in Rusinj; tudi Poljaki so bili zastopani. Jugoslavija pa je poslala najboljša sinove in hčere iz vseh svojih pokrajin. Na 25 sokolskih žup je razdeljena Jugoslavija in prav vse so bile zastopane na ljubljanskem zletu. Tudi med majhnimi in zelo oddaljenimi župami ni bilo nobene, ki ne bi poslala v Ljubljano vsaj 500 članov in članic, večje in bližje župe pa so jih poslale tudi po 2000 in še več. Prišli so Sokoli tudi iz takih krajev Črne gore in Južne Srbije, kjer so morali po dva dneva hoditi peš, da so prišli do železnice. A niso se ustrašili naporov. Pokazali so, da so res pravi Sokoli.

Ljubljana je vse sprejela gostoljubno, z odprtimi rokami. Sprejela je tudi druge goste, ki so prišli s Sokoli. Več
Dalje na 4. strani.

tisoč prenočišč so dali na razpolago ljubljanski meščani, večinoma brezplačno, tako da nihče ni ostal brez prenočišča. Sokolice in Sokoli so stanovali po šolah in po vseh drugih pripravljenih prostorih v Ljubljani in okolici. S priznanjem moramo omeniti, da so drage volje dale svoje prostore na razpolago tudi vse samostanske šole in škofova gimnazija v St. Vidu. Ljubljansko prebivalstvo pa je kar tekmovalo med seboj, kako bi šlo dragim gostom čim bolj na roko. Zato ni čudno, da Sokoli ob odhodu niso mogli prebraviti Ljubljane in Ljubljancev in da so vsi zatrjevali, kako težko se ločijo.

Cela vrsta prireditev se je vršila v okviru sokolskega zleta. Najlepše, največje in najvažnejše pa so bile javni telovadbi v sredo in četrtek popoldne ter svečana povorka po Ljubljani v četrtek dopoldne. Pri javni telovadbi je nastopilo nad 6000 jugoslovenskih Sokolov telovadcev, 3000 jugoslovenskih Sokolice telovadk, okrog 500 Sokolov in nad 1000 Sokolice iz Češkoslovaške, 150 ruskih Sokolov in Sokolice, več močnih oddelkov naše vojske in 200 mož naše mornarice. Prostrano telovadišče je bilo oba dneva tako napolnjeno, da so morali zapreti vse vhode, ker bi gnječa drugače lahko postala smrtno nevarna. Po 25.000 in še več ljudi je bilo oba dneva na zletišču, skupaj mnogo nad 50 tisoč. Vsi so bili očarani in navdušeni po

mogočih prizorih, ki so jih nudili strumni nastopi tako ogromnih množic telovadcev in telovadk.

Višek sokolskih svečanosti pa je bil veličastni pohod sokolskih vojsk po glavnih ljubljanskih ulicah. Šest kilometrov je bil sprevod dolg, poldrugo uro so korakali, ako si stal na istem mestu, mimo tebe Sokoli in Sokolice, po šest v eni vrsti. Nad 20.000 jih je šlo v sprevodu, najprej slovanski gostje, nato domači, jugoslovenski Sokoli in Sokolice, razvrščeni po župah. V sprevodu je igralo 48 godb — razen dveh same sokolske godbe! — in je vihralo okrog 400 sokolskih praporov.

Kdor je videl ta zmagoslavni pohod, ga ne bo pozabil nikoli. In videli so ga nešteti tisoči, saj so tvorili ljudje nepretrgan in gost špalir po vseh cestah in ulicah, kjer je šel sprevod, polno so bila zasedena tudi vsa okna. Navdušenje in veselje sta pri tem prikipela. Nepopisne ovacije je prirejalo prebivalstvo sokolskim polkom in jih vso dolgo pot obsipalo s cvetjem, tako da so Sokoli in Sokolice vsi nosili velike šopke in so bile posute še vse ceste in ulice.

Zdaj so se sokolske čete že zopet razšle. Vrnile so se v svoje domače kraje, utrujene v svoji veri in v svoji volji. Ljubljanska zmaga je vili vsemu jugoslovenskemu Sokolstvu moč, da bo svoje delo še okrepilo in doseglo še lepše uspehe in še večje zmage.

Sokolski teden v Ljubljani

Vtisi, ki jih je v nas zapustil sokolski zlet, ustvarjajo tisto prijetno ugodje, kakor po lepi, zelo lepi pesmi. Zares, ta zlet — kakorkoli velik po obsegu, silno daleč preko prvotnih zamisli in priprav — je bil vsebinsko nad vse bogat, v vsem svojem poteku pa tako ljubeč, da mu po pristranosti ne pomnimo enake narodne svečanosti.

Domača ves ta teden je bil posvečen zletu in z njim zvezanim prireditvam. A ves čas niti za trenutek ni uplahlilo tisto sijajno razpoloženje, ki so ga gostje prinesli v Ljubljano in ga jim je ta vrata vrhano mero.

Z nedeljo smo začeli. Dajte, spomnite se, s kakšnim razigranim veseljem je Ljubljana sprejela pripadnike češkoslovaškega Sokolstva. Trije posebni vlaki so naravnost iz zlate Prage pripeljali v 61 vagonih 2800 bratov in sester (v sredo je prišel še četrti vlak s 618 osebam). Že ob vse progi od meje dalje dobrodošlice, nato v Ljubljani pozdrav tako temperamenten, kakor ga nismo bili vajeni. Bratje in sestre s severa so nam na jug prinesli ogenj navdušenja. Vžgali so vse tiste nepregledne trume, ki so prihitele k sprejemu.

Nadalje so v nedeljo prišli mornarji s sinje Adrije, pa vojaški oddelki iz Maribora, Celja, Škofje Loke. Saj smo slutili, da ne pridejo tako rekoč praznih rok. A da so se za Ljubljano pripravili z neizmerno voljo in veseljem, smo se preverili šele ob njihovih nastopih.

Ljubeče smo prešli v svojo sredo posebno sokolsko delegacijo iz Amerike, nato v ponedeljek ruske Sokole in Sokolice. Ponedeljek je že močno razgibal Ljubljano, saj je tu bilo zbranih že nad 8000 Sokolov in Sokolice.

Potem pa je torej vsipal na ljubljanske ulice nešteta sokolska krda, polk za polkom, čete za četo. 20 posebnih vlakov je ta dan dovelo iz vseh krajev in predelov naše države takšno in tolikšno pisano vojsko, da je preplavila Ljubljano ne samo s številom, še bolj s pestrostjo barv, s slikovitostjo narodnih noš. Redek je narod, ki lahko na eni sami pokrajinski prireditvi zbere takšen narodopisni zaklad.

Do trideset tisoč Sokolov in Sokolice je zasedlo Ljubljano. Z drugimi doleteli vred je Ljubljana na sam Vidovdan gotovo imela v svoji sredi preko 40.000 gostov. In tako je ni bilo več spoznati. Sama si je z obilnim okrasjem, z nešteti zastavami, preprogami in spleti zelenja povsem izpremenila lice. Množice, ki so valovile po ulicah, so ustvarile nepozabno sliko takega prometa, kakor da smo v metropoli bogve kje sredi Evrope.

Ljubljanski Vidovdan je bil letos zares praznik živih, praznik bujnega življenja.

Na predvečer, ko je zablestel Grad v

bajni razsvetljavi reflektorjev in vidovdanskega kresa, ko so ogromne črke, postavljene iz žarnic, izražale množični sokolski pozdrav: ZDRAVO! — je na Taboru plalo navdušenje ob pozdravni prireditvi slovanskim gostom. Istočasno so tisoči in tisoči od svitu žarometov in mesečine na zletišču v Tivoliju občudovali akademijo, pri kateri so z izbranimi točkami nastopile sokolske jedinice iz najrazličnejših krajev. Akademija je pokazala, koliko skrbi, truda in veselja so društva širom države posvetila pripravam za pokrajinski zlet v Ljubljani.

Potem pa prireditve na sam Vidov dan... Zarana poklonitev manom prvega jugoslovenskega sokolskega staroste dr. Ivana Oražna. Na zletišču večbe vseh oddelkov — že tokrat domala napolnjene vse tribune. Ob enajstih dopoldne v Narodnem domu jubilejni občini zbor Ljubljanskega Sokola. Poleg tega še po cerkvah običajne vidovdanske svečanosti. Češki Sokoli in Sokolice so položili vence na spomenika kralja Petra in Franceta Prešerna...

Popoldne: javna telovadba. Naval na blagajne. Zletišče nabito polno že davno pred tretjo uro. V petnajstih ložah na častni tribuni velika družba, reprezentanca največjega stila. Nastopi so očarali. Izročitev kraljevega meča in kraljevega prapora je Ljubljanski Sokol poplačal vpricho desetisočev gledalcev z divno umešano, prelestno skladbo svojega častnega staroste dr. Murnika. To je bil višek prvega glavnega zletnega dne. Nastop Ljubljanskega Sokola je ustvaril v dušah vseh pričujočih tisto lirčno ubranost, ki je dala vsemu zletu svoj pečat in se je neizmerno vtisnila v spomin. Pri tem pa vendarle ni bilo niti malo zasenčeno zmagoslavje vseh ostalih, ki so se na prostorni, a vendar prejemajni areni predstavili polhepnemu, a tudi iskreno hvaležnemu občinstvu. Očaral je nastop sokolskih čet, silno močno je ob zaključku povzdignil nastop mariborskih podoficirjev in izklesano krepih mladih čuvarev Jadrana.

Vidovdan je zvečer kronala akademija Ljubljanskega Sokola na zletišču. Zopet vse vstopnice razgrabljene. Odohravanja toliko, da se je po zaključku vse izpraševalo: zakaj se akademija ne ponovi še v okviru zletnih dni? — Kdor se ni ugnel pripravi, ne bi verjel, da se ni istočasno navelik tisoči tudi v prostorno dvorano na Taboru. Najodličnejši predstavniki so se zbrali tam. Akademija, ki jo je sokolsko društvo zagrebških Istranov posvetilo bratom za mejami, je bila s samim Vidovim dnem najmočnejše poudarjena.

In vendar je sijaj Vidovega dne še preseglo zmagoslavje na praznik Petra in Pavla. Doživeli smo sprevod, ki si ga

po lepoti, obsegu in zlasti še po navdušenju nismo mogli prej niti zamišljati. Nad 20.000 Sokolov in Sokolice, sokolskih četašev in narodnih noš, 48 godb in 400 praporov — ta slikovita, glasna, pozdravljajoča in s ploho cvetja pozdravljena vojska je obšla Ljubljano skozi špalir tisočev in tisočev zavzetih občudovalcev. Kongresni trg in sosednje ulice je slednjim preplavila sokolska armada — stotisoč duš je manifestiralo za sokolsko idejo, za bodočnost Slovancov.

Popoldne je zletišče znova nudilo nenastitnim očem in dušam užitek ob motrenju najprej izvajanih nastopov v množici in posameznih oddelkih. Spored je prinesel v primeri s prejšnjim dnem precej izprememb, ki so nad vse zadovoljile. Vstopnice za to javno telovadbo so bile dopoldne razgrabljene — bilo pa je še na tisoče ljudi željnih vstopa na zletišče. Veter in dež sta na koncu uriditve razgnala vse.

Manjših prireditev v okviru zleta vohče nismo navedli, ko že vendar obisk velikih prireditev sam najzgovorneje pričuje, kako razgibana je bila Ljubljana.

Vso noč je še hrumela Ljubljana; posebni vlaki so se polnili, zopet prevzemali svoje živo breme in se začeli razpeljavati v vse smeri. Ljubljana se je umirila. Tu in tam še plapolata zastava — to pač v čast delegatom JČ lig, ki so v četrtek zvečer in v petek dopoldne na zborovanju in delovnem sestanku preračevali mnogovrstne načrte za priklope slovenskega juga s severom.

Razume se, da je Ljubljana lahko zadovoljna tudi z dohodki, ki so padli v zletnem tednu. In lepo korist žanje tudi podeljenje, zlasti kraji, kamor so številni gostje pobili na izlete. Mnogo jih je odpotovalo na morje.

Propagandni pomen ljubljanskega zleta moramo še posebej poudariti. Mnogo je videla Ljubljana, mnogo lepega so nabrali gostje v njej. Ali ne čutite, kako smo se zblížali, spoznali, vzljubili? V enem samem tednu. A da, to je bil sokolski teden.

Kmečki Sokoli

Na veličastnih sokolskih prireditvah v Ljubljani so vzbujale posebno pozornost velike skupine kmetov, mladih in starih iz vseh delov naše države. Vedra lica teh kmečkih Sokolov in njihovih samozvestnih kretnje so bile najboljši dokaz, da se je naš kmečki življenjski svet oklenil idej Sokola. O tem nam priča tudi nebroj pozdravov in člankov o Sokolstvu v listih, ki jih izdajajo in pišejo hrvaški in srbski kmetje.

Tako je »Seljaški glas«, ki ga izdajajo zvesti sotrudniki pokojnega učitelja in voditelja hrvaških kmetov Stjepana Radića, Karlo Kovačević in tovariši, ponovno pozival svoje mnogostevne čitatelje k udeležbi ljubljanskih sokolskih prireditev. Eden od takih člankov naglašja, da bodo bratje Sokoli iz vseh slovanskih dežel v Ljubljani svesto zvestost, ljubezen za ljubezen in da bo tako Sokolstvo prislo do popolnega izraza kot slovanska organizacija, ki ne spada med vojaštvo, marveč odgaja svoj narod v duhu svobode, da bo mogel vedno s polnim uspehom braniti vse svoje pravice.

Na drugem mestu citamo spet tole: V Ljubljani se bodo lahko naši nasprotniki prepričali, da je treba z nami računati. Enkrat za vselej se bodo morali prepričati, da je Sokolstvo narodno, narod pa sokolski. Iz tega sledi jasen zaključek: Kdor napada Sokolstvo, napada naš narod! Sokolstvo je danes najbolj razširjena organizacija v našem narodu in najljubša je tudi v naših vaseh. Sokolstvo ima čvrste korenine v duši našega naroda in ni sile, ki bi mogla izriniti te korenine. Sokolstvo je bistveni del jugoslovenske misli, najboljši čuvaj jugoslovenstva in glasnik vse-slovanstva.

Značilen je tudi naslednji poziv k udeležbi: Bratje, kmetje, hitite v Ljubljano v lepih narodnih nošah, da se bo Ljubljana poredčila od rdečih sokolskih srajc, to rdečo barvo pa naj obkrožijo bele noše kmečkega ljudstva, modrina pa bo dala samo nebo in bo tako ustvarjena slika, ki je ne bomo nikdar pozabili. Sokoli v simbolu in barvah jugoslovenske zastave manifestirajo svoje jugoslovenstvo in svojo ljubezen do kralja in Jugoslavije. Nepozabni prizori so nam že sedaj pred očmi: Bratje Sokoli in sestre Sokolice, združeni v bratskem kolu, zmagujejo nad vsemi nasprotniki ter se triumfalno vračajo domov, ponosni, da so svojo nalogo tako lepo izvršili. Tako bo! Prav za prav pa je že tako! Narod je v Sokolstvu. Kmečki narod. In vsi oni, ki mislijo s svojo glavo, ki

Zahvala čsl. Sokolstva

„Ne poslavljamo se, ker bo tudi v bodoče obiskoval brat brata, sestra sestro!“

Odposlanstvo Češkoslovaške Obce Sokolske je od svojega prihoda na jugoslovenska tla pa do odhoda iz krasne, bele Ljubljane bilo deležno toliko presrečne pozornosti in toliko izrazov bratske ljubavi, da smatramo za svojo dolžnost, da se iz dna srca za vse to zahvalimo. Večina naših sester in bratov je odpotovala na izlete po Jugoslaviji, da bi z Jugoslovenci še nadalje navezali čim globlje stike bratske zvestobe.

Ne poslavljamo se, ker bomo kot brat

k bratu in sestri k sestri hodili še vnaprej drug k drugemu.

Želimo najkrajšnega razvoja zedinjeni Jugoslaviji in njenemu Sokolstvu, s katerim smo eno, verni oporoki Tyrša in Fignerja.

V Ljubljani, dne 1. julija 1933.

Josef Truhlař,

namestnik staroste ČOS.

Dr. Miroslav Klinger,

načelnik ČOS.

Ljubijo svobodo in srečno bodočnost svojih otrok — — —

Lepe so tudi pesmice priprostitih hrvaških seljakov, posvečene Sokolstvu sploh, ljubljanskim prireditvam pa še posebej. Evo, ene v primer:

Zarudila zora bajna,
prethodnica danu;
a od svuda vojska sijajna
stiže u Ljubljano.

Nema topa, nema sablje,

niti ljuta praha,

kakvu su ju lude babije

slikale od straha — — —

Še marsikaj bi se dalo navesti v primer, kako se je naš kmečki življenjski svet oklenil Sokolstva, globoko pojmuje njegove temeljne ideje bratske ljubezni in vzajemnosti ter svobode duha in domovine. Kmetje pa se odkpejo Sokola tudi zaradi tega, ker z vso dušo pojmuje njegovo najčistejšo miroljubnost in koristnostno naprednost.

Narodne noše

Svečani sokolski sprevod na Petrovo po mestu ni bil samo močnata manifestacija sokolske volje in moči, temveč je bil tudi čudovito uspešna revija vsega umetniškega bogstva, ki je naloženo v tradicionalnih narodnih nošah našega naroda po vseh pokrajinah. Z vsako sokolsko župo je korakala skupina mož in žena v dragocenih pisanih odelih, s kakršnimi se košati naš narod ob vseh svečanih prilikah in ob vseh delovnih dneh že izdavnja. V sprevodu so korakale najprej žene in dekleta iz severne Bosne v svojih preprostitih lepih belih krilih, za njimi Sumadinci, katerih nose so bile vse prepletene razkošnega vezanja. Črnogorci in Črnogorke so korakali v oblekah, obloženih z žametom in zlatom. Med srbskimi vrstami iz našega juga so stopali tudi Sokoli in Sokolice v albanskih nošah, ki so bile prav tako vse vezane z žametom in zlatom. Med Hrvatmi od Karlovca so korakali tudi naši belih Kranjci v belih oblekah, kakor že razodeva njih ime, pa seljaki iz Plškega v belih bregesah in črnih jelekah. Potem spet Srbi od Kragujevca in njih žene, vse v žamet in svilu in s cvetjem v lasih. Za Sumadinkami visoke, povsem bele Hercegovke s rdečimi fesi na glavah. Potem kmetje iz Niša in Pirota v belih hlačah in s črnimi šubarami iz ovčjih kož. Za njimi Novosađani in Somborci v pisiranih belih krilih in z nizi cekinov okrog vratu, zgornjimi svodki bogastva vojvodinskih ravnin. Slavonci v belih platnenih oblekah, ogrnjeni z belimi zubuni, njihova dekleta v prirčnih zlatih avbich. Z župo Susak - Reka so dekleta z Raba v temnih oblekah in z rdečimi rutami na glavah. Potem Bosanke od Sarajeva v svilenih šalvarah, pa Skopljanke vse v koradnih in fantje z belimi krili in rdečimi trantimi hrbti. Za njimi Splitčani in Kastelci z majčkenimi rdečimi kapicami na glavah, pa Šibenčani in Kninčci z rdečimi resami čez prsi, rame in hrbte. Bosanci od Tuzle z dragocnimi nošami ponosnih muslimank. Učičani, vsi v temnih barvah. Za njimi spet žive dragocene noše iz Banata. Za našimi ponosnimi Gorenjkami in Stajerkami so Hrvatje in Hrvatice iz Zagorja zaključili vso to čudovito lepo manifestativno revijo.

Vsa ta razkošno bogata pestrost narodnih noš, ki se je v sokolskem sprevodu zivala v eno samo misel in cilj, je bila kakor živa prispodoba različenosti in raznolikosti vsega našega naroda od Triglava do Vardarja, združene v eni državi v eno misel in cilj. Ponovno poudarjamo, da je razdelitev narodnih noš po župah čudovito poživila slikovitost sporeda.

Rusi med nami

Veste, komu je Ljubljana tudi zelo, zelo prišla k srcu? Lahko si mislite, da bratom in sestrkam ruskega rodu. Ne, pa tudi nas čisto nič ne grize slaba vest, da bi jim bili v ogromnem zletnem vrvežu izkazovali morda premalo pozornosti. Saj so od prve ure, ko so toplo pozdravljeni stopili na ljubljanski tla, mogli čutiti, da Slovenci smatramo sinove in hčerke orja-

škega slovanskega rodu za svoje pod svojo streho. Eleganti nastopi ruskih oddelkov so ubrali zaslužen lovor. A na čelu veličastnega sokolskega pohoda skozi Ljubljano so Rusi bili tako obsipani s cvetjem, da so ga jedva še mogli loviti v naročje. Prav in lepo je bilo tako. Njim, ki so morali na begu pred tiranijo zapustiti domovino, niso pota v življenje posuta s cvetjem. Grenak je kruh izseljenstva, tudi pod bratsko streho. Ljubljana je tem srčno dragim gostom v sočustvoanju in največji ljubezni naslila cvetja na pot. Tega, pravijo, nam ne bodo pozabili.

Vobče so prepolni hvale. Saj veste, da blage, široke ruske duše še posebno nežno in ljubeče dojemajo takšno manifestacijo bratstva, kakor je bil stoprav naš zlet. In kako jih je prevzela lepota našega podelja, naših gorenjskih pokrajin, ki so jih spoznali v petek ob izletu k ruski kapelici pod Vrščem. Vreme je bilo še dovolj ugodno, da so izletniki lahko uskali vase poleg planinskega zraka tudi mnogo romantike.

Skratka, kar najbolj jim je ugajalo. Zale Rusinje so bile še posebno očarane, saj se mnogim izmed njih ali sanjalo, kakšen rod raste pod slovanskimi Alpami.

Nebotičnik

Nebotičnik, najvišje znamenje moderne Ljubljane, je bil vse zletne dni najjačji magnet, ki je privlačeval cele procesije gostov. A kaj pravimo: vse dni. Kako šele je bilo ponoči! To je bil vrvež, to so bile procesije, ki so s pomočjo obeh dvigal nehoma romale v najvišje ljubljanske etaže. A kdor je bil enkrat gori, se je težko dal odmamiti nazaj nizdol, na tla običajnih zemljanov. Enim je ugajala večerna zarja, drugim jutranja, a marsikdo je pričakal obe...

Naravnost velikanski je bil naval v obeh glavnih zletnih dneh, posebno v četrtek zvečer, ko je zopet začelo deževati. Nekaj časa je šlo. Dvigala so tekla gor in dol. Potem pa so se ustavila. Kavarina ni mogla več vzdržati navala. V veži je kmalu nastala gneča, ki se je razširila pred vhod, na pločnik, na cesto. Nabrala se je množica ljudi, nekaj iz radovednosti, nekaj iz želje, da se zadnji večer poveseli ta ali oni na najvišji točki Ljubljane.

Cez nekaj časa so morali vežo zaradi prevelikega pritiska izprazniti. Levo krilo vrat so zaprli, v desno pa se je postavil stražnik, ki je s svojim mirnim, dostojanstvenim nastopom in z vpludnostjo pariškega nadzornika vihal ljudem pravo spoštovanje do sebe in policijske avtoritete. Tako je z lahkoto krotil tudi tiste, ki so bili malo bolj hudi kakor običajno.

Na vrhu, kjer je prav za prav vsako noč dokaj vselej, je bilo ta večer in to noč veselje kronano. Nič hudega se ni pripetilo. Orkester, ki je po svoji kakovosti kakor po uslužnosti slaven že po vsej državi, je doživel, res da v potu svojega obraza, prave triumfa. Hvaležni gostje so ga nagradili z viharnimi ovacijami, ki so jih igralci smešljivo sprejeli, pokimali in udarili novo koraknico, plela ali venci slovenskih in drugih pesmi.

Ni manj hudo pa ni bilo v četrtek zvečer drugod. Od sedme do desete ure je bil v lokalne velikanski naval. Med tolikimi desetisoči vsi niso mogli biti dežja vesel. Sicer pa je hotel prav vsak biti deležen malo luči, malo veselja in opoja, da je malo posedel med ljudmi, ta dan, ki je vse duševno neizmerno poživljal, a telesno vendar dovolj utrudil.

Pozdrav lužiškega Sokolstva

Lužiško-srbska sokolska župa je poslala Sokolstvu, zbranemu v Ljubljani, brzojavno naslednji pozdrav:

Dragi bratje in sestre! V imenu zagranične lužiško-srbske sokolske župe vam čestitamo k velikemu sokolskemu prazniku, Vidovemu dnevu. Ne pozabite na sokolsko jato, ki je danes in med vami! Slovanski Sokoli, ne pozabite na nas, lužiške Srbe!

Trije dnevi

Napisano v četrtek ob zaključku zletnih svečanosti.

Tri dni je trajala lepa lužija: Ljubljana se je v svojem središču tako spreminila, da je kar nismo spoznali. Izgubljeni in samotni — najbolj sam je človek v velemestu — smo domačini taval po naših starih ulicah, ki so jih poplavile množice gostov. Stari meščani, ki tako radi postojajo tam, kjer se najbolj tesni promet (kaj bi se človeku venomer mudilo?) so nekam zaprepaščeno in vendar s prikrto radostjo na obrazih opazovali pisano množico, v kateri so tako neizprosno izginjala njihova markantna malomeščanska obličja. No, ta radost najbrž ni bila povsem čista: kakor so sicer obilno in z naslodo našli svojo neutešljivo zvedavost, so vendar v dnu srca mislili tako-le: Kakaj, samo dva dneva še ali en dan, pa bo vse to izginito, zopet poidemo na klopi v Zvezdi, ne da bi se bali, da nas bo kdo prehitel ali motil. Lepa si, Ljubljana, vsa našopirjena kakor zrela nevesta in burna, polna temperamenta, ki nam gre na živce, a zdaj nisi nič več naša. Toda jutri, pojutrišnjem boš zopet naša; življenje bo mirno krenilo na stari tir. Lahko boš sta-

vil, da ob tej in tej uri srečaš na tem in tem mestu upokojenega ravnatelja X. in da dr. Y. pojde malo pred osmo na običajni sprehod proti Tivoliju s svojim pohlevnim daktom. Zopet boš naša, nevesta nevesta!

Zares, kaj je bilo Ljubljani te dni mar za nas, ki smo iz njenega panja? Štirideset, petdeset tisoč ljudi je vdrlo v naše dovolj prostorno, tihno in idilično-domače selišče, in že smo se vsi izgubili v velemesni množici, ki je polnila Aleksandrovo cesto, Selenburgovo in Tyršovo ulico in nenavadno oživila naš lepi park tja do ljubkih stiez v senčne gozdove proti Rožniku.

In kakšna je bila ta množica, ki je vse nas, znane in neznane ljubljanske individuje topila kakor voda sladkor! Dolgo, dolgo ne pozabimo te tridnevne slikovite, čudovito pisane, v simbolni raznih barv žareče, v mladostni razgibanosti kipeče, sokolsko in slovansko čuteče Ljubljane. Ko bo po ulicah zopet zavladalo normalno življenje in nič kaj pretirano domače življenje, bomo še nosili neke za zenico skrite podobe iz te tridnevne počitnice in vriskajoče Ljubljane. Podobe rdečih srajc predvsem, zakaj te so dajale toni, pa belo-rdeče podobe čeških Sokolice, pa vmes lepo lilaste, z krznom okrašene, kozaško ponosne kroje ruskih

Sokolice in Sokolov in vso tisto prečudovito, nepozabno zalo bogastvo barv raznih narodnih noš: od naših gorenjskih tja do macedonskih, od črnogorskih do čeških, moravskih, slovaških.

Ni je druge prilike in tudi ne boljše prilike, da se pokaže pred nami vzpodbujajoča in osvežujoča slika pristnoslovenskega življenja in ves naš nacionalni mozaič, kakor je takale olimpiada Sokolstva, ki smo jo doživeli te dni v naši Ljubljani. Kaj razstave, kaj muzeji, kaj vse drugo: to množico pogledi, kadar vsa razvmeta od iste miselnosti, vsa vzkipeja v istem čuvstvenem zanosu: koraka po ulicah, pa boš občutil, kakšna stvarajoča sila je v človeštvu — narod.

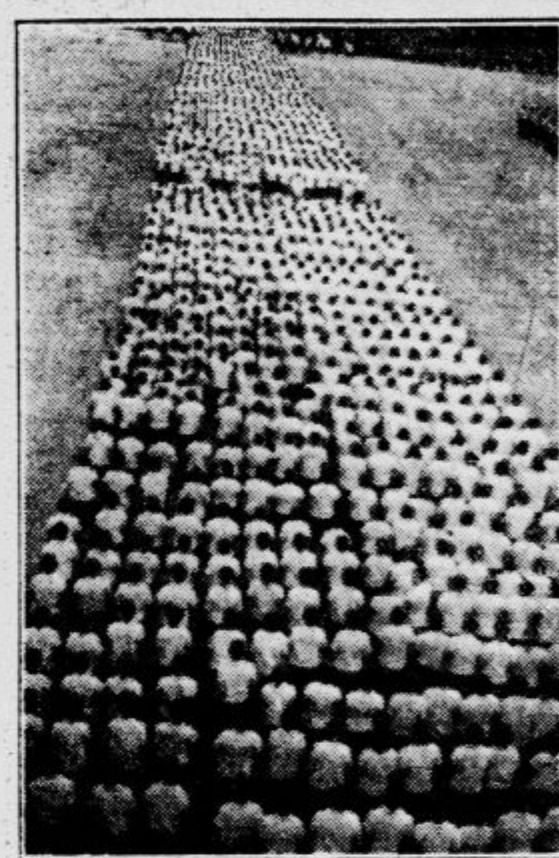
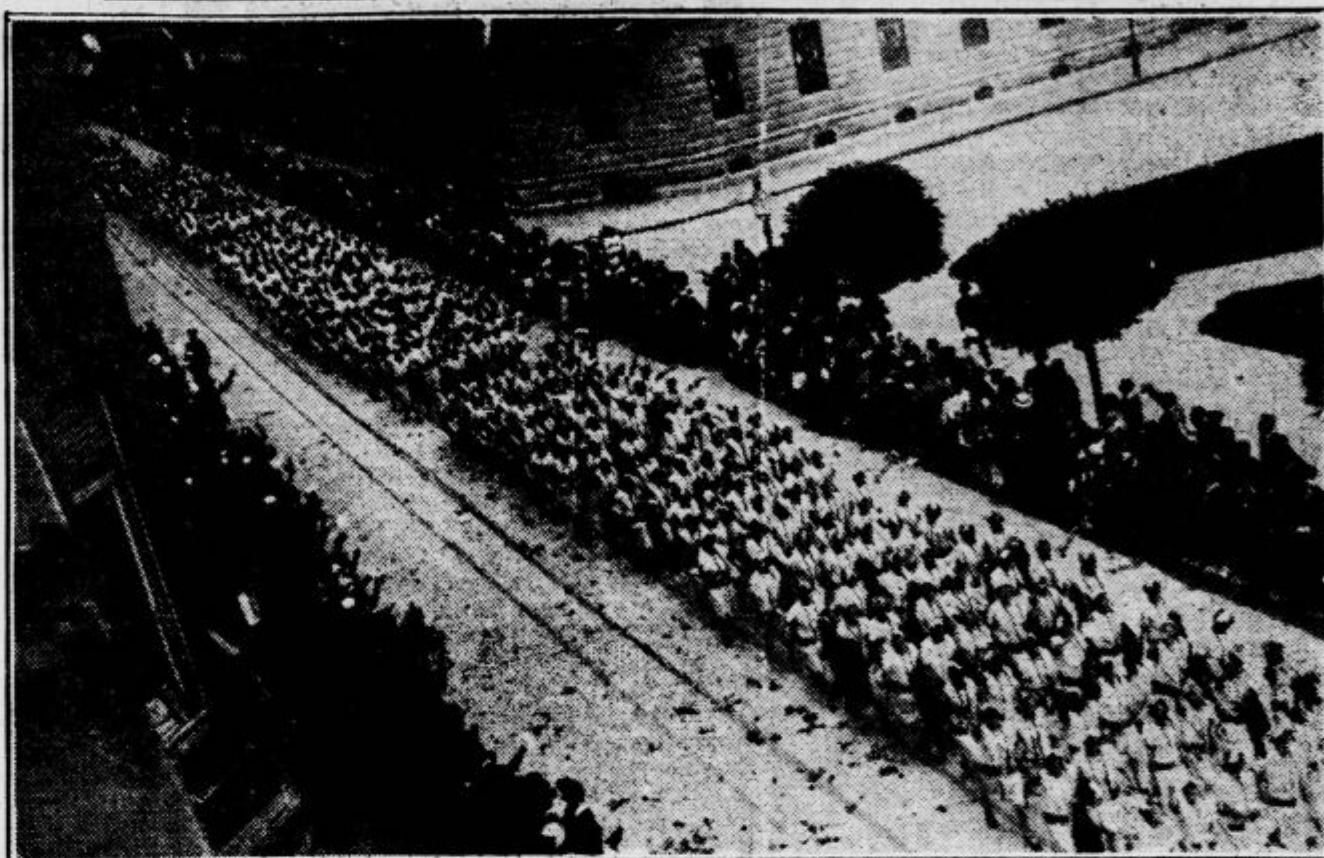
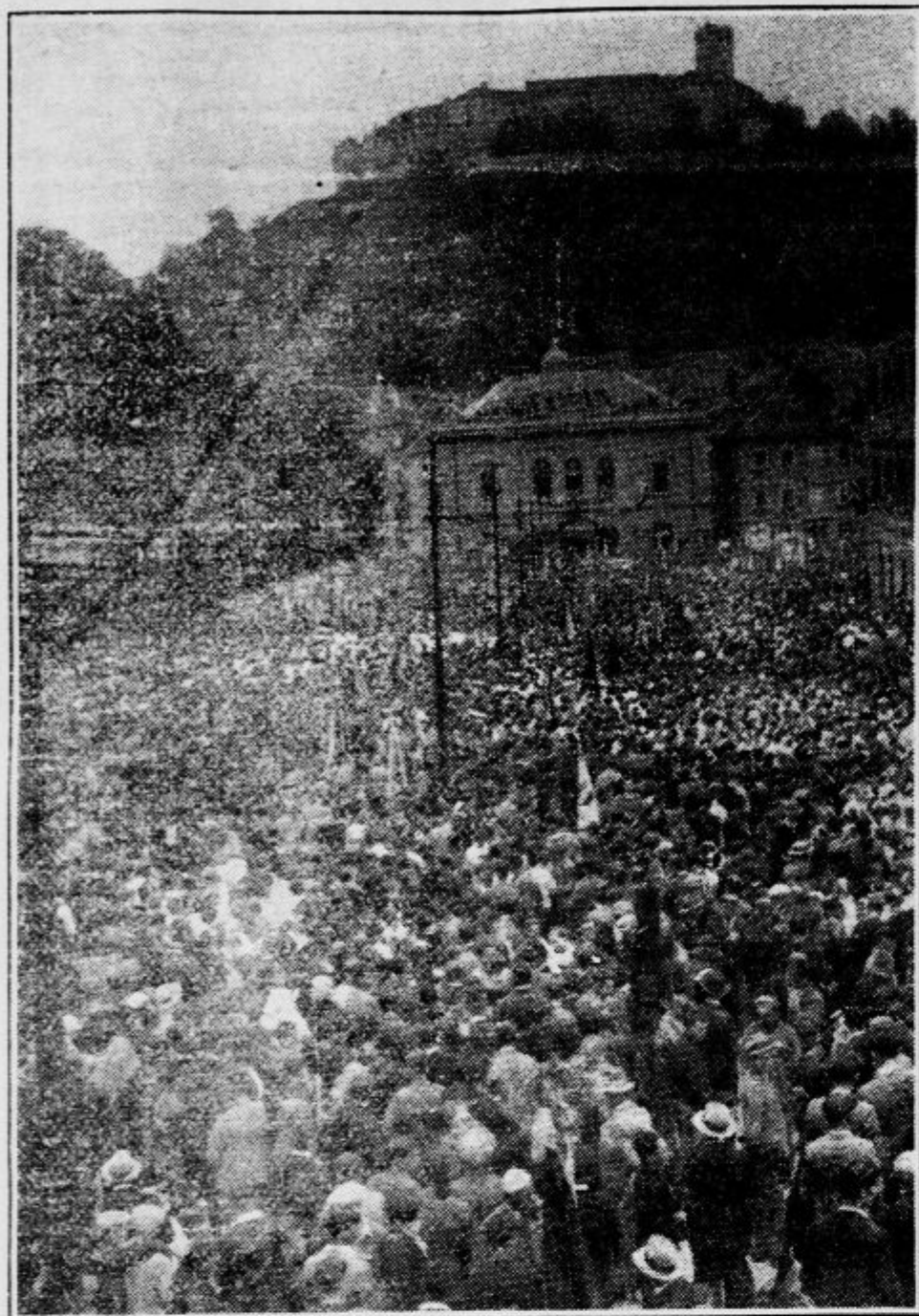
Upamo, da tisoči ljudi, ki so ob tej priliki prvič spoznali Ljubljano, odnašajo v svoje domove — tja daleč na jugoslovenski vzhod in jug, pa gori k Vitavi, Dunavu in Labi — nekoliko nezbrisanih spominov na njo. Dali smo jim vse, kar smo mogli. Vremenski režiser, ki ni bil odgovoren nobenemu izmed številnih neumornih odborov in odsekov, skrbečih za gladki potek teh slavnosti, je bil malce muhasta, zares. Obstoj pa tudi pobježa dežja in ž njo v zvezi je avturizem nenadnih zadreg, slučajnih srečanj in natlačenih prostorov. Toda vremenski režiser ni

bil enostranski. Dasi bržčas ni zaslužil priznavalne diplome zletnega odbora, je vendar — za razliko od letošnje puste pomladi, ki smo jo nedavno odpravili tako čemerno kakor nadležnega upnika — skrbel za spremembe. Dal nam je lepih solčnih ur, ko je bila Ljubljana nasmehljana kakor najlepša in največelejša Sokolica v današnji povorki; preskrbel je rosn dežek, ki je samo osvežil ozračje, olajšal mestni občini škropljenje cest z malo izdatnejšo ploho, razgrinjal je sinje nebo nad Domotini in se igral z megliami na mogočnih Kamniških Alpah. Vedel je, da mora preskrbeti, kakor pravi naša narodna pesem, »en lep večer,« ko je zavabilo in zadisalo po parku in so zale devoyke s severa in juga v pesnikovi simbolični domišljiji tekmovalce z razcvetli vrtnicami. Dal nam je dovolj prilike, da so v menjavi barv in senc prišli do polnega izraza vsi barvni odtenki in da smo preizkusili čar improvizirane glasbe ali rajanja v solcu in v zasenčenih svetlobi. Kar priznamo: lahko smo bili zadovoljni celo z vremenom, ki ni zaviselo od naše dobre volje. Kaj vse pa je zavedno nudila Ljubljana, — tega ne bomo pravili mi, o tem bodo še dolgo govorili vsi oni, ki so jo doživljali tri dni, tri tede, tri vriskajoče sokolske dni.

Zdaj pa slovo. V teh časih smo vsi močno nezadovoljni; polni smo krize, vemo, da negotovost in neka posebna časovna teža tišči prav vse, revne in bogate, odgovorne in neodgovorne, preproste in učene. Ali niso bili ti trije dnevi presunljiv dokaz, da vzlic vsemu, kljub vsemu, kar je res in kar ni res, — kar je le naš strah, — obstoji možnost, da vse to pozabimo, vržemo od sebe kakor nadležno prtlijo in postanemo optimisti. Ta čudež povzroča zavest, ki je te dni bolj ko kdaj poprej stopila pred nas: Da imaš kot poedinec svoje korenine v narodu, da živiš z njim in za njega in da si v tem narodu polnovreden član kakor vsi drugi: ljubi ga in boš ljubljen, priznavaj in boš priznavan, delaj in boš — zmagal. Vemo, da je v vsakem očesu, ki je te dni gledalo prej neznanega Ljubljano, živelo nekoliko tega radostnega spoznanja in da je vsako srce zavestno ali podzavestno šepetalo: Lepa naša domovina...

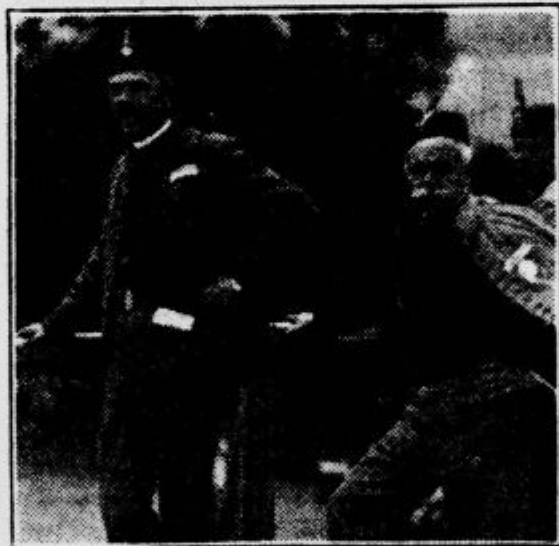
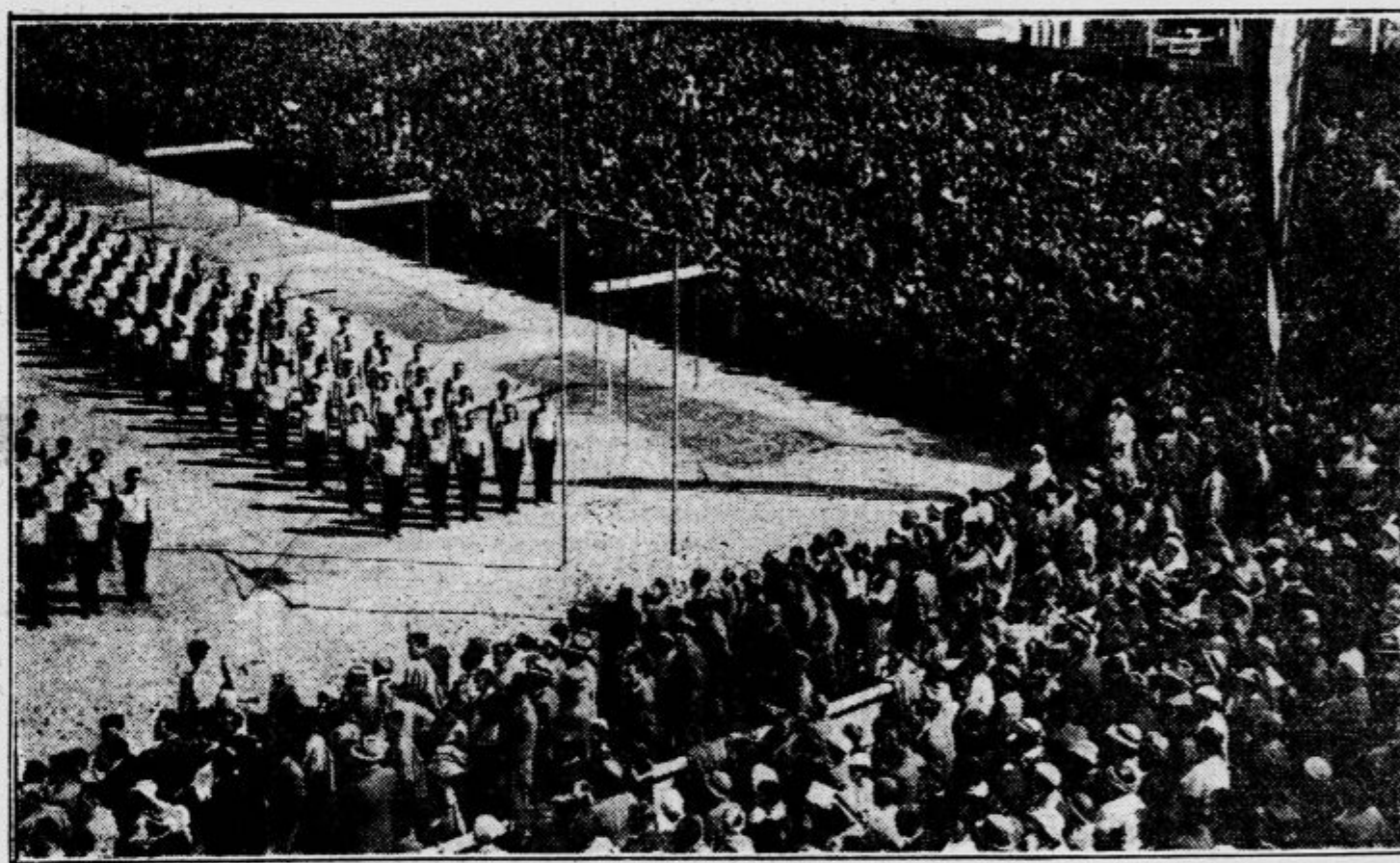
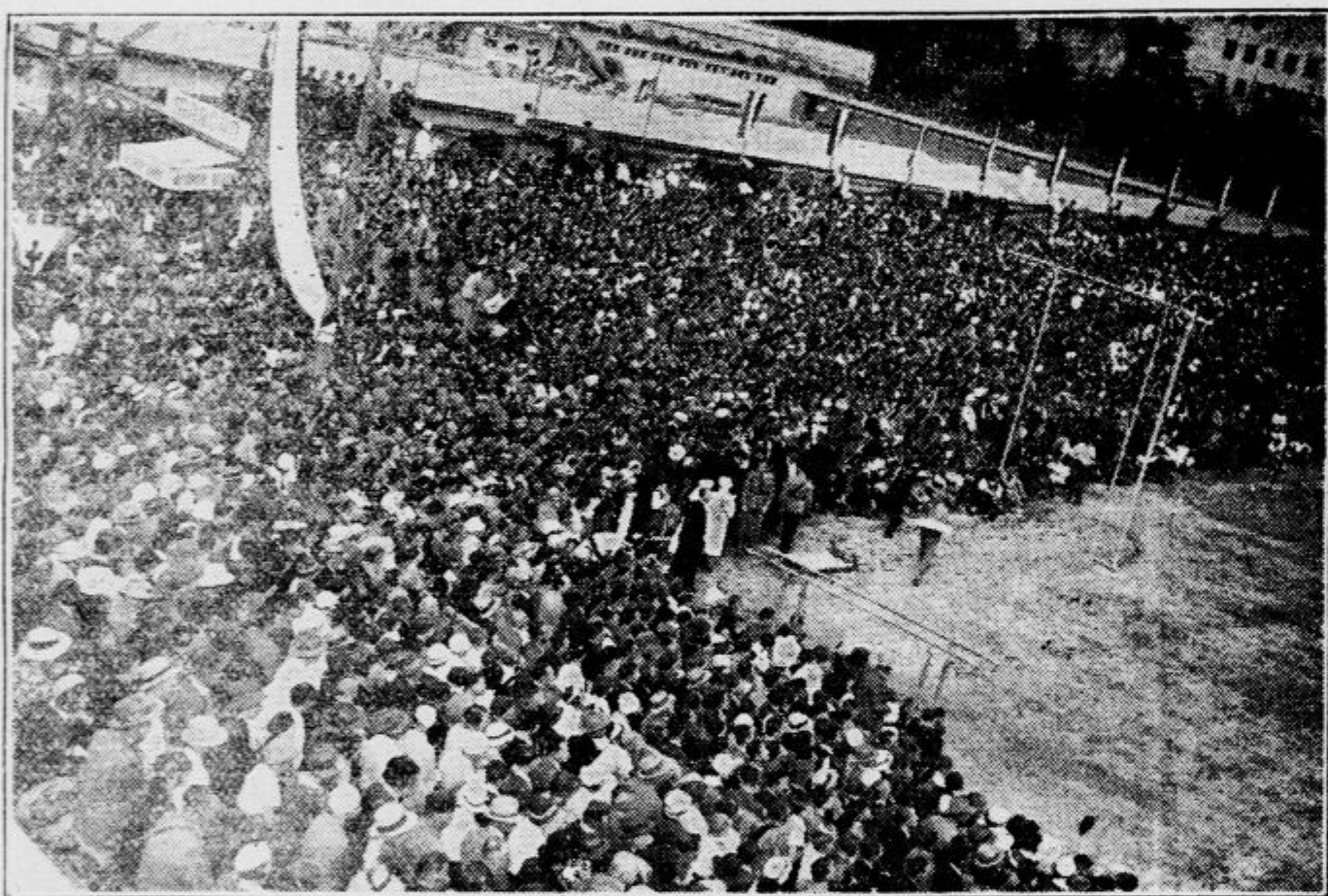
In tej domovini ni bilo meje ne ob Kolpi ne ob Drini in nikjer drugje kot tam, kjer jo je začrtala narava. In rasla je v široki slovanski svet, spajala in združevala in nosila preko vseh tegob časa svetli privid skupne bodočnosti...

Sokolsko zmagoslavje v slikah

Na levo zgoraj: Pogled na sokolske vojske, zbrane na Kongresnem trgu, enem največjih mestnih trgov v Jugoslaviji. — V sredi spodaj: Učinkoviti nastop ruskih Sokolov k prostim vajam na zletišču. — V sredi spodaj: Brezkončna vrsta češkoslovaških Sokolov v sprevedu.

Kakor mogočen veletok prihajajo na telovadnice naše Sokolice, po 16 v eni vrsti, skupaj okrog 3000.

Kmečki Sokoli v sprevedu

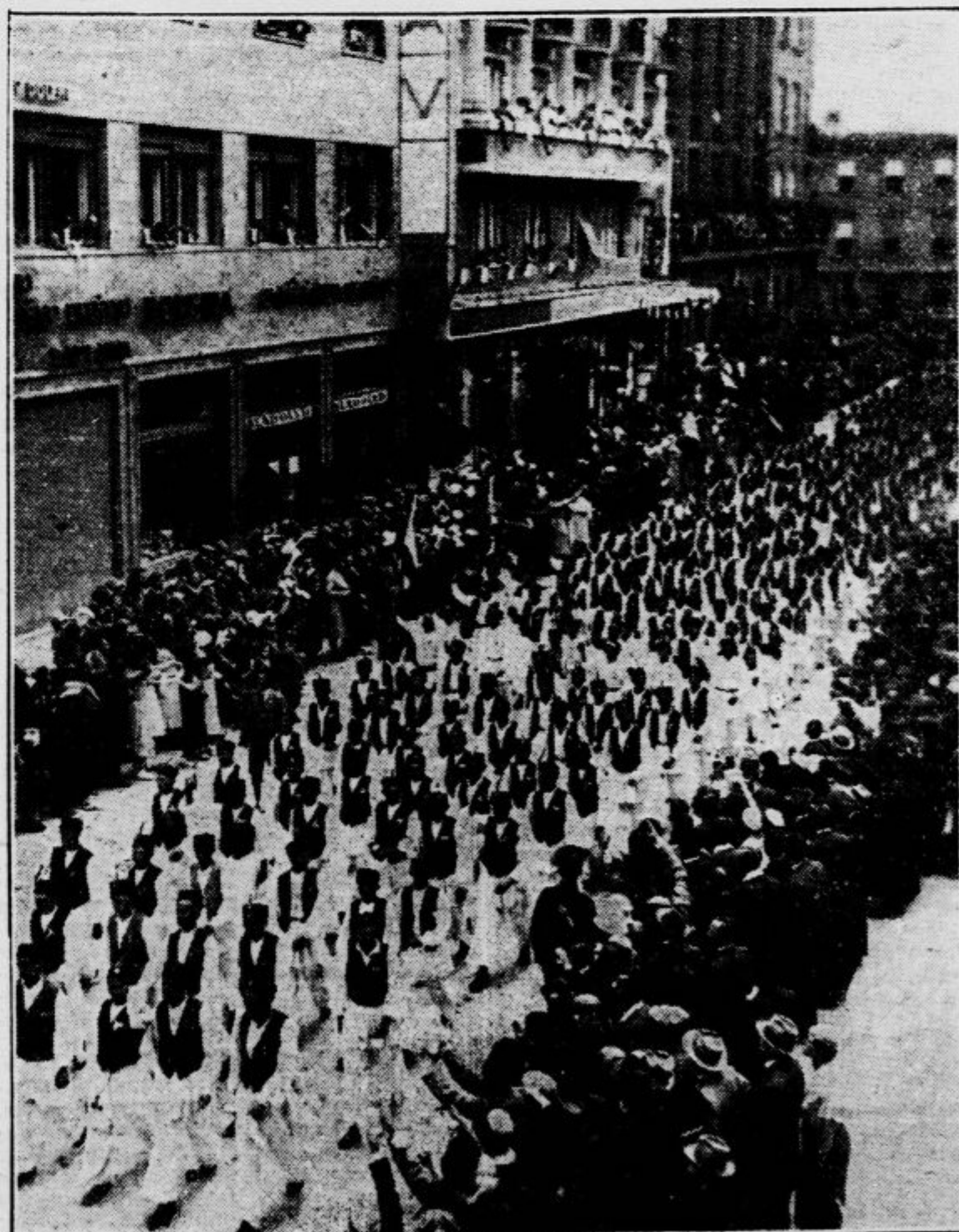
Prav poseben smisel in izreden pomen je dala ljubljanskemu sokolskemu zletu ogromna udeležba kmečkih Sokolov. Do čim pa se slovenski kmečki mošje in fantje odzivali na zletu večinsoma v sokolskih krogih, so prišli kmečki Sokoli iz hrvaških in arhabskih pokrajin v svojih narodnih nošah, nosili so le sokolske čepce. Prispele jih je v Ljubljano več tisoč in so povzročili, da je bila ta zama po sebi pestra silna sokolskih kmečic še bujnejša in še bolj živa. Seveda so se kmečki Sokoli udeležili tudi veličastnega spreveda in so bili od gledalcev še posebno priročno in navdušeno pozdravljani. Na levi sliki vidimo kmečke Sokole in Sokolice iz arhabskih, na desni sliki one iz hrvaških pokrajin. Zanimiv je tudi pogled na palače ob Aleksandrovi cesti, kakor se vse okraša in vanj okna polna pozdravljajočih gledalcev.

Izredna prilika za izlet v Bohinj!!

Vsi fotoamaterji in oni, ki hočejo spoznati naš divni Bohinj so vabljeni 9. julija. Vlak, vožnja do jezera in prehrana skupno Din 75.—. Prijave sprejema:

FOTO-MATERIJAL Janko Pogačnik
Ljubljana, Tyrševa cesta 20. 7630

Zgoraj na levi in desni: Ogromne množice gledalcev pri javni telovadbi v sredo in četrtek. — Na levi: Minister dr. Kramer in starešina Ljubljanskega Sokola B. Kajželj na strehi glavne tržnice.

Naši kraji in ljudje

Dr. Ivanu Oražnu v spomin

Ob 25-letnici sokolskega društva v Kostanjevici bo na njegovem rojstnem domu vžidana spominska plošča

Ce kreneš z železniških postaj Krško ali Brežice proti jugozapadni strani, dospes v treh urah preko plodnega krškega polja v romantični kot pod Gorjanci, v staro otoško mesto Kostanjevico, rojstni kraj dr. Ivana Oražna.

Tu se stikata široko Krško polje in šentjernejska ravan, tu prehaja krški svet v močvirno ravnino veličastnega krakovskega gozda, na Kostanjevico prihaja pot iz bližnjega hrvatskega Zumbreka in se križa z državno cesto Ljubljana—Zagreb in na tem kraju se stekajo mrzla Studena, bistri Obrh in drugi potoki v reko Krko. V ozadju je temna Opatova gora, pod katere vnožjem se sramežljivo skriva nekdanji samostan cistercijskega reda, ki ga je ovekovečil v »Klosterskem žolnirju« do lenjski pisec Josip Jurčič.

Kostanjevica je dala narodu odličnega kmetijskega strokovnjaka, ravnatelja Ivana Belleja, po širni Sloveniji znanega očeta slovenskih vojakov in še v predvojni razmerah trdnega narodnjaka, majorja Martina Colariča in velikega borca za jugoslovensko Sokolstvo in dobrotnika mladine dr. Ivana Oražna. Vse tri že pokriva slovenska zemlja v žalcu in Ljubljani.

Za kostanjeviško mestno cerkvico sv. Miklavža stoji stara enonadstropna hiša št. 24, takozvana Petrova domačija. To hišo je sezidal pred 102 leti (1831) podjen v bogat trgovec Zinger, kamor se je nekaj let pozneje priženil dr. Oražnov ded — Peter Oražen. Ta je bil na glasu dobrega in izkušnega gospodarja, ki je dokupil tej domačiji še nekoliko orne zemlje in travniških parcel. Njegov sin dr. Oražnov stric Francé Oražen je malo časa gospodaril na Petrovini, ker je zgodaj umrl.

V tej hiši je zagledal luč sveta S. svecana I. 1869. »Petrov Janez« — naš Ivan kot sin Petrove beere Ivane. Otroška in ljudskošolska leta je prebil na domu svojega strica, pasel je živino, lovil rake v Krki, v krakovskem gozdu nabiral gobe in sanjaril v zatijahu Opatove gore.

V šoli je bil bistre glave in so zato Petrovi sklenili, da ga dajo v novomeško gimnazijo, kamor mu je utiral pot nekdanji kostanjeviški kaplan, katehet profesor dr. Marinko in kjer je dajal mlademu študentu prva navodila veliki slovenski učnjak, profesor pater dr. Lacko Horvat. L.

1889. je Petrov Janez maturiral in odšel naslednje leto na Dunaj študirat medicino, od tam pa kasneje v Gradec, kjer je bil promoviran.

S prihodom Ivana Oražna na srednjo in visoko šolo se je pričelo narodno prebujanje v Kostanjevici. Mladi kostanjeviški dijaki, kakor Colarič, Oražen, Zabukovšek, Jordan in drugi so tvorili središče takratnega nacionalnega pokreta v krški dolini, kjer se je z vseh strani zbirala akademika mladina v narodni hiši Bučarjevi, kjer je tudi še danes sedež Sokola in sokolske knjižnice. Iz St. Jerneja je prihajal jurist Muhic Francé, z Rake Maurer Vilko, sedanji notar v Kostanjevici, iz Krškega Starič Fr., v Kostanjevici sami pa sta bivala v tem času Hudovernik Janko in Gorup Lipe iz Slavine.

Tu se je osnovalo prvo narodno društvo »Narodna čitalnica« in v aktivnim sodelovanjem zavednih kostanjeviških deklet tudi daleč naskok znani prvi tamburaški zbor v krški dolini.

Dr. Oražen je že takrat s pokojnim notarjem Hudovernikom Aleksandrom vodil vse narodno življenje v Kostanjevici in okolici med Savo in Krko. To nacionalno delo so s hvalevredno pomočjo podpirali vrli tovariši iz Brežic kakor: dr. Schmiermaul, sedanji brežiški župan Zupan in ljubljanski knjižar Lavoslav Schwentner, dalje dr. Janez Menacinger iz Krškega, dr. Karl Slane in še nebroj mlade inteligence iz Novoga mesta.

V balkanski vojni I. 1912. se je dr. Oražen javil srbskemu Rdečemu Krizu kot zdravnik-dobrovoljec. Marsikateremu ranjenemu srbskemu junaku je rešil življenje. Med svetovno vojno pa je bil tudi on — kakor mnogo drugih — preganjan in konfiniran. Ko je po vojni zavzel visoka mesta v ožji domovini in stal na delu jugoslovenskega Sokolstva, ni pozabil svojega rojstnega kraja. Kadar koli je mogel, je prišel na svoj tuseculum v Zavodah nad Kostanjevico. Ker so mu Sokolstvo, domovina in rojstno mesto doželi veliko hvalo, je kostanjeviški Sokol sklenil 25-letnico svojega obstoja proslaviti s tem, da vžida na rojstni hiši svojega velikega rojaka spominsko ploščo, katero bo svečano odkril v nedeljo 6. avgusta letos ob priliki okrožnega zletja novomeške sokolske župe v Kostanjevici.

ki je zavladala v dolini, glasno apelirajo na vso slovensko in na vso jugoslovensko javnost, da Trbovljam, ki bijejo brezupen boj za življenje in smrt, prikoči na pomoč, sicer bo pomoč prišla prepozno.

Zvočni kino Ideal

TOM KEENE

v senzacionalnem filmu divjih pustolovčin, napetega zasledovanja in borbe

JEŽA V SMRT

Premiera! Nemški dialog!

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

Ruska slavnost pod Vrščem

V petek 30. junija se je pri ruski kapelici pod Vrščem zbralo okrog 150 oseb. Protokol Grgorja Budmir je ob sodelovanju zbora ruskih Sokolov izvršil molitvene obrede in parastos. Nato se je občinstvo zbralo okrog mogile neznanega ruskega vojaka. Tu je protokol Budmir spregovoril o trpeči, toda ne umirajoči Rusiji. Predsednik Ruske Matice, univ. prof. dr. Spektorski je v svojem govoru najprej pozval navzoče, da s »hura« klci počaste visokega pokrovitelja Ruske Matice kralja Aleksandra. Nadalje je sporočil navzočim, da sta starosta Ljubljanskega Sokola Kajzelj in bivši ruski poslanik v Beogradu Strandman poslala svoje pozdrave in obzalovala, da se ništa mogla pridružiti. Nato je govornik razložil zgodovino kapelice pod Vrščem ter je posebno naglasil skrb, ki so jo posevali temu edinstvenemu spomeniku domovinske zvestobe ruskih ujetnikov gospe Terezina Jenkova, javni notar dr. Grašič in polkovnik Jaklič. Ob sklepu svojega govora se je prof. Spektorski v imenu Ruske Matice zahvalil tri trojci, pa tudi državnim in samoupravnim organom, tisku v Ljubljani in v drugih mestih ter vsem onim, ki so Ruski Matici pomagali, da je mogla vzdrževati in okraševati to kapelico.

Predstavitelj Ruskega Sokola g. Sivkovskij je položil venec na mogilo v spomin padlih žrtv. Gospe Terezina Jenkova se je v svojem govoru obrnila do prisotnih domačinov in jim je v globoko občutenem govoru razložila simbolični pomen tega dne. Notar dr. Ivan Grašič, ki se je v ta namen pripeljal iz Litije, je zgodovino kapelice izpopolnil z nekaterimi podatki, pri čemer je skromno zamočil svoje zasluge za to, da je Ruska Matica postala lastnica zemljišča, ki stoji na njem kapelica. V imenu Zveze ruskih oficirjev je general Bogaevskij položil venec in izrazil hvaležnost žrtvam vojaške dolžnosti in ljubezni do domovine. Krasne, ganjive besede je spregovoril v imenu Zveze ruskih pisateljev in žurnalistov Tereškevč. Naposled je zbor ruskih Sokolov zapel »Vsečenoju pamjat« in rusko sokolsko molitev.

Razen Ruskega Sokola in Zveze ruskih oficirjev sta položila venec na grob neznanega ruskega vojaka polkovnik Jaklič in Ruska Matica. Pietetna svečanost pod Vrščem, sredi mogočnih gor, je zapustila v vseh udeležencih globoke vtiske.

Prekmurski obisk Ljubljane

Ljubljana, 1. julija. Po sokolskih slavnostnih dneh je imela danes Ljubljana priložnost sprejeti rojake iz Prekmurja. Na povabilo društva »Sočec« so prišli rojaki iz Bogojine, da nam pokažejo svoje šege in običaje ob svatbah, priznajo intimno gostovanje.

Prekmurski rojaki, okrog 30 po številu, so prispeli v Ljubljano malo pred 16. uro z avtobusom. Ljubljanci so jih sprejeli na Tyrševi cesti nasproti Bavarskega dvora. Zbralo se je veliko ljubljanskega občinstva, ki se še ni utrudilo, marveč je kar navdušeno za sprejeme. K sprejemu so prišli zlasti zastopniki raznih emigrantskih

društve in klubov, pa tudi množica ostalega občinstva. Ko so izstopili dragi gostje iz avtobusa, jih je prvi pozdravil v imenu mestne občine občinski svetnik g. Cotar, želel jim v Ljubljani najprijetnejše bivanje. Poudaril je ljubezen, ki bije v srcih vsega slovenskega in jugoslovenskega naroda za obmejne brate na severu. Za njim je pozdravil rojake iz prekmurske Bogojine v imenu »Sočec« podpredsednik g. Sancin. Omenjal je njihovo robovanje pod madžarskim jarmom in pod gospodarstvom magnatov. Vendar pa so imeli srečo, da so se mogli združiti v mogočni jugoslovenski državi, česar ni naklonila kruta usoda našim rojakom iz Primorja in ob Jadranu.

Medtem je spet zaigrala rojakom v pozdrav godba »Slogoc«, pristopile so k dragim gostom številne ljubljanske dame ter jih okrasile s šopki. Prekmurske rojake je nato pozdravil tudi ljubljanski trgovec, sam prekmurski rojak, g. Vlač, kar je napravilo na goste prav prijeten dojem. Dalje je govoril v imenu Zveze bojevnikov poslovedeči podpredsednik g. Marinko, ki je izvajal: »Vase ljudstvo prekmursko, to ljudstvo kmetov in delavcev, je tisoč let pogumno in vztrajno kljubovalo gospodarstvom in nacionalnemu nasilju nemških mogotcev in madžarskih magnatov, pa se ni brezvoljno vtopilo v raznarodovalnem arpadskem morju. Zakaj kri, slovenska kri, ki se pretaka v vaših živah, je bila močnejša kakor trda tuja pest na vaših tlinitih.«

V imenu »Krke« je izpregovoril še predsednik dr. Perko, nakar sta se ginjina za-

Naše svetinje v Albaniji

Uničeni spomeniki, razmetani grobovi, prepovedana šola

Nedavno so bile v Albaniji prepovedane vse katoliške konfesionalne šole poleg italijanskih. V se šolstvo je prišlo brez izjeme v državne roke in je to nacionaliziranje poleg grške gimnazije zadelo tudi jugoslovensko šolo v Skadru. Ta šola je bila ena najstarejših arških šol, zgrajena pa je bila kot zapuščina odlične arške rodbine v Skadru Barovičev. Jugoslovenska kolonija v Skadru je imela sicer o šolskem postopku pravilno tapjo (potrdilo lastninske pravice), ki pa je kar naenkrat postala brez veljave in je tako ta šola, ki je delovala polnih 11 desetletij, in je ena najlepših šolskih poslopj in v Albaniji, postala albanska državna šola.

Od te nacionalizacije je za enkrat obvarovano edino še pokopališče v Skadru, ki je sestavljeno iz samih dolgih grobov. Ti rovi so dolgi po 15 m in je v enem pokopanih po 100 do 200 jugoslovenskih vojakov. Za

Elitni kino Matica
Telefon 2124

HEINRICH GEORGE

v filmu ljubezni, hrepenenja, strasti in osvete

Morje kliče

Premiera danes ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Dopolnilo danes nov Paramountov zvočni tednik!

Znatno znižane letne cene!

hvalila za lepi sprejem zastopnik prekmurske družine g. Horvat in pa nadič, ki vodi skupino, g. Brelhi. Takoj nato se je razvrstila po Tyrševi cesti povorka, v kateri so spremili ljubljanci drage goste po mestu na Tabor, kjer se je zvečer vršila simpatična njihova prireditve.

Beda v Trbovljah prihaja do vrhunca

Pohod gladujočih rudarskih žen in otrok

Se ni dolgo tega, kar je »Jutro« poročalo iz Hrastnika, da se je množica stradalajočih rudarskih žen, otrok in brezposelnih zbrala pred poslopjem rudniškega vodstva in pred občinsko ekspozituro in zahtevala dela in kruha. Včeraj je bil plačljivi dan, ki je spet enkrat pokazal vso bedo rudarjev, ki se »delajo«. V jutranjih urah se je zbrala vedla množica ženskih in brezposelnih pred »graščino« na Vodah, kakor se v Trbovljah tradicionalno imenuje poslopje rudniškega ravnateljstva, in ponavljala to edino zahtevo, ki jo imajo bedne, stradalajoče, brezposelne Trbovlje: kruha in dela. Rudniški ravnatelj je v svoji pisarni sprejel deputacijo žen »zaposlenih« rudarjev, ki je prosila, da ravnateljstvo razdeli nekaj moke med stradalajoče. Ravnatelj je naglasil da je TPD že storila svojo socialno dolžnost, ko je dala 1 milijon dinarjev na razpolago rudarskim občinam v socialne namene, in da naj se glede podpore obrnejo na občino in župana. Vsa množica, ki je šla do dva tisoč ljudi in v kateri so bile matere z majhnimi otroci v naročju in nuseče žene, se je nato z Vod pomikala v trg, kjer je deputacija še županu podrobno razložila brezupni položaj, v katerem se nahaja vseh rudarski stan v Trbovljah: rudarji, ki so »zaposleni«, ki delajo po dvakrat na teden in zaslužijo na štirinajst dni okrog 130 Din, s čimer naj preživijo sebe, ženo in kup otrok, so komaj kaj na boljšem kakor brezposelni. Žene so prosile predvsem, da občina razdeli nekaj moke med številne družine teh »zaposlenih« rudarjev, ki ob današnjem zaslužku ne morejo več vzdržati

in njihovi otroci stradajo in propadajo. Župan je deputaciji pojasnil, da pri sredstvih, s katerimi občina razpolaga, zdaj ni mogoče nakazovati večjih podpor v živilih, razen, če občina prikrajša druge podpirance na ta način, da bi se n. pr. ukinila kuhinja za brezposelne. Množica se je enodušno izrekla proti takšni nameri. (Poročilo »Slovenca« je v tem pogledu netočno.) Ko je g. župan na koncu še obljubil, da bo občina v kratkem spet razdelila večjo množino moke in ko je bilo še sklenjeno, da pojde deputacija rudarskih žen tudi k eskemu načelniku v Laško in k banu, se je množica mirno razšla.

Ta pohod gladujočih rudarskih žen in otrok bi moral opomniti vso jugoslovensko javnost, da je izdatna pomoč trbovskim rudarjem neodložljivo potrebna. Denarna sredstva, ki jih ima občina za brezposelne, bodo pri tolikšni stiski kaj kmalu izčrpana in tedaj grozi Trbovljam izoženjen polom. Razen brezposelnih prodajajo ob gladi tudi domala vse rudarske družine, katerih očetje še delajo, z njimi pa tudi številni poklici, predvsem množica malih obrtnikov in trgovcev. Posebno vprašanje je pomoč gladujočim rudarskim otrokom, ki so v preteklem letu pod vodstvom Kola jugoslovenskih sester in za račun občinskih sredstev dobivali v posebni kuhinji brezplačno hrano, pa grozi nevarnost, da se s prihodnjim šolskim letom ta kuhinja ne bo več odprla. Lokalni činitelji bodo morali mobilizirati vse sile, da se ukinitev kuhinje prepreči. Čas bi tudi že bil, da Trbovlje z vso resničnostjo strahote in bede

Vsem organizacijam JRDK

Akcijski odbor za prireditev velikega manifestacijskega zborovanja JRDK 23. t. m. v Beogradu je odločil, da ženske osebe na potovanje v Beograd ne bodo pripuščene pod nikakim pogojem zaradi velikih naporov, s katerimi bo zvezano potovanje v Beograd in nazaj. Na shod tedaj lahko potujejo izključno le moški člani naših organizacij.

Žrtve žeparjev med sokolskimi dnevi

Ljubljana 1. julija. Žepni tatovi so imeli te dni v Ljubljani obilno žetev. Policija je sicer v pričakovano navala tatov storila vse varnostne ukrepe, vendar spričo ogromnih množic in nepestrane gneče ne samo na zletišču, marveč tudi v mestu, ni mogla vršiti polne kontrole. Na policijski upravi se je v teku slavnostnih dni javilo nad 40 žrtv žeparjev. Mnogo je bilo med žrtvami dam, ki so jim dokopoprstniki spretno segali v torbice ter jih izmakali denarice. Okradenih pa je bilo tudi mnogo gospodov med njimi več Sokolov v krojih.

Žeparji pa niso segali samo po denarnicah, nego so se lotovali tudi dragocenosti. Izmaknili so svojim žrtvam nad 10 zlatih ur, od katerih so bile posamezne vredne tudi po 10.000 Din. Samo ukradene ure predstavljajo vrednost kakih 50.000 Din.

Policija je sicer aretirala in spravila na varno več žeparjev vendar je večina njih odnesla pte. Kakor se je moglo ugotoviti v teku zasliševanja, je bila na delu tako zvana »letaka žeparska družba«, ki se seli iz kraja v kraj in operira po vsej državi, kjer se vrše kake večje prireditve.

Roparski napad pri belem dnevu

Ljubljana, 1. julija

Nasproti kavarni »Evrope« v veži Kmetškega posojilnega in hranilnega doma v Tavčarjevi ulici je bil izvršen danes nekaj minut pred poldnem izredno drzen rop. Ob imenovani uri je stopil v vežo služitelj v denarnem zavodu g. Martin Oblak, ki se mu je približal neznan mlajši človek ter mu pomolil nekaj listek, proseč ga, naj mu prebere pisanje, češ, da sam ne more razbrati vsebine. Oblak mu je hotel vljudno postreči, tisti trenutke pa ga je neznanec sunil in mu iztrgal izpod pazduhe usnjato torbico, v kateri je bilo 8000 Din. Neznanec je skočil na ulico in stekel po Tavčarjevi ulici, nato pa zavil na Tyršovo cesto. G. Oblak je hitel za njim in opozoril s kričanjem na bežečega.

Roparja so pričeli zasledovati tudi številni pasanti in se je znanemu sportniku g. Šotlerju posrečilo, da je naposled prijel roparja v Pražakovi ulici. Prihiti so tudi stražniki, ki so odvedli roparja na stražnico. Denar v torbici so lahko takoj vrnili nemalo prestrašenemu Oblaku.

Na stražnici so ugotovili, da je ropar 34-letni Miklošič Franc, po poklicu brezposeln uradnik, doma iz St. Ruperta v Slovenskih goricah.

Smola tihotapskega glavarja

Murska Sobota, konec junija.

Silno se je razpaslo po Prekmurju tihotapstvo. Postalo je že poklic, ki ima tudi svoje pravke. Ker pa so v vseh poklicih tekme in spori, to tudi tihotapcem ni prizanečeno.

Prav čuden dogodek se je odigral med tihotapci samimi v vasi Ocenje tik avstrijske meje. Tam si je neki stari tihotapec prilastil oblast nad vsemi, ki se bavijo s tihotapskimi posli. Pred dnevi pa je neki kmet skušal s pomočjo nekega fanta utihotapiti kravo v Avstrijo. »Glavar« tihotapec, ki je bil o nameri obveščen, pa je šel s svojim bratom in njegovim sinom na prežo z namenom, da odvzame kmetu kravo. Ko sta bila kmet in njegov pomočnik že 50 m na avstrijskem ozemlju in sta opazovala iz skrivališča teren za nadaljnjo pot, so nenadoma iz zasede planili »glavar« in njegovi pomagači ter prijeli kmeta. Ker krave niso opazili, so zahtevali od njega, da jim pove, kje je skrita krava. Glavar je vrgel kmeta na tla, mu z odprtim nožem grozil ter zahteval, naj mu izroči kravo. Pomagači, ki je držal kravo »skrivališču«, je zbežal in izpustil kravo. Glavar je kravo ujel ter jo gnil dalje v Avstrijo. A sreča tudi njemu ni bila mila. Opazili so ga avstrijski finančni organi, katerim je moral prepustiti kravo, sam pa zbežati na varno Ortopani kmet je vso zadevo javil orožnikom, ki so »glavarja« in njegovo pomočnika odvedli v zapore. Preiskava bo razkrila prav zanimante reči iz globin tihotapskega življenja.

PRAVE
IN
NAJBOLJŠE

SLAVONSKKE PARKETE

VSEH VRŠT IN DIMENZIJ DOBAVLJA IN POLAGA V VSAKI KOLIČINI IN BREZ KONKURENČNO SAMO

Narodno d. d.
Parketunion, Zagreb

Glavno zastopstvo za dravsko banovino, Ljubljana, Slomškova ul. 19, telefon 25-27, 33-27. Zahtevajte brezobvezne ponudbe! 7628

Bistrski fragment

Kamniška Bistrica, 22. junija.

Mnogo sem slišal in čital o Bistrici, mnogo lepega, a tudi mnogo zabavljivega. Iz vsega tega sem si ustvaril svojo lastno predstavo o Bistrici, toda reči moram, da je bila ta slika lepa, mogoče še lepša, nego sem si jo mogel predstavljati. Predstavo pa, ki si jo je človek do neke vrste potankosti izoblikoval v svojih mislih, je pa težko razušiti in bridko je razočaranje, ko mora pogledati resnici v obraz in videti, da je bila vsa ta krasna predstava skoro le debela laž. Ni me sram povedati, da nisem bil še nikoli v Kamniški Bistrici. Vzrok je bil edino le ta, ker sem se bal za prelepo sliko, ki sem si jo ustvaril o tem kotičku, ki ga vidi vsako leto toliko ljudi, a ga razume tako malo ljudi.

Neizbežen slučaj je hotel, da sem se zaletel vprav te dni v Bistrico, kamor sem si najmanj želel. Spetkalo me je bilo strah, ker sem se bal, da se zdaj pa zdaj razruši vse tisto, kar sem si bil tako trdno ustvaril v svojih mislih. Toda strah je bil prazen: lepa slika ni prav nič izgubila na svoji lepoti, temveč se je izpopolnjevala, čim bolj se je ozrla soteska, skozi katero se valil in peni sržita Bistrica, ki je bila še vsa narasla in togotna od neurja zadnje nesrečne nedelje. Blesteče planinske podobne so postajale po vsakem koraku izrazitejše, okolica je zavzemala vedno bolj ono čudno, prelepo, samo vase zaverovano razpoloženje, ki ga najdemo samo tam, kjer so se v ne-

posredni bližini nagnile skalnate gore globoko v samotno dolino. Če ima kakšen naš kraj res pravi planinski kolorit, ga ima bistriška soteska v vrhlini meri. Vsak kosček naravne samote nudi človeku najlepše in najzgodnejše pokrajinske slike in sicer v barvah, ki jih more umetnik samo čutiti, a nikakor naslikati na svoje platno.

Lepo zasnovana avtomobilska cesta, ki naj bi vodila do planinskega doma ob izviru Bistrice, je sicer dosegla šele polovico svoje prave dolžine, vendar pa že sedaj kaže vso svojo značilnost in veliki pomen, ki ga bo imela za razvoj našega tujkega prometa. Samo človeku se morajo v resnici smiliti naravne krasote, ki jih je toliko uničila na svoji poti; to uničevanje je bilo tu pa tam res neizbežno, a včasih in na najlepših mestih bi se bila lahko izognila temu pokončevanju, zlasti tam, kjer so pred kratkim časom človeku še zamamljive čudovite galerije, ki so se s pridom kosale celo z Vintgarjem in Martuljkom. Avtomobilska koleasa se pač malo brigajo za naravno romantiko, ki jo zametavajo s svojim prahom.

Ko bo ta cesta zgrajena prav do kraja, kamor je projektirana, bo postala najboljše denesnje torišče našega planinskega sveta, seveda, če jo bodo popularizirali in propagirali tako, kot zasluži. Pa je v resnici že danes čudež, zakaj je pač vprav Bistrica tako daleč proč od toka našega tujkega prometa, ki se dirigira že leta in leta vedno v eno in isto smer, mesto da bi se smer včasih predrugačila, da bi bilo malo več

izpremembe in bi prišli do veljave tudi kraji, ki zaradi svojih naravnih krasot in značilnosti ter komforta prav nič ne zaostajajo za kraji, ki so danes in jutri na dnevnem redu našega trdnega zasidranega tujkega prometa. Bistrica v polni meri zasluži, da bi se tu pa tam usmerili oficijelni izleti tudi v njene idilične, od narave bogato blagoslovljene predale, za kar bi bili izletniki v resnici hvaležni, ker je vprav Bistrica oni kos naše zemlje, ki je poln izvirnih zanimivosti, kakršnih težko najdeš po drugih krajih našega planinskega sveta.

Začetek Bistrice je obsežen v neizčrpni idili okrog bistriškega doma in Plečnikovega kraljevega dvorca, ki ga dozdajavajo prav sedaj in bo v kratkem popolnoma dovršen. Tu sta pač dve idili, ki kolikor toliko izpopolnjujeta druga drugo, a sta si vendar tako sorodni in podobni, da se prelivata druga v drugo in tvorita eno samo veličastno celoto, ki čudovito vpliva na vsakega izletnika, pa naj ima še tako zakrknjeno dušo. A to ni samo kos pravega planinskega razpoloženja, temveč planinsko razpoloženje samo v vsi svoji neskončnosti in svojem čudovitem miru, ki nima ne konca, ne kraja in ima svoj izvor v izviru Bistrice same, ki prepeva in vriska iz zemlje in izpod skal tik kraj doma. To prepevanje in vriskanje pa je mir sam, ker brez tega prepevanja in vriskanja bi tudi bistriškega miru ne bilo.

Nikoli ne bom mogel verjeti, da je bil samo slučaj, da se je v bistriškem domu vršila domača slavnost prav oni večer, ko

sem prvič prestopil prag planinskega zaveščišča. V usodi preizkušena, v življenjskih borbah utrjena oskrbnica, simpatična gospa Lojzka, se je ta večer srečavala z Alojzijem in Abrahamom; vedra in šegava je gledala obema v obraz; mala družica se je pa srečala v prijateljstvu in pravem planinskem razpoloženju, ki sta ga prijetno usmerjala in vodila zlasti »Jutrov« glavni urednik in njegova gospa ter bistriški, v veselosti točno dremajoči poet Petruška. Bistriški vrelci so prepevali v zasenčeni večer, veter se je komaj pozibaval nad planjavico, a oblaki, ki nesrečni in mokri spremljevalci letošnjih kresnih dni, so se plazili nizko po vsem pogorju in strašili v lepi planinski večer in v še lepšo planinsko noč. Bodi ti dobro v naročju Abrahamovem, gospa Lojzka, ti srečna kraljica bistriška!

Težko je človeku spoznanje, da je zapravil toliko dolgih let zaradi nekakšnih absurdnih načel, ki v planinskem svetu in življenju ne pomenijo ničesar. A vendar to spoznanje ni tako hudo, ker je človek prepričan, da lahko še popravi to, kar je zamudil. Bistrica mi je v enem samem trenutku prirasla k srcu, prirasla pa bi še tisočim in tisočim, ako bi jih pogledali naravnost v obraz. Saj je to obraz, ki mu podobnega le težko najdeš v našem svetu, še težje pa morda daleč v tujih, brezmiselnih krajih in kotih.

Josip Vandot.

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Gnječa na ljubljanskih ulicah

Vse sokolske dni je vladala po glavnih ljubljanskih ulicah velika gnječa, da je bilo včasih težko, se preriniti skozi množice. Sokolski rediteljski zbor in policija sta imela težko nalogo, ki pa sta jo vršila z največjo taktičnostjo. Tudi naši policiji gre velik del zasluge, da se razhajajo udeleženci sokolskega zleta z najlepšimi vtisi. V pomoč ji je bil poslan oddelek gojencev policijske šole iz Zemuna. Ko so se gojenci v petek odpeljali iz Ljubljane, so ljubljanski stražniki svoje mlade tovariše korporativno spremljali na kolodvor v sprevedu, ki ga je vodila železničarska godba in ki je vzbujal po mestu mnogo simpatične pozornosti.

Jubilej tržiškega gasilskega društva

Ustanovitelji društva

Pred 50 leti so bila gasilna društva po naših krajih še prav redko sejana. Trzin je bil takrat gotovo med prvimi, ki je mislil na tako društvo. Inicijativo za ustanovitev društva je dal takratni tržiški župan in tovarnar C. B. Mally. Ustanovni občni zbor je bil 4. maja 1883. in je bil za prvega načelnika izvoljen g. Anton Globočnik, tovarnar kos in srpov. Takoj v začetku je pristopilo k društvu 30 delovnih članov in več podpornih. V narodnostnem oziru je bilo društvo brezbarvno in z nemškimi poveljavnimi jezikom, kakor je bilo to pač takrat v vseh naših pomembnih krajih običajno. Na čast gasilec pa moramo pripomniti, da se niso nikdar uporabljali kot neka bojna organizacija nemstva, nasplošno so kazali napram vsem in vsikdar največjo tolerantnost.

Od ustanovitve do zlatega jubileja je menjalo društvo sedem načelnikov. Za Globočnika je prišel C. B. Mally, potem Belhar Anton, Vinko Theuerschuh, Jurij Bathelet, Jože Dornik in Jeglič Blaž, sedanjí načelnik. Najdaljšo dobo je vodil društvo pač g. Dornik Jože od l. 1910. do 1932, ko ga je društvo v priznanje njegovih odličnih zaslug izvolilo za častnega načelnika. Bil je med ustanovitelji društva in praznuje torej z društvom vred tudi on svojo petdesetletnico. Pa ni edini izmed delujočih članov. Slika nam kaže l. 1926. slikane člane ustanovnike, od katerih bo sedem praznovalo tudi z društvom vred svojo 50letnico sodelovanja pri društvu. V sredi je že preje omenjeni zaslužni načelnik g. Dornik Jože, zraven njega pa sedi g. Zaletel Jože, dolgoletni podnačelnik, katerega je društvo tudi izvolilo za svojega častnega podnačelnika. Na skrajni levi sedi Mežek Andrej, na desni pa že ranjaka člana bivši načelnik Belhar Anton in zastavonoša Kralj Franc. Zadaj stojijo od leve proti desni: Zupan Ivan prvi in sedanji trobentač, ki 50 let ob veselih in žalostnih prilikah trobi, Ahačič Jože, Sitar Jurij občinski svetovalec, Jagodic Franc, Ahačič Ivan, dimnikar, po domače Jankus, ki je bil šaljivec brez primere, in Jeglič Franc, najboljši govornik za mladoporočence. Izmed ustanovnikov je danes še sedem živih, ki bodo s svojim društvom vred praznovali 50letnico delovanja v dobrobit bližnjih.

V organizatoričnem pogledu ima za razvoj tržiškega društva gotovo največ zaslug Dornik Jože, ki je vodil društvo polnih 22

Župni načelnik g. Bocak

redke postajače na krovu. Mimo kopališča, mimo prekrasne srednjeveške trdnjave, ki so jo Benečani posvetili svetemu Miklavžu in dalmatinskemu robstvu, zavijemo na levo. Desno teče znani zelenkasti otok Zlarijn, nič ni mičnega na njem. Ali tam doli pred nami, daleč pred nami — ali je gradič, ali je otočič iz pravilice? Svetelnik je, kakor jih bomo srečali še tisoč, pretirava svoj dični tolmáč, komandant vseh tistih, ki imajo opravka spodaj pri strojih.

Njegov pribočnik prikuka iz globine in pošeta z nama: v ušesih mu zveni — toži — še treskalo bo, da Bog da...

Lipo li govoriš, al' te je slabo čuti, — odmiigne komandant. Nad pogorji za nami, gotovo že blizu Like, nad tistimi koničastimi rebrišnimi pogorji, ki se izgubljajo kakor potok v pesek, se po malem svita. Bo se napravilo! Kako bi sicer srečavali ribiške ladje, ko ne bi bila dana slutnja skorajšnje sprevedritve.

Ribiči se rodijo na mokrem, meni neki naš nov sobosednik, njim je vseeno. Kakor temle delfinovo, poglejte, ki venomer rijejo za nami. Ali kakor galebom, poglejte, kako se opotekajo v zraku.

Dežuje dalje. Rahlo, a vztrajno, da bi zasneli. Otočki, pohlevni in obli, gredo mimo nas. Tako samotni so, brez lastnika in skrbnika, da bi si enega izmed njih koj izbral za solidno robinzono.

Pri svetelniku se srečamo z »Zagrebec«. Prav tako galebje bel je kakor naša »Jugoslavija«, že drevo bo na Sušaku. Kuharji in mornarji si mahajo v pozdrav. Valovi se udarijo, da nam je kar prijetno.

Na laško stran se na široko odpira morje. Tudi tam zadaj skušajo angelci čistiti

ki je trajal skoro tri dni, rešilo z nadležno močjo dragoceno, komaj novo kalorično električno centralo, sušilnico za les, kolodvor sam, skladišče in Koširjevo hišo in je tako obvarovalo milijonsko premoženje. Mnogokrat je društvo intervenciral pri požarih izven mesta. Vselej se je izkazalo z odlično disciplino in tehnično izveščenostjo. To je društvo doseglo s tem, da ima skoro redne tedenske vaje, vsako leto pa velike župne vaje z vsemi okoliškimi društvi. Ta župna vaja se vrši na praznik si. Florjana. Na god tega zaščitnika pred ognjem je l. 1811. pogorel ves Trzin na trikotu med Mošenikom in Bistrico. Sam cesar Napoleon je tedaj prispeval pogorelcem večjo vsoto denarja. V spomin na ta dan hodi v Trzinu spominska procesija, katere se udeležujejo v prvi vrsti vsa gasilna društva, potem pa je tekmo dneva, vedno velika gasilska vaja vseh društev in s vsem orodjem. Predlansko leto je gošpa Aeschlerjeva, soproga veleindustrija, iz Egipta, tako župno vajo tudi filmala in tako je tržiška gasilska župa gotovo prva, ki ima svoje člane na platnu ovekovene.

Razumljivo je, da mora tako tradicionalno gasilno društvo, kot je tržiško, praznovati svoj zlati jubilej na posebno slovesen način. Pokrovitelj proslave 13. in 16. t. m. bo ban g. dr. Marušič, Jugoslovanska gasilska zveza pa bo privedla v Trzinu tedaj svoj letošnji zlet.

Pripombe

h kritiki moje knjige »Problem stigmatizacije v medicinski literaturi«, objavljeni od A. U. (Aleš Ušeničnik, profesor teologije (2) v »Slovenec« št. 145, z dne 28. VI. 1933.

Moje delo je treba presojati v prvi vrsti z medicinskega stališča, s katerega sem obravnaval to delikatno snov. Priznavam pa prav rad, da bi bil v tem vprašanju morda drugačnega mnenja, ako bi bil veren teolog in se bavil skoli 28 let mesto v medicini s teologijo. Sicer pa je pri razjasnitvi vsake znanstvene resnice logika v vsaki znanosti enaka!

Zaradi tega se omejim glede nekaterih nesoglasij v omenjeni kritiki le na naslednje točke: Stavek v moji knjigi, na str. 22., »Vsi stigmatiziranci se odlikujejo po značajnih histerijah« bo vsak pazljiv čitatelj dopolnil ne le z II. odstavkom »Popravka« na str. 7. ter s 5. in 6., kakor je to storil kritik A. U., marveč tudi s 4. vrsto I. odstavka III. poglavja na str. 31., ki se glasi: »... v kolikor so bili zdravniško priskisani in v kolikor se da iz njihovega si- vopisa sklepati...«

Na pojavnost življenja brez hrane pri stigmatiziranih nam ne bo treba čakati 100 let ali še več, ako bo imela znanstvena medicina že prej dovolj teh primerov na razpolago in tudi potrebne diagnostične pripomočke. Samoumevno je, da bo ta cilj tem lažje dosegljiv, čim bolj bo pot do nje- ga hotela podpreti cerkev sama!

Seznam literature namerno nisem priložil delu, ker bi obsegal več kot eno listovno polje. S tem pa bi se bil lišak knjige precej podražil, a to sem moral ob današnji krizi, žal, prav resno upoštevati. Za literaturo o Neumannovi obzega nad 30 del. Sicer se bo po medicini, ki ima kolikorjak vpogleda v medicinsko literaturo, prav hitro znašel na tem polju. Medicinskega strojnika bo prišel pri prebiranju knjige prav gotovo tudi do uverjenja, da ni nedogodivo le bolj slučajno nagrabljeno, marveč da sem si resno prizadeval, postaviti obdelavo te snovi na čim širšo podlago, zbrati gradivo izbrano in ga v kritični obliki »medicinsko razsvetliti in obdelati«. Pri- znavam pa odkrito, da sem se spustil ali- čno kakor tudi drugi medicinci le v »medicinski« razlago danih dejstev in stvari — kar se tiče moje osebe — obravnavam vso morečo objektivnost v tem prvašem vprašanju.

Naloga znanosti je in mora ostati, da se ne ustavi pred pojavi, ki se zdi nepojmljivi.

Pretrajala Kalvarija ljubše nego- matere in dveh nedolžnih otročičev se vam odkrije v nepozabnem ro- manu

Prokletstvo ljubezni,

ki ga lahko dobite pri upravi »SLO- VENSKEGA NARODA«, LJUBLJANA, Knafljeva ulica 5. Oba dela bro- širana Din 30.— (s poštnino Din 35.—), okusno vezana v celoplatno s poštnino Din 50.—. Znesek se lahko pošlje po nakaznici ali po povzetju.

nebeško sinjino — saj veste, da jim je laško nebo najbolj pri srcu...

Ravno orjemo veliko brazdo. Ožina med otoki, trdnjave porušena na bregu, vino- gradi redko porevnani na konih prisilnih bregovih.

Hiš ne uzmemo nikjer. Svetelniki povsem kakor cerkvice so raztreseni nam podnevi v veselje in ogled, kmarmarj pončev to- lažbo. Enega zremo neizmerno daleč, tu- naj sredi debelega morja. Kako mu je, svet- lničarju? Si poet-samotar, ali je mirk ri- bič, družinski skrbnik? Ah, oboje je: lipo in tožno.

Na levo stran so tihni zalivi, nekateri sa- rezani daleč od skalovje. Vsa pravičnica je ta svet. Siva motorika z ogromnimi ja- dri, ki jo srečamo, je kakor začarana, na- še valovje jo nevéščno vdrkami je npru in sna. A vdana morju in sebi nezadržana na- daljuje pot. Tihno, ob jadranski obali, ka- kor že dolga, dolga leta.

Malo govorimo. Vedno prijazniški vino- gradi rasto na kopnem v breg, pod skalov- je. Se smo zajeti v tišino. In celo tu je še do poldneva. Rejen Nemeč s severa vendar ne more opustiti pritožbe:

— Nikjer na svetu nisem tako gladen, kakor na dalmatinskih rivierah.

— Povrhu je dež in bora... v ljudno pripreže domačin z zalo ženko... Kai na, da je bora, dušiča?

— Pa fala Bogu, da je bora... E. ako nije tremuntana...

— E. e...

Kuštroglav Francos s polnim svetelnem prospektom in časopisov se je na koncu ladje zagledal nekam med otoki in brego- vje. Z respektinom, seveda. Potem se je

Vsaka gospodinja mu ostane zvesta!

Po pravici! Lepo čisto — dolgo dobro ohranjeno perilo: vse veselje, ki ga ima gospodinja s svojim dragocenim perilom, izvira iz Schichtovega terpentinovga mila.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko »JELEN«. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

...ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

in eventualno vzbujajo vtis čudeža ali nečesa nadnaravnega, marveč jih skuša razložiti s največjo resnično ljubeznostjo, s tankovratnostjo in s najostrejšo kritiko ter sploh s vsemi razpoložljivimi znanstvenimi sredstvi. To pot sem tudi ubral kot medicinci in raziskovalci tako prirodoslovne vede, kakršna je medicina.

Če pa raziskovalne poti in doganja re- alne znanosti niso vedno v skladu z vedo, ki se opira na metafiziko in dogme, je to povsem naravna posledica dveh različnih svetovnih nazorov. Zato se bosta filozof- teolog in znanstvenik-medicinec le težko našla na isti poti.

Dr. Ivan Matko.

Zanimiva razsodba po zako- nu o nelojalni konkurenci

Dne 23. maja letos je bila izrečena, pred nekaj dnevi pa je postala pravomočna razsodba, ki jo zaradi njene zanimivosti ob- javljamo v naslednjem:

Tvrdka Vacuum Oil Company proizva- ja izvirne kakovosti splošno znano in cenjeno olje za avtomobile Gargoyle Mobiloil.

Neki predajalec avtomobilskega olja pa so skušali svoja, drugače cenejša olja raz- nega porekla prodajati pod tem svetovno- znanim imenom. S tem pa so napravili ško- do tvrdki Vacuum Oil Company z neot- jalno konkurenco, škodovali pa so tudi in- teresom svojih kupcev. To se ni moglo da- lje trpeti in je morala tvrdka Vacuum Oil Company sodnijsko nastopiti proti takim prodajalcem, ki so drugače cenejša olja prodajali ne samo pod gornjim varnostnim žigom, temveč tudi z varnostnimi žigi, ka- kor na pr. Vacuum olje, Vacuum Mobiloil, Vacuum Gargoyle itd. Pod temi imeni se namreč splošno na našem trgu razume kva- liteta olja Gargoyle Mobiloil. Poleg tega so se vršile te prodaje po originalnih ce- nah olja Gargoyle Mobiloil.

Varujoč svoje lastne interese, je morala tvrdka Vacuum Oil Company varovati tudi interese svojih odjemalcev, ki mislijo, da kupujejo Mobiloil pri takih prodajalcih tu- di takrat, kadar kupujejo to olje iz odpr- tih sodov in ne v originalnih plombiranih kantah in malih, istotako plombiranih bo- benčkih. Naj sledi besedilo razsodbe:

»Na tožbo tvrdke Vacuum Oil Company dd. v Zagrebu, Trg kralja Petra, št. 6, proti Franju Klacku, lastniku avtomobilske de- lavnice, Zagreb, Vlaske ulica, št. 99 - A zaradi nelojalne konkurence izrečena je po

okrožnem so išču v Zagrebu dne 23. maja l. 1933. pod br. Po. 399-1933-2 naslednja RAZSODBA:

1. Toženi stranki Franju Klacku, lastni- ku mehanične delavnice v Zagrebu, Vlaske ulica 99-A je prepovedano pod pretečo za- plembo olje, ki ni dobavljeno od stranke tožiteljice, tvrdke Vacuum Oil Company d. d., prodajati pod označilom »Vacuum Gargoyle« ali pa pod katerimi drugimi od teh varnostnih znamk.

2. Toženi stranki je prepovedano z gro- znjno zaplembe kupcem, ki zahtevajo olje Vacuum Gargoyle, odnosno olja pod kate- rikoli od teh znamk, pa tudi katerokoli drugo blago izročati razven onega, ki ga daje v promet tožiteljica Vacuum Oil Com- pany d. d.

3. Stranka tožiteljica ima pravico, da raz- sodbo brez razlogov v roku od 4 tednov po pravomočnosti na stroške tožene stran- ke objavi po enkrat v listih, in sicer v na- slednjih: »Jutro« in »Slovenec« v Ljublja- ni, »Politika«, »Pravda« in »Vreme« v Beo- gradu, »Jugoslovenska pošta« v Sarajevu, »Naplo« v Subotici, »Zetski glasnik« v Ce- tinju, »Nova Dob« v Splitu, »Deutsches Volksblatt« v Novem Sadu, »Jutarnji list«, »Jugoslovenski Lloyd« in »Novosti« v Za- grebu, ter v časopisih: »Motor Sport« in »Gradski vijesnik« v Zagrebu in »Vesnik šoferskog udruženja« v Beogradu.

4. Tožena stranka je dolžna pod grozno- jo zaplembe povrniti tožiteljici stroške te pravde od 370 Din v roku 15 dni.

Mislimo, da bo ta razsodba dober nauk brezvestnim prodajalcem. Kdor pa hoče bi- ti popolnoma varen, naj pazi na originalne, nepoškodovane (nedotaknjene) plombe. O tem rovoru tudi oglaš, ki smo ga danes pre- jeli v uvrstitev od tvrdke Vacuum Oil Company.

Obiščite letovišča na našem morju!

NOVI VINODOLSKI

Priljubljeno rodbinsko kopališče na gor- njem Jadranu z tepimi in prostornimi pla- žami. — Dolgo obrežno šetalništvo s prekras- nim parkom in moderne vile. Izvrstna vo- da in električna razsvetljava, dnevni iz- leti po kopnem in morju, tenis igrišče in razvit plavalni in ribarski sport. 176

MAKARSKA

Morsko kopališče in letovišče na pod- nožju Blokova (1762 m). Divna plaža (1500 m), kristalno čisto morje, krassen borov gozd ob plaži. Izvrstna student- ska, električna razsvetljava, dnevne zveze s parobrodom s Splitom in Metkovicem v dveh urah. Kopanje brezplačno. Pro- spekte in informacije daje brezplačno Kopališno povjerenstvo. 167

OMIŠ PRI SPLITU

HOTEL BELLEVUE, nova stavba, tekoča voda. Penziji Din 60.— do 80.—. Za daljše bivanje zahtevajte specialno po- nudbo. 120

Omišalj — Hotel Učka

z dependanco »VILA LOVORKA« s la- stnimi kopališči in prhami. Zmerne cene. Zahtevajte prospekt! 177

ABBAZIA

Vila Abbazia, centralna lega, tik ob morju, sobe s tekočo vodo, dunajski kuhinja. Vsa oskrba po najnižjih cenah. Informacije pri: R. Kren- ner, Ljubljana, Gledališka ulica 13. 195

Pot ob dalmatinski obali

Dovolite, da vas povedem ob dalmati- ski obali. Takole v pismu in domačem po- menku. Drugič pojditte sami.

Dalmacija — to vam je čudna dežela. Čudovita že po tem, da je vino cenejše od mleka in razgledni. Ko vas popeljem od Splita do Kotora, vas v velikansko prese- nčenje in zadovoljstvo preverim, da je potovanje na ladji cenejše, s hrano in po- steljo in vso željeno udobnostjo, cenejše, kakor če kupiš samo običajni vozni listek. Še dvajset dinarjev ti navrežjo...

Da imamo zdaj v Dalmaciji sonca vzr- hano mero, nam boste morda verjeli. Po- letje se preveša. Kar mora zoreti, gre v zor. Kdor si hoče oplakniti revmatizem, naj se zdaj potruji v morsko čobodro, ki ni več samo slana, temveč že tudi zelo mlečna.

Ali še nedavno — v koledarju imam to natanko zabeleženo, bilo pa je v juniju — nam je včasih tudi tod zadrževalo kar po ves dan. In zdaj pomnite star nauk: ob slabem vremenu pojdite na pot, pa vam bo lepo tam, kamor ste se namenili.

Storil sem tako, kupil v Šibeniku karto in v četrtek dopoldne pohitel na krov »Ju- goslavije«. Lilo je. Nič popotnikov? So. Raztreseni po prostorni ladji. V baru zgo- raj, v pušilem salonu ob šahu in novinah, morda celo tudi v kabinah, kjer se da ob deževnem vremenu, na rahlo nakodranem morju tako prijetno dremati.

Dež pritiska z vetrom, ko se beli naš la- bod okreže v šibeniskem zalivu in nato za- orje brazde skozi kanal. Dim iz ogromnega kamina se vleče nizko, spremlja nas kakor pošast, zdaj pa zdaj se zažene v nas, v

S „Kraljico Marijo“ po morju

Marseille, 23. junija. Še v Toulonu smo videli, da se bo vreme popravilo, ker je močan mistral razhladil ozračje, tako da smo na morju in pri izkrcavanju plašče prav lahko prenesli. Sprejem naših delegacij se je izvršil po mestnem zastopstvu in po Francoski pomorski ligi prav slovesno, vendar tako, da smo čutili preko slovesnih besedi toplotu sprejema, ki je segala v srce. Na javnih poslopih, kjer se je vršil sprejem, so vihrale jugoslovenske zastave in na trgovski zbornici je bil celo širok napis v pozdrav dobrodošlim Jugoslovenom in Jadranski straži.

V Marseilleu pa smo doživeli (22. junija) sprejem, ki je presegal po svoji prijaznosti in prisrčnosti vsa pričakovanja. Takoj po izkrcanju, ki je imelo dve uri zamude zaradi tega, ker so morali našo veliko ladjo z vlačilci spraviti v pristanišče — z lastno močjo ne smejo tako velike ladje v luke, da jih ne poškodujejo, — smo dobili brezplačno tramvajsko vozovo na razpolago ter smo obiskali in položili venec na spomenik padlim na vzhodnih bojiščih. Misljena je tu predvsem solumska fronta, ki je tudi za nas najvažnejša. Te počastitve padlim so se udeležili vsi udeleženci izleta, ki so ob tej priliki iz vozov dobili prvi vtis o veličini in lepoti Marseillea. Od spomenika nazaj je šla vožnja že v mraku po marsejski koteži in po večjih ulicah, ki so bile po svoji svetlobni reklamni učinkovit glasnik pomorskega pomena te največje francoske luke. Vendar življenje v teh ulicah ni bilo tako bučno, kakor sem si predstavljal.

Danes zjutraj je dala mestna občina isto tako brezplačno na razpolago 9 tramvajskih vozov, s katerimi je vseh 400 udeležnikov sredozemske vožnje obiskalo najprej slovit cerkev Notre Dame de la garde, ki gleda visoko gori nad Marseilleom proti jugu, da varuje po morju in še naprej po puščavi potujoče vseh nezgod in pogube. Velikanska soha Marije se vidi v večernem soncu daleko z morja in njena pozlačena postava služi daljnim gledalcem s svojim bleskom v orientacijo. — Pogled izpred cerkve po pristanišču, mestu in daljnji okolici je veličasten. Za 700.000 prebivalcev je Marseille jako razsežen, vendar je videti, da njegov razvoj nikakor še ni omejen, marveč gre naprej.

Člani Jadranske straže so bili nadalje sprejeti v Palais Longchamp, ki služi za muzej in v katerem smo videli umetnine, za katere smo imeli žal le premalo časa na razpolago. Izmenjani so bili pozdravi obeh predsednikov Francoske pomorske lige in Jadranske straže, ki so bili verna potrditev bolj in bolj se utrjuje zveze Jugoslavije z njeno veliko zaveznicjo Francijo. Po sprejemu v Longchampu, kjer je bila servirana mala zakuska, vin d'honneur, je sledil sprejem v borzi, na kateri je vihrala poleg francoske tudi naša državna zastava. Jadranska straža je povabila v zahvalo za prisrčni sprejem mestne oddelke in funkcionarje popoldne na banket, kjer so bili prisrčni govori izmenjani. Listi so prinesli poročila o našem prihodu in v prirčnih besedah pisejo o ciljih in potu JS. — Zvečer ob 20. gremo v Španijo.

★

Barcelona, 25. junija.

Včeraj smo po lepi mirni vožnji s parnikom »Kraljico Marijo« dospel ob 16. v Barcelono. Ura je v Barceloni za eno uro za našo, tako da smo pridobili na ta način eno uro, ki pa nam ni dosti koristila, ker se pred določenim časom ob 17. nismo smeli izkrcati, niti ni bilo avtobusov za vožnjo po mestu in na hrib Tibidabo na razpolago pred določenim časom. Ko smo se peljali po ulicah Barcelone, smo videli, da vtisk, ki ga napravila mesto z morja, ne vara. Barcelona je res eno najlepših mest na svetu, posebno če upoštevamo, da je pomorsko mesto, in sicer v razsežnosti za 1.200.000 ljudi. Stara je kultura in staro je bogastvo, ki izvirja še iz časov, ko je bila Španija svetovna sila, ki je črpala nemerna premoženja iz svojih kolonij v Južni Ameriki.

Po prihodu smo si v velikih razglednih avtobusih (35 oseb gre na en tak voz) ogledali mesto po glavnih ulicah in videli glavne zanimivosti bolj iz dalje. Posebno je bil učinkovit pogled s hriba Tibidaba, kjer je na priljubljeni izletni točki precej zabavišč za meščane. Po večerji so nas avtobusi potegnili v nekaj Lunapark barcelonski, Maura Park, ki pa je bil popolnoma prazen, tako da smo ga samo Jugosloveni za malo časa oživili. Kmalu se nas je namreč večina vrnila v mesto, da si še ponoči ogledamo vrvež po širokih lepih ulicah barcelonskih.

Na žalost posebno našim dam smo naleteli ob prihodu na praznik, kateremu je sledila dase nedelja, zaradi česar so bila oba dneva vse trgovine zaprte. Ker je Barcelona zaradi pežete, katere tečaj obračunavajo proti franku z 2.06, kar znaša skoro

6.25 Din, zelo draga za nas, sta bila praznik in nedelja za naše žepce zelo pametno naključje.

Danes popoldne pojedmo v Corrido pogledat bikorbe. Kljub vsem moralnim pomislekom sem se odločil, da si jih ogledam. Človek nekoliko podleže sugestiji množice. Posebno hočejo priti na račun fotografij in posebno še filmarji, katerih edina skrb je, da ne bi sedeli s soncem pred seboj. Dame se delajo pogumne. Kako bo še naprej, Vam sporočim iz Alžira, kamor odidemo danes o polnoči.

Omenim naj še na kratko slavnost, ki smo jo imeli na brodu v Soboto popoldne pred prihodom v Barcelono. Predsednik Jadranske straže g. dr. Ivo Tartaglia, ki vodi izlet osebno, je praznoval na ta dan svoj god in njegovi prijatelji, sodelavci pri Jadranski straži, so mu priredili prisrčno slavnost. Poleg govorov, ki so orisali devet slavljenca za Split, ki mu županuje, in za JS, katere zaslužen predsednik je dr. Tartaglia od smrti Biankinijeve dalje, sem kratko v imenu slovenskih udeležencev izlet in v imenu oblastnega odbora ljubljanskega čestital slavljenju tudi jaz, za kar se je predsednik lepo zahvalil. V svojem odgovoru je omenil, da bo JS prihodnje leto priredila še večji izlet v Carigrad in Egipt. Izrazil je nado, da bo mogel pozdraviti tudi na tem potu večine zdaj navzočih. Navdušeni odziv je pričal, da je zadovoljstvo izletnikov popolno, tako da bodo prijave gotovo prav tako predčasno zaključene, kakor so bile letos. Dr. I. C.

Za učiteljski dom v Omišlju

Ljubljana, 1. julija

Idejo Jadranske straže: Čuvajmo naše morje! namerava učiteljsko naše banovine, včlanjeno v JUU, realizirati tudi v praksi. Ekskurzijski odsek je sprožil že pred časom misel za gradnjo lastnega učiteljskega doma na Jadranu. Vodstvo sekcije je tej lepi zamisli posvetilo vso pažnjo. Na prizadevanje predsednika sekcije JUU g. Dimnika z velikodušno podporo Učiteljske tiskarne in njenega predsednika, starega učiteljskega vzornika g. Engelberta Gangla so že kupili zemljišče v Omišlju na otoku Krku. Stavbišče leži na idealnem prostoru in ima tudi lasten zaliv. Ob priliki vidovdanskih sokolskih svečanosti se je vršil v prostorih ljubljanske sekcije JUU ustanovni občni zbor društva za gradbo obmorskega učiteljskega doma v Omišlju. Občnemu zboru je predsedoval g. Ivan Dimnik. Zborovalci so sprejeli predložena pravila ter izvolili za odbor g. Rada Gruma iz Ljubljane, Rudolfa Galloba iz Mežice, Kocijančiča Ivana, Kumlja Metoda, Zora Miroslava, vse tri iz Ljubljane, ter županičica Jožeta iz Litije, Serajnika Jožeta z Dovjega ter Hofbauerja Lojzeta iz Hrastnika. Ta odbor bo preskrbel podrobne načrte in pripravil vse potrebno za čimprejšnjo graditve prepotrebne morskega letovališča. Na prihodnjem izrednem občnem zboru, ki se bo vršil ob priliki banovinske skupščine JUU v avgustu v Ljubljani, se bo določila višina deležev. Že sedaj pa je prijavljeno večino članov, da je zagotovljena izvedba plemenite zamisli.

Bodoči učiteljski obmoški dom pa naj bo tudi važna nacionalna postojanka našega učiteljskega stanu, ki kaže veliko in uspešno agilitno v vseh smereh javnega udejstvovanja.

Vas, ki ne bo izumrla

Jajce, konec junija.

Anali župniškega urada v planinski vasi Dobretičina, ki je središče širnega hrbovanskega kraja Pongarije na pobočjih planine Vlašič, beleži v zadnjih letih, ko se povsod po svetu pritožujejo, da število prebivalstva pada, skoraj neverjetno dejstvo: prebivalstvo tega kraja se množi in toliko meri, da se lahko upravičeno imenuje Pongarijo po prirastku prebivalstva naš najbogatejši kraj.

V tem hrbovanskem kraju živijo planšarji po starih svojih navadah in nazorih, pri katerih se smatra rodbina za glavni cilj življenja in dela. Redke so domačije z manj kot desetorico otrok, niso pa redki plodoviti zakonski pari z 20 in še več otroki. Planšarji Pongarije se ženijo zelo mladi in navadno čakajo tudi svoje pravnuke. Število prebivalstva raste tako naglo, da kmalu pričelo primanjkuje zemljišč in tudi pašnikov. Že več let se Pongarijo seli v druge planinske kraje Bosne in Hercegovine.

Umrjivost starcev in otrok je zelo majhna, prirastek pa tolik, da dobi skoraj vsaka rodbina na leto najmanj po enega člana. V enem samem letu je zabeležen prirastek od 500 oseb in tvorijo to povečanje števila prebivalstva sami novorojenčki, kajti o kakem priseljevanju v teh krajih ni niti govora. Tako se je število prebivalstva Pongarije v nekaj letih podvojilo.

nosen; na čebele in na brke. Zato se je tu di tako razsrdil, ko je čital o groznem carju Petru Velikem, ki je ukazal vsem svojim državljanom obriti brade in je neposlušnežem celo zapretiti sneti brado z glavo vred. Od tedaj, ko je bil to čital, ni Jozva maral Rusov in je bil seveda tudi gorec nasprotnik boljševikov.

Nekaj časa je še tako predel Jozva misli in oproščal živalce iz svoje brade. Tedaj pa so stali pred njim kakor iz zemlje zrasli, štirje gladko obriti vojaki v čudnih uniformah, na glavah koničaste kape z veliko rdečo peteržobno zvezdo nad čelom. »Čudni vojaki,« je pomislil Jozva, »Prjazen niso podobni. Če bi imeli namestu zvezd vadelje, bi sodil, da so cestarji... Če niso boljševiki...?« ga je spreletel mrzlo po hrbtu.

Z vtičnim glasom je tedaj izpregovoril in vprašal največji vojak, pokazaviš s prstom na Jozvo:

»Ali niste vi Jozva?«

»Sem, gospod kaprol!« se je dvignil Jozva in pritisnil dlani ob hlačna šiva. Naglo si je izprašal vest, pa ni našel nobenega greha v svoji ko mlad jagnjič beli duši.

»Jozva, zapomni si, da nisem »gospod kaprol«, temveč tovariš kaprol! — Zakaj ne izpolnjuješ zakonov, Jozva?« je zarezal vojak nad preplašenim revežem, ki je spoznal, da ima res obravna s pravimi boljševiki, in je zajel:

»Vedno plačujem davke vnaprej in ho dim vsako nedeljo v cerkev...« se je v strahu motal Jozva.

»V cerkev hodiš?« je siknil vanj vojak. »Ti stari puntar! Povej, ali ne čitaš časnikov!«

Hubertus Terpentino

Subotica nima sreče z gledališčem

Subotica, 1. julija

Kakor je »Jutro« pred kratkim javljalo, se je subotička mestna občina, želeč zagotoviti v letošnji zimski sezoni svojemu meščanstvu vsaj vsak teden po eno gledališko predstavo, obrnila na upravo beogradskega narodnega gledališča s ponudbo, da bi beogradsko gledališče prevzelo to nalogo. Mestna občina, ki je lastnica gledališkega poslopja, je ponudila gledališču z vsvo opremo v brezplačno uporabo in dodala tudi še brezplačno kurjavo in razsvetljavo ter vse potrebno osebje. Poleg tega pa je zajamčila za šest opernih in dve baletni predstavi 80-odstotno prodajo vstopnic. Subotičani so bili prepričani, da bo uprava beogradskega narodnega gledališča radovoljno sprejela to ponudbo, pa so se zmotili. Beograd je odgovoril mestni občini, da ne more sprejeti njene ponudbe.

Ta zanikani odgovor je naravnost presenetil subotičko mestno občino in vse subotičke ljubitelje gledališke umetnosti, ki jih ni malo. Znano je namreč, da je beogradska opera, ki je zadnjič gostovala v Subotici, morala plačati za vsako predstavo po 2600 Din za gledališko dvorano, pa se ni mogla pritoževati proti slabemu gmotnemu uspehu, ker je bilo gledališče vse večere razprodano. Tako bi bilo prav gotovo razprodano vsak večer tudi v bodoči zimski sezoni, ker si Subotičani zelo želijo užiti gledaliških predstav, pa naj so dramske, operne ali baletne, samo da so v resnici dobre, umetniške. V Ljubljani se boste spominjali, kako velik uspeh v vsakem pogledu je dosegla v Subotici pred leti ljubljanska opera in celo s tako kočljivim delom, kakor so »Tri oranže«, katere so bile za staromodni, v Verdijevih osladih »Traviatah« vso glasbeno umetnost požirajoči Beograd seveda neprepeljiv. In je še tem bolj čudno, da je beogradska narodno gledališče oddonilo tako zgodno gostovanje v Subotici, ko vendar sedaj, odkar je v »manježe« narodna skupščina, ni drugega gledališkega poslopja in uprava ne ve, kako bi si pomagala iz zadrege zaradi večnega očitjanja, da daje premalo. In če že ni prostora v Beogradu za prejšnjo toliko širše delovanje beogradskega narodnega gledališča, zakaj bi uprava ne hotela z vedno razprodanim gledališčem v Subotici vsaj kolikor toliko podpreti svojo, zaradi znižanja subvencij itak ne presijajno založeno blaginjo?

Morajo pač tu igrati svojo vlogo neki prav poseben obzir in vzrok. Kakšni neki? Subotica si bo pa to zimsko sezono pač morala pomagati na kak drug način. Morda z Zagrebom?

Večje

industrijsko podjetje

na prometnem kraju v Sloveniji se ugodno prodaja. Gotovine potrebno 50.000 Din, ostalo se lahko plača s hranilno knjižico kateregakoli denarnega zavoda. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Ugodna prilika«. 7525

Višinsko zdravilišče-kopalnišče Klein Kirchheim na Koroškem,

v višini 1100 m., z radioaktivnim vrelcem, ki je po radioaktivnosti in zdravilnih učinkih enak znanim gasteinskim vrelcem. Posebno ugodne cene pred in po glavni sezoni. Prospekte in pojasnila daje zdravilišče Ronacker. 269-a

Mrzel pot je stopil na razorano Jozvovo čelo pri misli, da bi naj bil on puntar, tr glas se mu je tresel:

»Gospod, ne, kamerad kaprol, nisem puntar! Citam redno Domovino, Kmeti list in Domoljuba pa le, če jih kaj dobim. Naročenih nimam, ker mi je kriza snedla denar.«

»Vidite, tovariši,« se je obrnil tovariš kaprol k svojim vojakom, »kaj nisem prav rekel, da je Jozva puntar. Vse drugo čita.«

»Brezbožnika« pa ne.

»Gospod, kamerad kaprol! Tudi »Brezbožnika« čitam, vsak dan ga čitam...« je lagal zaupajoč v svojo rešitev Jozva.

»Lej ga, lej ga! Čita, pa ne uboga. Ne veš, da je takšen puntar, kdor ve, pa ne uboga. Čital si, da ni dovoljeno nositi ne brade, ne brk. Zakaj se potem nisi obril?« je jezo puhniti tovariš kaprol in udaril s puškinim kopitom ob tla.

»Kameradi!« je padel Jozva na kolena in dvignil tresoč se roke k vojakom. »Usmilite se me, pustite mi brado!«

Zagrohotali so se vojaki in segli z dolgimi škarpami po košatih Jozvovih brkih.

»To je moja smrt!« je kričnil Jozva in se prebudil.

Brž si je segel v brado in je ves ostrmel ko je občutil in videl, da se mu je nica dremanjem vsedel v brado velik roj.

O to dobre živalce! se je razveselil Jozva, varno odnesel v čebelnjak svoj roj ter ga otresel v panj. Ko je legal večer na nje gov vrt, je stopil Jozva na kozarec vina k prijatelju Jeraju in pripovedoval strme čim meščanom o svojih čudnih sanjah in svojem roju.

Gozdni plodovi pomoč brezposelnim

Armada brezposelnih narašča, stiska za denar in življenjske potrebe je vedno obupnejša. Žal pa je med brezposelnim dvomno tudi dokaj odstotkov delamrznih, saj smo imeli vedno preveč postopačev in prosjakov tudi v letih, ko je bilo za pridne povsod dovolj zaslužka in je delovnih sil primanjkovalo. Druga leta smo v mestih lahko take nadležne zavračali, naj gredo na deželo, kjer imajo kmetovalci dovolj dela in jela, letos pa se nam upravičeno izgovarjajo, da morajo še sami kmetije s služničadjo počivati in čakati na zboljšanje vremena.

UPORABLJA VSAKA GOSPODINJA

Za resnično brezposelne, a pridne ljudi nudijo od zdaj pa do pozne jeseni naši gozdovi vsaj skromno preživljanje, ako ne celo izdaten zaslužek. Zdej zore jagode in borovnice, nato slede maline, robidnice in prunice. Vsi ti naravni darovi so vsakomur prosti in se dajo dobro vnovčiti.

Vtem času cveto tudi razne zdravilne rastline, kakor arnika ali brdnja, zdravilni gabez, črni bezeg, rman, trpotec, medena detelja in rabozelji (bi jo tudi kadilci radi kupovali za primes k tobaku, ako bi jo prodajala katera drogerija), razni mahovi in lišaji. Kmalu začne cveteti lipa. Vse te dobrote, pravočasno obrane in pravilno sušene, kupujejo lekarna in drogerije. Dobro bi bilo, da se javijo v časopisih nakupovalci.

Jasna navodila za pravočasno nabiranje in pravilno sušenje zdravilnih rastlin vsebuje dr. Bevkova knjižica »Zdravilne rastline«. Knjižico je založil pomladek Rdečega križa in jo ima najbrž vsaka osnovna šola. Pomladek Rdečega križa pa bi storil veliko socialno delo, ako bi razposlal vsem šolam, odnosno občinam primerno število knjižic brezplačno. Morda bi se to zadevna podpora dosegla pri ministrstvu za socialno skrbstvo.

Glavni vir dohodkov pa nudijo naši gozdovi z gobami. V bližini mest in večjih industrijskih krajev se lahko prodajo gobe sveže, drugod pa jih naj sušijo. Znano je,

da so naši trgovci izvozniki izplačali zadnja leta po 22 do 26 milijonov Din za suhe gobe. Cene suhim gobam pa so odvisne od pravilnega nabiranja, rezanja in sušenja. Zato naj si vsak nabiralec zapomni naslednje:

1. Nabiraj gobe le v suhem vremenu, ne pa med dežjem, neposredno po dežju ali v močni rosi.

2. Gobe vruvati previdno, nekako odvlj iz zemlje, ker pri brezobzirnem ruvanju se raztrga podgobe (pajčevinasta mrežica ali micelij). Tudi obrezovanje ni pravilno, ker začne ostanek koca v zemlji gniti ali dobi črve, kar lahko uniči vse podgobe.

3. Pobiraj le trdne (jedre) gobe; vse preostale, mehke in črvice pusti v gozdu, da razpadejo in napravijo seme.

katera ga pa še ni naj to takoj stori ker v vsaki trgovini se dobi.

4. Gobe takoj na mestu obreži in osnaži. Nagnite ali od polžev objedene dele odreži.

5. Za nabiranje jemlji le košare, koše ali primerne škatle. V rutah, predpasnikih, nahrbtnikih ali mrežah se gobe mečkajo, da postanejo ogabne in se naglo kvarijo.

6. Doma gobe takoj razreži na široke in tanke lističe. Ako leže gobe preko noči na kupu, se lahko vnamejo in se v njih razpasejo črvi in zolji.

7. Lističe razstři tako, da ne leže drugi na drugih.

8. Suši po možnosti le na soncu ali vsaj na zraku. Ne suši v pečeh ali na razgredih pečeh. Le na soncu posušene gobe dobe svetlo barvo. Čim svetlejšo barvo imajo suhe gobe, tem višjo ceno dosežejo!

9. Hranj posušene gobe na suhem in zračnem prostoru v pletenih košarah ali odprtih zabojih. V takih posodah naj se tudi prenašajo in prevažajo, ker v vrečah se drobijo. Najbolje je, če posušene gobe čimprej prodaja.

10. Vsa potrebna navodila za spoznavanje in praktično izkoriščanje gob se dobe v Begovi knjiži »Naše gobe«. A. B.

KMETIJSKI VESTNIK

Gorenjske krave pod kontrolno molžo

Delo Zveze živinorejskih selekcijskih združenj za pincgavsko goved v Kranju kaže velik napredek tudi v letu 1932. Lani so se napravili zaključki kontrolne molže za 303 krave (za 163 krav več kakor v l. 1931.) Najvišja molznost je bila v l. 1932. 3971 litrov, in to v slednjiški zadruzi. Manjša je za celih 923 litrov nasproti letu 1931., ko je bila najvišja molznost dosežena v drugi Naklem s 4894 litri. Najnižjo molznost je zabeležila zadruza v Vodich s 1021 litri (večja za 85 litrov od l. 1931.).

Zanimivo sliko kaže dosežena povprečna molznost rodovniških krav. Za leto 1931 znaša povprečje molznosti 2194 litrov, a v preteklem letu za 41 litrov manj in je povprečje molznosti vseh kontroliranih rodovniških krav za l. 1932. 2153 litrov. Nepoznavalcu razmer bi te številke govorile o zadovoljanju, kar pa ni tako. Vedeti moramo pri tem, da je v preteklem letu cena mleku zelo padla, kar je imelo za vzrok, da so živinorejci odtegnili kravam močno krmno in hranilno živilo le bolj naravno. To se posebno jasno pokaže v zadruzi v Naklem ki je izkazala povprečno molznost za tete 1931. 2794 litrov mleka, a za l. 1932. 2373. Delno je na padec vplivala tudi poznoletna suša s pomanjkanjem krmne, ker je živinorejci že v začetku zime moral štediti s kloro, da je mogel živino preko zime prerediti. Vendar ni padec povprečja splošen. Nazadovale so le štiri zadruge: Hraštje (za 309 litrov), Naklo (421), Predoslje (28) in Trstenik (za 220 litrov). Napredovale pa so zadruge: Cerklje (za 334 litrov), Smednik (167), Voglje (5), Zabcina (123) in Gorje (286). Močno so vplivale na lanski zaključek pač tudi zadruge, ki za leto 1931. še niso vodile kontrolne molže; teh združenj je bilo kar 10: Mavčice, Olševke, Predvor Selca, Stražišče, Senčur, Velešovo, Vodice Skaručna in Sinkov turn.

Od vseh rodovniških krav, ki so bile vse leto pod kontrolo, se je namolžilo 651.696 litrov mleka, od krav, ki so bile pod kontrolo samo nekaj mesecev, se je namolžilo 90.190 litrov, za nekaj krav pa se je kontrola vodila tudi izven rodovnika pri članih združenj; te krave so dale 8485 l. mleka. Skupno znaša množina namolženega mleka pod kontrolo stoječih krav v l. 1932. 750.371 litrov.

Ze samo te številke so dokaz, s kako živlavostjo vrše svojo nalogo naše živinorejske selekcijske zadruge, ki delajo vse pod enotnim vodstvom svoje zveze. Vedeti je treba, da je hudo vzdržati med živinorejci disciplino, kar je spričo današnje vrednosti živine in mleka kaj lahko razumeti. Pričakovati je, da bodo člani, zadruge in tudi Zveza živinorejskih selekcijskih združenj v Kranju še več uspeha dosegli v tem letu, ker so tudi tiste zadruge, ki so delno dremale v l. 1932, pričele z novim letom intenzivno delovanje. Treba pa je, da banska

Med neštetiimi ponesrečenci

Jutrovega nezgodnega zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglava« izplačana zavarovana vsota po Din 10.000.— ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutro«, zagotovite svojem podnoro.

Leghornka in štajerska kokoš

Perutinarstvo naše pokrajine ima za seboj dolgo razvojno in preizkusno dobo, ki po večini našim rejcem kokuši ni znana. Zato so neredki primeri, da se začetniki dajo ujeti na razne reklame. Svoječasno so veleposelniki (graščine) zanesli v naše kraje najrazličnejše vrste kokoši, ki so brez sledu izginile. To hrepenenje po novem je zavledlo tudi naše podeželsko ljudstvo. Izgubili smo domalega našo avtohtono alpsko kokoš in namesto čistih vrst imamo po našem podeželskem mešanico, ki je gospodarsko malo vredna, kvani pa tudi harmonični vtisk urejene kmetije.

Pri rejci kokoši je treba ločiti težke in lahke pasme; prve nesejo manj, so pa zato mesnat, saj tehtajo čisto po 3 kg in še čez ter dorasajo tudi piščanci v kratkem tako, da so prvi godni za ponev. Reja takih živali je spekulativna in se izplača tam, kjer se perutnina lahko in dobro novči na trgu. Danes redimo od težkih pasem ponajveč grahaste plimetke, rumene orpling-tonke in rdeče rhodlandke.

Ne tajimo, da je mogoče s plemensko selekcijo tudi pri teh povzati dožnos jaje, toda vedno le na račun teže. Vrh tega takšne lastnosti niso ustajljene; potomci zapadejo spet prvotnim rasnim posebnostim.

Kokuši lažjega tipa so iz juga; od teh imenujemo le jerebičaste italijanske in njihove sorodnice, bele leghornke. Neizpodbitno dejstvo je, da je leghornka najboljša nesnica, toda kako je z zaklano živaljo in z uporabo piščancev? Kakor pri najtežjih je tudi pri leghornki in drugih lažjih pasmah raja trgovinskega značaja; z dobro prodajo jaje blizu mesta, ali kopalnišča in letovišča bi rejci prišli na svoj račun. Teža, meso, piščanci so pri tem podrejeni.

Kmečko perutninarstvo naše banovine potrebuje kokuši, ki je zadosti pridna nesnica (150 jajc štajerske letno ni tako nizko število), naša podeželska mešanica pa z nese komaj 60 — 80 jajc. Zraven tega tehtajo štajerske kokoši dobre reje 2 do 2 in pol kilograma in imajo priznano dobro meso. Svoječasno je slovel štajerski kopun daleč v nemška kopalnišča in celo v Parizu so gurmani iskali to šlaščico.

Naš kmet zahteva kokuši, ki je lahko daš tudi kaj v lonec, a lahka plemena kljub visoki nesnosti odklanja. Sicer pa imamo skrbnejši rejci tudi pri štajerki neredke nesnice s 180 in celo z 200 jajci. Gre pa to vedno na račun telesne teže; zato so se perutninarski strokovnjaki naše banovine odločili za tip nekoliko težje celjske štajerske kokoši, ki obojezitransko ustreza. Vrh tega je za avtohtona domača kokuš krotka, skromna, utrjena v našem podnebju in zato zdrava in odporna. Spričo navedenih lastnosti je najprimernejša od vseh pasem za naše podeželje, kajti danes se še ne posveča kokuši tista nega kakor ostali živini, zato so in še bodo dolgo poizkušnje uvajanja drugih pasem na vas neslavno končali. Je pa tudi malo kokušjih plemen, ki bi imela za svoje dobre lastnosti tako stare garancije v naših planinskih deželah kakor štajerske.

Morda še lahko pripomnim, da je bela polt, ki je v dobri kuhinji posebno cenjena, aštrib štajerske, s katerim se ponaša le malo pasem. I. G.

Janko Kač:

Jozvova brada

Nikar ne mislite, da boste spet čuli o pravem Jozvi iz Efrajima, Mojzesovem služabniku, ki je s svojo močjo in bogu dopadljivo besedo zavrl kar za tri ure tek sonca na nebu, da je mogel uporabiti nežnega sovražnika. Naš Jozva tam izza Bolške je bil sicer nekoč tudi vojščak, toda ni ti nameraval ni ustavljati sonca, sam je namreč tek med bežeciimi pri Kraljičinem Gradu.

Oni dan, ko je sonce spet prav lepo grelo hladni kresni zrak, je sedel Jozva pri svojem čebelnjaku. Gladil si je svojo brado, me žikal v slepečo svetlobo tja na koto lipo, kjer je pela njegova živinca, in predel svoje misli.

»Devet panjev jih je že pomrlo sredi pomladi. Da sem jaz oni Jozva, bi takoj ustavljal sonce na poldnev, pa kar za 14 dni bi ga. To bi se napasla drobna živinca in bi bilo še na jesen dosti strdi za otroke in starce.«

Živčeno bolnim in otočnim nudi mila naravnava »Franz Josefovca« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je unorabo »Franz Josefovce« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtnege mozga najtonpleje priporočati. »Franz Josefovca« grenčica se dobva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijah skih treovinah.

e. Zborovanje kmetijskih podružnic v Celju. Na Vidov dan dopoldne so zborovali v hotelu »Evropia« v Celju načelniki tajniki in odborniki osem kmetijskih podružnic iz celjskega okraja. Na dnevnem redu je bila reorganizacija podružnic in druge važne zadeve. Zborovanje je vodil tajnik Kmetijske družbe g. Kafol, ki je omenil, da zlasti podružnice v Vojniku, Novi cerkvi, Celju, Petrovčah in Zalcu uspešno delujejo, medtem ko je delo podružnic že prekorajilo polovico lanskega števila. Največji nasprotnik podružnic je nezaupanje nasproti združenju. Člani Kmetijske družbe, ki se je prenosoval v močno zadržano podjetje, nimajo nikakega rizika, marveč je zaslobo in koristi. Industrija je letos neopravičeno podražila umetna gnojila. Kmetijska družba nudi članom možnost čim ugodnejšega vnovčevanja pridelkov in zaščito pred izkoriščevalci. Potrebna je tesna zveza centralne s podružnicami. Kmet je podlaga vsega. Če se bo kmetu dobro godilo, bosta tudi obrt in industrija bolj uspevali. Višji kmetijski nadzornik g. Gorican se je g. Kafolu zahvalil za izčrpano poročilo. Naglasil je, da je bodočnost samo v združništvu, ki bo edino rešilo kmeta. Zato je treba združno misel širiti povsod po deželi. Sledila je stvarna debata, v kateri so bili izneseni naslednji predlogi in nasveti: Kmetijska družba naj izposluje članom kmetijskih podružnic četrtinsko vozno ceno za obisk jesenskega sejalskega v Ljubljani brez legitimacije, tako da bi člani plačali le četrtinsko vozno ceno in vstopnino za ogled sejalskega. Kmetijska družba se bo tudi v bodoče z vso verno zavzemala za ustanovitev kmetijskega združenja gospodarske zbornice. Izkusila bo tudi določiti znižanje prevoznih tarif v sezoni za krompir iz dravske banovine. Posredovala bo v korist članov pri prodaji sadnih dreves iz drevesnic.

e. Ciril-Metodov kres bosta žgali moška in ženska podružnica CMD v Celju. V torek 4. t. m. zvečer na Starem gradu. Zaradi sodelovanja bo imel moški zbor CPD v torek ob 19. nevsako vajo.

e. Pojasnilo. Starši učencev in učenk realne gimnazije v Celju, ki imajo popravne izpite, so dobili poziv, naj višje svoje otroke v tečaj za ponavljanje izpite, ki se bo otvoril 10. t. m. na Rudarski šoli. Na pozivu je podpisal »Profesorski zbor tečaja«. Ker bi lahko kdo mislil, da bodo v tem tečaju poučevali tudi člani profesorkega zbora celjske gimnazije, obvešča ravnateljstvo starše, da zavod in profesor-ski zbor s tečajem nimata nobenega stika in opravka.

PRESELITEV!

SELIŠEK LUDVIK

je preselil svojo krojaško delavnico s Kralja Petra ceste št. 45 v palačo Ljudske posojilnice v Celju, Vodnikova ulica. 8239

e. Brezposelnost. Od 21. do 30. junija se je pri celjski ekspozituri javne borze dela na novo prijavilo 77 brezposelnih (50 moških in 26 žensk), delo je bilo ponujeno za 53 oseb, posredovanj je bilo 47, odpadlo je 53 oseb. Dne 30. junija je ostalo v evidenci 830 brezposelnih (788 moških in 42 žensk) napram 854 (766 moških in 88 žensk) dne 20. junija.

e. Tujski promet. V juniju je obiskal Celje 909 tujcev (napram 1084 v maju) in ceter 659 Jugoslovenov ter 250 inozemcev.

e. Umrli v Celju. V juniju je umrlo v Celju 32 oseb, in sicer 3 v mestu in 29 v javni bolnici.

e. V celjski bolnišnici so umrli včeraj 32letni posestnik Vinko Jagodič z Male Pristave pri Smarju, dveletni sin dinarice Ivan Blakše od Sv. Pankracija pri Grizah in 77letni občinski revež Janez Košak s Polzele.

e. Izsleden prijatelj tujih koles. V V petek je ukradel 19 letni Miroslav 2. iz Travnika v moravski banovini gostilničarju Jožetu Lazniku iz Stranice izpred neke gostilne v Gosposki ulici v Celju in ga odpeljal na travnik med Savinjskim dvorom in Ljubljansko cesto, kjer ga je demontiral, da bi porabil nekatere dele za svoje kolo. Stražnik je našel čanta ob 18.15 še na travniku in ga aretiral. Kolo so vrnila lastniku, storilca pa so izročili okrajnemu sodišču.

e. Pasji kontumac je razglašen v celjski okolici.

e. V savinjskem vlaku je bila pozabljena torbica iz kačje kože z različno vsebino. Pošten najditelj naj proti navedeni vrne podružnici »Jutra«, Celje.

Iz Maribora

a. Odlični češki gostje v Mariboru. V prihodnjih dneh prispe na obisk v Maribor več odličnih češkoslovaških javnih delavcev. V sredo 5. t. m. prispe pod vodstvom predsednika brnske ČJ in znanega prijatelja našega naroda, profesorja g. Filkuke z Jadrana preko Zagreba 80 članov in članice omenjene lige, ki ostanejo v Mariboru 24 ur. Gostje se bodo pripeljali popoldne z brzim vlakom ob 15.40. Zvečer jim bodo priredili Mariborčani družaben večer, ki bo vsem pristopen. Sodelovali bodo tudi naši pevci. V petek 7. t. m. pa pride v avtobusih iz Celja v Maribor s turneje po Jugoslaviji pod vodstvom ravnatelja studijske knjižnice v Olovcu in odličnega prevajalca slovenske literature in češčino g. dr. Vrbalca, sloviti olomuški pevske zbor »Sestnacka«, ki bo po Ptuj in Celju koncertiral tudi v Mariboru v soboto 8. t. m. zvečer v dvorani Kazine.

a. Stipendije za učence kmetijskih šol. Sreski kmetijski odbor za srez Maribor levi breg bo podelil sedem stipendij učencem kmetijskih šol, in sicer za učence vinarske in sadjarske šole v Mariboru eno stipendijo 2000 Din, 2 po 1500 Din in 3 po 1000 dinarjev letno ter 1 učencu kmetijske šole v St. Juriju ob južni železnici letnih 1500 dinarjev. Prošnje, kolkovane s 5 Din, v katerih je navedena velikost posestva in ki so opremljene z obvezami staršev ali varuhov, da bodo posilili po šolanju ostali na domačih posestvih, naj se vložijo pri sreskem kmetijskem odboru najkasneje do 15. t. m. — Pri podelitvi stipendij pridejo v poštev samo sinovi kmečkih gospodarjev iz sresa Maribor levi breg.

a. Ustni zaključni izpiti na enoletnem trgovskem tečaju Slovenskega trgovskega društva so se vršili 26. in 27. junija. Dve

učenki sta napravili izpit z odličnim, osem s prav dobrim, ostale pa z dobrim in zadostnim uspehom. En učenec pa ni bil pripuščen k izpitu. Ob sklepu so bile najboljše učenke nagrajene s krasnimi darili. Podarjenimi od članov STD: Zdravka Anderla, Zlate Brišnikova, Paše Antona Preaca Alojzija, trvdke Pinter & Lenard in Rozine Draga. Prva darila so prejela Tavčarjeva Hilda in Mejovškova Irajza za odlični uspeh, Jordanova Marija pa kot najboljša stenografka.

a. Polletni uspeh PTL Dinarska akcija ki jo vodi agila protituberkuloza liga v Mariboru v prid gradbenega sklada za zgradbo zavetišča jetičnim, je letos v prvem polletju dosegla znesek 51.849 Din. Ta vsota kaže, da se s solidarnostjo in vztrajnostjo tudi z nizkimi prispevki doseže v kratkem času lepi uspehi. Vsem darovalcem izreka PTL najprisrčnejšo zahvalo!

a. Pomorska železnica se bo gradila. Vodstvo pomorske železnice je imelo te dni več važnih sed, na katerih je razpravljalo o realizaciji načrta za pomorsko vzpenjačo. Vodstvo zadruga se pogaja z neko tvrdko in potekajo pogajanja zelo uzgodno! Pričakovati je že v bližnji bodočnosti pozitivnih rezultatov.

a. Rezultati tekme Markšor: Split bodo razglašeni drevi na razglasni desk uredništva »Jutra« v Gosposki ulici 11.

a. Izprememba smeri avtobusne proge Glavni trg - vojašnica Kralja Petra. — Ravnateljstvo mestnih podjetij je sklenilo izpremeniti na tej progi smer vožnje, in sicer: od Glavnega trga po Frankopanova Radvanjski, Delavski in nazaj po Magdalenski - Fochovi - Betnavski in Frankopanova ulici na Glavni trg. Po teh ulicah za čne obratovati jutri 3. t. m. po dotedanjem voznom redu s postajanjem pri odcepu Frankopanova - Stritarjeva, pri vojašnici Kralja Petra I. pri odcepu Radvanjska - Delavska, Delavska - Magdalenska, Magdalenska - Fochova, Fochova - Betnavska in Stritarjeva - Frankopanova. Ostala postajališča ostanejo neizpremenjena.

a. Smrten padec v Dravo. Presinočnim se je zgodila na železniškem mostu v Mariboru huda nesreča. Med pleskarji mariborske trvdke Novakovič, ki je prevzela pleskanje železne mostne konstrukcije, je bil zaposlen tudi 18-letni pleskarski vajenec Josip Levanič, doma iz Cirkovljan pri Prelogu. Ko je bil okrog pol 20. še vedno zaposlen s pleskanjem, je na še nepojasnjen način zdrknil z deske, h kateri bi bil moral biti po obstoječih predpisih privezan in strmoglavil v močno naraslo Dravo. Umazani valovi so ga takoj zagnili in se ni več pokazal na površje. Trupla nesrečnega vajenca se niso našli.

a. Dve smrtni žrtvi požara. Na praznik 29. junija dopoldne je na nepojasnjen način izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju posestnika Kolarja v Selnici ob Dravi. Ker je bilo gospodarsko poslopje kruto s slamo, so se plameni na mah razširili na vse okrog stoječe objekte. Na pomoč so prihili domačini in gostinci, ki pa so bili brez moči proti divjemu elementu. Požar je zahteval tudi dve človeški žrtvi. V gospodarskem poslopiju sta ee v hipu, ko je požar nastal, mudila starejši delavec Vinko Stojan in Kolarjev 5 letni rejčec Dominik Tomažev. Oba sta dobila nevarne opekline, tako da so ju morali nemudoma odpeljati v mariborsko bolnišnico, kjer pa sta v petek popoldne podlegla poškodbam. Kolarjev je zgorela tudi vsa živina, orodje in obleka. Skoda je le deloma krita z zavarovalnino.

a. Žrtev žeparja. Posestniki Antoniji Mačkovi iz Selnice ob Dravi je predsinonim, ko je prodajala jagode na tukajšnjem Glavnem trgu, izmaknil neznan spreten žepar neopaženo iz žepa denarnico, v kateri je imela 150 Din gotovine.

a. Pobeg od doma. V Mariboru je ob koncu školskega leta zaradi slabih učnih uspehov pobegnilo od doma v svet več učencev ljudskih in srednjih šol. Iz istega vzroka je že 25. junija popoldne zapustil očetov dom 14-letni učenec 2. razreda meščanske šole Franc P., sin železničarja iz Aljaževe ulice. Deček je vzel s seboj tudi očetov samokres. Pred nekaj dnevi se je deček mudil pri sorodnikih v Celju, kjer je izjavil, da bo pobegnil od doma v Split kjer se bo izkušal vtihotapiti na kako prekomorsko loko. Če bi se mu pa to ne posrečilo, da se bo ustrelil. Deček je dober razvit, srednje postave, svetloas, okroglega obraza in je oblečen v svetlosivc sportno obleko. Komur bi bilo o njem kaj znanega, naj sporoči mariborski mestni policiji.

a. Ukradeno kolo. V petek popoldne je bilo izpred podružnice Celjske posojilnice na Aleksandrovi cesti ukradeno železničarju Albinu Mlakarju moško kolo.

a. Ceneno meso. Jutri 3. t. m. od 7. zjutraj dalje se bo prodajalo na stojnici za oporečno meso pri mariborski mestni klavnicni 150 kg telečjega mesa po 6 Din kilogram. Vsaka oseba dobi največ dva kilograma.

Iz Kamnika

ka. Osebnosti. S 1. julijem je nastopil na kamniškem sodišču službo sodnik g. Karel Potrato, ki je bil premeščen sem iz Vranskega, sodnik g. Josip Zorko pa je odšel iz Kamnika na Vransko. — Občinski tajnik g. Ivan Prinčič ki je bil v poletju pogojno sprejet v službo, je bil s 1. julijem odpuščen po sklepu občinskega odbora na tajni seji dne 30. junija.

ka. Po dogodku v Mostah. Avgusta Remsa, ki je bil na praznik ustrejen v Mostah, so v petek popoldne prepeljali v Kamnik, v soboto ob 18. pa so ga položili k večnemu počitku na pokopališče na Zalah. Njegova tragična usoda je vzbudila mnogo sočutja. Sodnijska obdukcija je do gnala, da mu je krogla prebila odvodnico tik nad srcem in je zato smrt takoj nastopila. O usodnem prepriku, ki je imel za posledico smrt mladega Remsa, ljudje različno sodijo. Dejstvo je, da sta imela mlada človeka med seboj še neopravljane račune in sta že dolgo gojila skrito sovraštvo. Streljanja najbrž ne opravičuje nikak silobran, saj je bil Rems najmanj 2 koraka oddaljen ko je bil izstreljen usodni tretji strel.

ka. Strelska družina bo imela danes v nedeljo ob 19. v kino-dvorani svoj tretji občni zbor. Na predseji se bo določila spoznamna lista odbornikov. Občnemu zboru bodo prisostvovali tudi delegati uprave ljubljanskega strelskega okrožja.

Iz Kranja

DR. BOŽIDAR FAJDIGA

KRAJN

8244

ne ordinira od 5. do 23. t. m.

Iz Litije

i. Vidovdanska šolska proslava se je vršila letos na osnovni šoli v dveh oddelkih. V osnovni šoli je imela spominski govor učiteljica gđ. Švagljeva, v višji narodni šoli pa učiteljica ga. Iva Zupančičeva. Solariji pa so peli in deklamirali patriotične pesmi. Mnogo pohvale je žela originalna pesnitev mladinske literatke Anice Černejeve, ki je v verzih napisala šolarjem 3. razreda pozdravno pismo za zaključek šolskega leta.

i. Napredek fotografskega sporta v Zasavju. Fotoamaterski sport zadnje čase v Zasavju prav lepo napreduje: prvo organizirano edinicno so si osnovali člani našega Fotokluba, ki goji z ostalimi zasavskimi klubii prav pristrne stike. V nedeljo 2. t. m. bo zbor naših fotoamaterjev v Trbovljah, kjer se bo ob 10. otvorila razstavaekhn Šay. Že se bo ob 10. otvorila razstava del tamkajšnjih članov. Litijski Fotoklub bo pihel v nedeljo k otvoritvi, zatem bodo člani našega Šahovskega kluba odigrali s Trbovljski medkrajevni match; po ogledu razstave in po šahovskem matchu pa bodo odhili Litijani na Mrzlico. Skupni odhod iz Litije z vlakom ob 8.

Iz Trbovelj

t. Danes popoldne priredi Sokol svoj letni javni nastop, pri katerem nastopijo vsi oddelki. Opozorjamo občinstvo, da se ga udeležijo polnoštevilno in ga s tem moramo in smotno podpre.

t. Cirilmetodov kres. V počastitev spomina slovanekih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda zažgata 4. julija obe tukajšnji podružnici kres na letnem telovadišču Sokola.

Iz Novega mesta

n. Kino »Dome« v Sokolskem domu predvaja danes ob 15., 18.15 in 20.30 v. seli zvočni film iz vojaškega življenja »Gospodica-poročnica«. Predigra zvočni tehnik.

JAVNA ZAHVALA.

Dolžnost me veže, da se najtopleje in iskreno zahvaljujem gospodu dr. Milanu Ropasu, zdravniku v Novem mestu, ki me je s svojo visoko strokovno sposobnostjo in požrtvovalnostjo v kratkem ozdravil zelo težke in dolgotrajne bolezni.

Novo mesto, dne 1. julija 1933.

8242 ALOJZ POLAJNAR, hotelir.

n. Dve hudi nesreči. Na Vidov dan je vozil mrvo blavec pri posestniku Čehu na Ponikvah Pust Alojziji. Ko je hotel na nakem klančku pritegniti zavoro, je padel pod voz in mu je zadnje kolo povzelo glavo. Smrtno ponesrečeni voznik je bil pripeljan v bolnišnico usmišljenih bratov, a ni upanja, da bi okrevale. — Pri padcu s svinjaka pa si je zlomil levo roko v zapetju 6 letni posestnikov sinček Kastelic Stefan iz Hriba pri Semiču. Tu di on je prišel na zdravljenje v bolnišnico usmišljenih bratov.

n. Trškogorski razbojnik pred obsodo. V ponedeljek 10. t. m. bo pred senatom petorice razprava proti trškogorskim razbojnikom, ki so v noči od 23. na 24. marca izvršili roparski napad v hišo posestnika Marije Femčeve v Zldnji vasi.

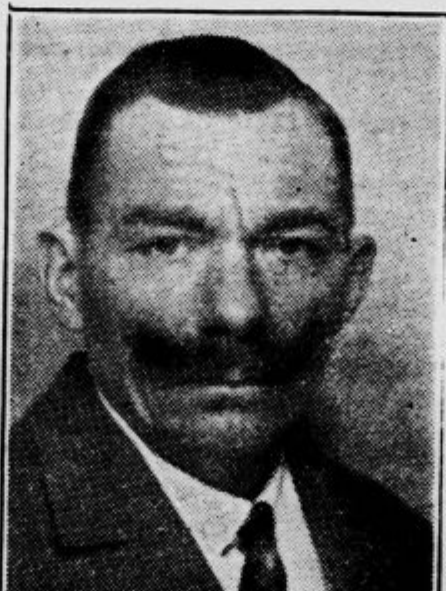
n. Zadnja pot Davorina Bohteta. Na Vidov dan se je vršil na šmihelsko pokopališče pogreb sočnega uradnika v pokolu in tajnika Gostilniške zadruga g. Boheta Davorina. Pokojnik je bil dolgoleten naročnik našega lista in priljubljen oseba. Podlegel je hudi bolezni, ki ga je že dalje časa mučila. Blag mu spomin! — Srečke državne razredne loterije 26. kola IV. razreda so dospela, na kar opozorjamo igralce, da jih pravočasno dvignejo v naši podružnici, Ljubljanska cesta 4.

Iz Hrastnika

h. Moška CM podružnica bo žgala na predvečer godu slovanekih blagovestnikov v torek 4. t. m. na »Spicbergu« običajen kres. Ob letošnjem srebrnem jubileju bo prižgala poružnica ta večer tudi nekaj raket in bo poklonila primeren dar v občinski ubožni sklad.

Smrt požrtvovalnega rojaka na Westfalskem

Na binkošno soboto je umrl v Bottropu na Westfalskem g. Ivan Tojko, za tamkajšnje rojake izredno zaslužen mož. Pokojnik je bil dolga leta predsednik tamšnjega Jugoslovenskega podpornega in delavskega društva in požrtvovalen društveni delavec ki za vsa svoja številna društvena pota in

društveno delo ni nikdar zahteval odškodnine. Društvo je izgubilo s pokojnikom delavca, ki mu bo težko najti enakega. Pogreb pokojnika se je vršil 7. junija ob številni udeležbi rojakov in tudi nemških domačinov, med katerimi je bil zaradi svoje poštenosti enako priljubljen kakor med rojaki. Pokojnik je štel šele 44 let in je bil po rodu iz Ponikve ob južni železnici. Na vsemem jugoslovenskem rojaku lahka tuja zemlja, njegovim sovcem na iskreno iskreno sožalje!

h. Moka za rudarje. Kakor smo že poročali, trpijo strašno budo tudi družine zaposlenih rudarjev, ker so zaposleni samo 2 dni na teden. Občina prisloči tem gladujočim s tem v prvi sili na pomoč, da razdeli okrog 2000 kg pšenične moke. Ta se bo delila v rudniškem konzumu po istem ključu ko zadnjič. Zaposleni rudar in njegova žena dobita vsak po 1 delež, vsak otrok pa po četrt deleža. Ne pridejo pa v poštev tisti rudarji, ki so delali po več šihov v zadnjem času. Tudi reducirani bodo to pot izzvoti. Za poslednje pa skrbi občina, da jih zaposli pri javnih delih, kolikor je pač v njeni moči. Previdna so večja dela pri cestnem odboru, kjer se bodo brezposelni zaposlili.

Iz Šoštanja

š. Krajevni odbor Jadranske Straže smo ustanovili pred kratkim tudi v Šoštanju. Ustanovni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora šolski upravitelj g. Martin Vrečko ob navzočnosti blizu 50 članov. Oblastni odbor JS je zaslopal g. Pire iz Maribora, ki je govoril o pomenu JS. Članstva v Šoštanju in okolici je že blizu 100, a se bo število še zvišalo. Novo društvo bo vodil kot predsednik odvetnik in župan g. dr. Mayer, kot odborniki mu bodo pa pomagali sami požrtvovalni javni delavci. Podmladek JS je ustanovljen na vseh osnovnih šolah našega sodnega okraja. Kakor se tuje, bo osnovan poseben krajevni odbor JS tudi v Velenju, poverništvo pa v Topolšici.

š. Šoštanska meščanska in osnovna šola sta ob zaključku leta priredili v svojih poslopijih razstavo pisanih izdelkov, risb, deških in ženskih ročnih del. Obe razstavi sta bili prav okusno urejeni in sta dokazali številnim posetnikom (okrog 650), da se dajo z intenzivnim delom v šoli doseči z otroki prav lepi uspehi. Zeleli pa bi, da bi bile take razstave pristopne obiskovalcem vsaj dva dni.

š. Na osnovni šoli je bilo ob koncu šolskega leta v 16 razredih 676 otrok. Število šolskih otrok rase od leta do leta. Tako bo v novem šolskem letu v jeseni skupno okrog 720 otrok. Sprejemni izpit za 1. razred gimnazije je opravilo vseh 12 pripravljenih, in sicer 10 dečkov in 2 deklici.

š. Potujoča kmetijska razstava bo v Šoštanju v sredo 19. t. m. Krajevni odbor pod predsedstvom župana g. dr. Mayerja je določil naslednji red za ogled: ob 8. pri otvoritvi funkcionarji in zastopniki raznih uradov in društev in šoštanske šole; ob 9.30 Ravne s šolo in Lokovica; ob 10.30 Zavodne in Topolšca s šolama; ob 11.30 Sv. Florijan, Skorno in Bele vode s šolo; ob 12. Velenje in St. Janž s šolama; ob 14. Skale, Plešivec in Cirkovec s šolami; ob 15. St. Ilj in St. Andraž s šolama; ob 17. mesto Šoštanj; ob 18. Družmirje in Gaberke.

Iz Ptuja

i. Pevska skupina Sestnacka je v petek posetila mestnega načelnika g. Jeršeta. Župan je sprejel brateke češke pevce v posvetovalnici mestnega magistrata, kjer mu je vodja skupine izročil za mesto Ptuj sliko mavzoleja jugoslovenskih junakov kot darilo občinskega sveta olomuškega. Pevci so nato zapeli našo državno in češkoslovaško himno. Župan g. Jerše je nato pevce z lepim nagovorom pozdravil v imenu Ptuja in naglasil, da se Slovenci zavedamo, da imamo najzvestejše prijatelje v Čehoslovakih. Členem se je spomnil predsednika republike g. dr. Masaryka, kateremu se je tudi zahvalil za vedno prijateljsko naklonjenost. Pevci so napravili popoldne izlet na Vurberg.

i. Nov zdravnik v bolnici. Namesto odidelega zdravnika g. dr. Martinca je nastavljen v bolnišnici sekundarij g. dr. Franc Brumen.

i. K tragediji zaradi ljubosumnosti. Še doznavamo, da je bil posesniški sin Jožef C. iz Polenška, ki je streljal na svojo ženo Lizo, aretiran in oddan v sodne zapore. Zana je izven nevarnosti.

i. Huda nesreča s sekiro. Kmet Janez Petrovič iz Mestnega vhrva je bil zaposlen v gozdu pri sekanju drevja. Pri delu pa mu je sekira spodletela, da se je zadel nad stopalo desne noge in se hudo ranil. Prapelnj je bil v ptujsko bolnišnico.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

i. Kino bo predvajal v nedeljo ob pol 19. in pol 21. opereto »Jaz podnevi, ti ponoči« s Káthe Nagýjevo in Viljem Fritschem. Dodatek Foxov tehnik in kulturni filia ZKD. Obiskovalci se opozarjajo, da se bodo vršile filmske predstave julija samo ob sobotah in nedeljah.

Iz Ljutomeri

lj. Smrtna kosa. Po daljšem bolhanju je umrl zidar g. Anton Berač. Na zadnji poti so ga spremlili njegovi tovariši-gasilci. N. p. v m.!

Iz življenja na deželi

JEZICA. Danes bo na Ježici pri Florijančku javen shod JRKD. Obenem bo tudi občni zbor. Na shodu bo govoril narodni poslanec g. Koman. Začetek ob 10.

ROGATEC. V torek zvečer se bo žgal na Donački gori velik Ciril-Metodov kres. Zabava bo združena s petjem, godbo in razsvetljavo. Prijatelji lepe narave vabljjeni!

VRHNIKA. Naš župan je dosegel nov lep uspeh. Pravkar je došlo sporočilo od ljubljanske železniške direkcije, da je generalna direkcija odobrila ustanovitev postajališča Vrhnika kraja in pristala tudi na pobiranje doklade po 1 Din na vsako vozno karto, izdano za progo Ljubljana-Vrhnika za postajališče Vrhnika kraj. Ta doklada po 1 Din se bo pobirala v korist vrhniške občine. Za ugotovitev nadaljnjih pogojev in odobritev pripravljanih del se bo vršil 4. julija ob 8. na vrhniški postaji lokalni ogled. Razširjenje vrhniškega vodovoda bo izvršeno, kakor hitro se nabere potrebnih 54.000 Din. Pobiranje prostovoljnih prispevkov se je opustilo, pač se pa zbira za prostovoljno posojilo od večjih rabnikov vode. Ta posojila se bodo obrestovala in vračala iz dohodkov vodovodnega fonda. Doslej se je zbralo že 20 tisoč dinarjev vplačanih prostovoljnih posojil, potrebni ostanek opamo nabrati v najkrajšem času.

Sokol

Sokolska župa Ljubljana, prosvetni odbor, naznanja bratom prosvetarjem in ostalemu članstvu, da bo v dneh 3. do 5. t. m. v Ljubljani mednarodni kongres lutkarjev. Vabimo bratsko članstvo, da se udeležijo v čim večjem številu sprejema tujih gostov v ponedeljek 3. t. m. na glavnem kolodvoru ob 17.07. Obenem opozorjamo na lutkovno razstavo na veleselju v paviljonu »Mc«.

Sokol na Ježici bo imel javni telovadni nastop 9. t. m. ob 15. v Stožah na vrtu br. Ramovža. Prijatelje Sokola vladno vabimo.

Sokol v Zalogu pri Ljubljani vabi prijatelje na letni javni nastop, ki bo 9. t. m. na telovadišču v Zalogu. Začetek ob 16. Po nastopu bo prosta zabava, srečolov in ples. Ugodne prometne zveze z Ljubljano bodo na razpolago cenjenim gostom do polnoči.

Sokol v Beltincih je uprizoril na Telovo igro »V razvalinah življenja«. V razmerno kratkem času so igralci naštudirali igro in podali svoje vloge zelo dobro. Režiral je br. Medvešek. Moralen in gnoten uspeh je nad vse zadovoljiv. Zeleti bi bilo, da bi kmalu spet videli kaj sličnega.

Sokolsko društvo Konjice priredi v nedeljo 9. junija svoj javni nastop z naslednjim sporedom: budnica po trgu ob 6. uri, skušnje za proste vaje ob 9. uri, promenačni koncert na glavnem trgu ob 11. uri, telovadni nastop ob 1/16. na letnem telovadišču za Narodnim domom. Pri telovadišču nastopi tudi obdelke konjeniške artiljerije iz Slov. Bistrice. Igra priljubljena godba »Dravinja« iz Konjice.

Advokatska komora in Penzijski fond

advokat. in notar. komore v Ljubljani

sporočata tužno vest, da je danes nenadoma preminil njun dolgoletni odbornik, odnosno predsednik, zbornični pravdnik, gospod

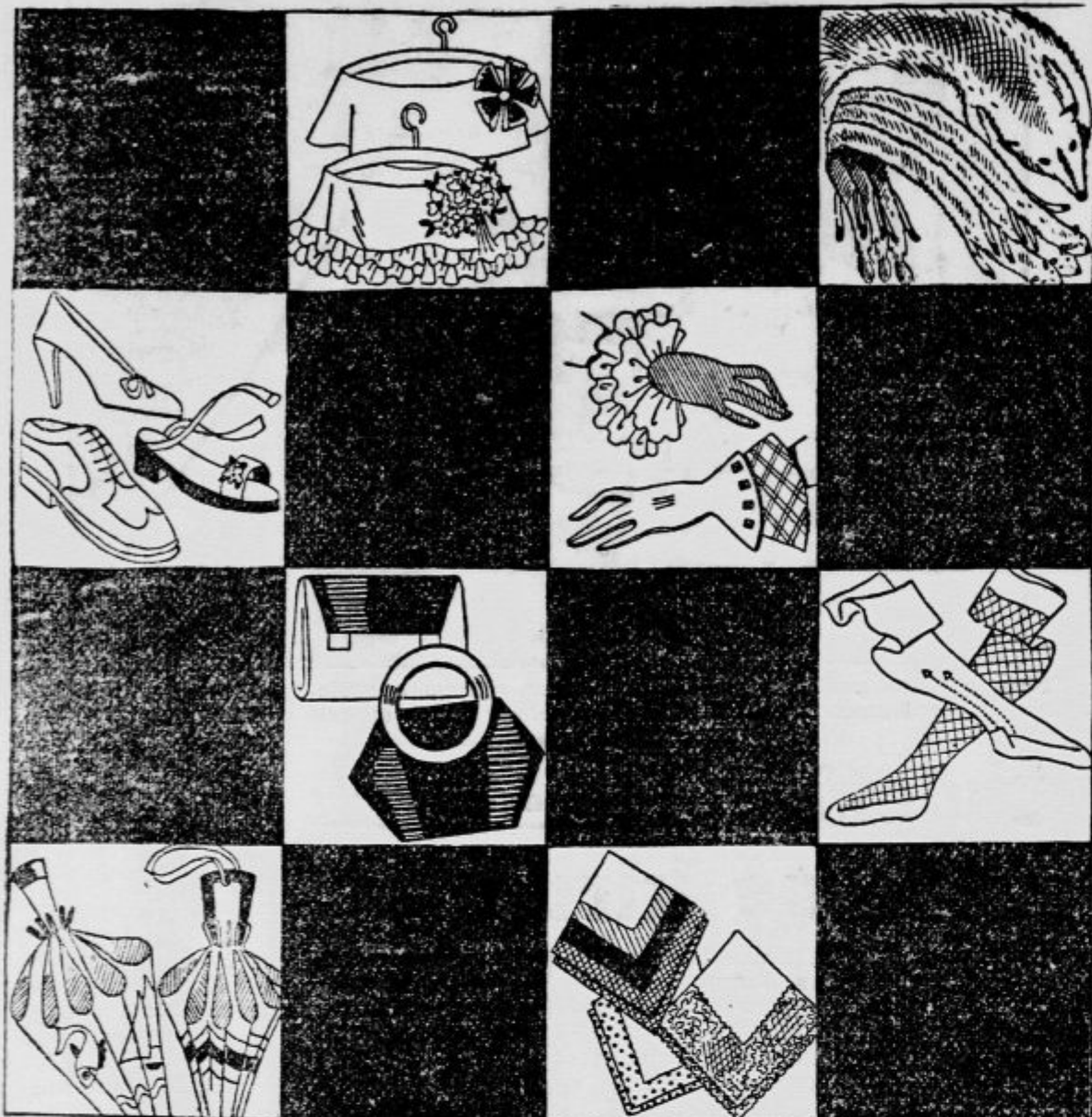
dr. Makso Pirc

odvetnik v Ljubljani

Neumornemu delavcu za stanovske in narodne koristi ohranimo časten spomin!

V Ljubljani, dne 1. julija 1933.

Kraljestvo mode

Na šahovski deski mode

Razne male modne podrobnosti so se šele pred nekaj leti docela uveljavile, tako da si trenutno ne moremo zamisliti elegantne ženske pojave brez številnih malenkosti, ki šele ustvarjajo videz prave elegancije. Pri nakupu vseh teh stvari pa je treba toliko dobrega okusa in popolnega poznavanja vseh modnih otenkov, da je pravilna izbira prava umetnost.

Dama, ki hoče učinkovito res elegantno, se zato ne sme omejit samo na lepo obleko in posrečen klobuk. Pri tej priložnosti moramo opozoriti na veliko napako, ki jo zagrešijo mnoge dame s tem, da kupijo klobuk, rokavice, čevlje in torbico, še preden so si nabavile obleko. Na ta način podrobnosti ne morejo biti v skladu z obleko, kar je v kvar celotnemu vtisu.

Morda najvažnejša modna podrobnost je ročna torbica. Seveda pa je velika razlika med štrpaci in modnimi torbicami, ki jih nosimo popoldne in zvečer. Pri prvih je pogoj trpežnost, dočim polagamo pri popoldanskih modelih največjo važnost na originalno in fino izdelavo. Najnovejša štrpaca torbice so iz dvojne, trpežnejše usnje, zapremo jih z gladkimi, ponikljivimi zaponkami. Popoldanski model je iz medle, težke svile ter ima zanimivo šesterokotno obliko. Obročast ročaj iz svetle kovine daje torbici izredno originalen videz (drugo polje v tretji vrsti).

Dobra nogavica je važen činitelj v vsaki garderobi. Štrpaca moda stoji letos v znamenju mrežaste nogavice, a tudi karirasti komadi so se uveljavili zlasti za zlate in za potovanja. Popoldne in zvečer pa nosimo lahke svilene nogavice z dvojno vrsto ažurja ob strani (zadnja slika v tretji vrsti).

Lepe rokavice izpopolnijo učinek lepe obleke. Zanimive in praktične so rokavice z gumbricami, v katere lahko priprnemo okrajce iz tkanine. Seveda okrajce po potrebi menjamo, tako da so rokavice v skladu z vsako obleko. Ljubke so tudi temne rokavice z dvojnimi volančkom iz batista ali organdija, ki jih nosimo k večernim oblekam (druga vrsta, zadnja slika zgoraj).

Temno obleko pretvorimo po želji v trotterski ali popoldanski model, če s nabavimo dva različna kepa iz svetlega materiala. Gladki kepi okrasimo z enostavno kokardo iz temnega traka, volančasti kepi pa z šopkom umetnega cvetja (prva slika zgoraj).

Tudi poleti je krzno potrebno, seveda je v obliki učinkovite lisičje boe, ali pa s gote iz malih kožic, ki je seveda bolj poceni (druga slika zgoraj).

V modnem registru zavzemajo čevlji častno mesto, kajti le brezhibno obuta da-

ma učinkuje zares elegantno. Načrtno bi trije modeli povsem zadostovali: nizki čevlji za štrpaci in za sport, izrezani popoldanski čevlji, ki ga nosimo tudi zvečer in za primitivne sandale za počitnice v naravi in za kopanje (prva slika v drugi vrsti).

Tudi sončnik spada k elegantni opremi. Kopališni modeli so iz platna ali oljnatega papirja, mestni pa iz barvasto progaste svile, ki pristojata k vsaki obleki (prvo polje spodaj).

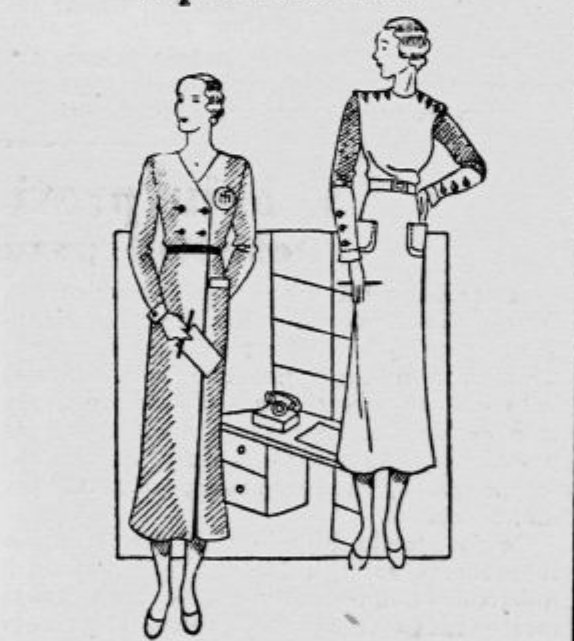
Eleganten robček ne sme manjkati v lepi damski torbici. Najlepsi so seveda komadi, ki se v barvi in tvorivi skladajo z obleko, a tudi čipkasti robci so krasni in pristojajo k vsaki obleki (zadnja slika).

Seveda pa z gori opisanimi še niso izrpane vse možnosti in zato bode prepuščeno našim čitateljicam, da iznajdejo nove originalne podrobnosti!

Od leta
1813
odlični
bel šifon.

Delovna obleka za poklicno zaposlene žene

zahtevajo mnogo modnega razumevanja, ker morajo biti praktične, a tudi lepe. Važno je vprašanje, dali je žena zaposlena

Z. A.:

Od Banjaluke do Jajca

Jugoslavija pomenja v turističnem pogledu nesporno teritorij, katerega tvorijo pokrajine s tako silnimi karakterističnimi potezi, da jo moremo po vsej pravici šteti med najlepše dežele Evrope.

Ena izmed pokrajin, ki še ni dovolj raziskana, je Bosna s svojo posestirno Hercegovino. Bosna ima nedvomno še veliko bodočnost, posebno če pomislimo, da ji je bila zgodovinska usoda zelo nenaklonjena in da je kljub temu še toli poznana. Od okupacije pa tja do aneksije, t. j. skoroda trideset let, je bila Bosna tujcem popolnoma zaprta, kar je omogočalo nekritično presojanje vladajočih razmer na eni in skrajno nepoznanost ljudstva na drugi strani. S strani Avstrijcev, katerim je ta način presojanja godil, je to poteza, ki označuje imperialistično težnjo z jedrom pridobitništva. Zedinjenje je prineslo novo življenje.

Turizmu so se odprla vrata na stečaj. Kljub vabljenju pa obisk le ni bil tolikšen, kakor smo pričakovali, to pa prav zaradi ne najboljšega glasu, katerega so ti-le kraji na jugu imeli zaradi svoje neurejenosti. Da pa je bilo ljudstvo, popolnoma nevarno tujcem kot turistov, silno nezaupljivo namram njim, se nam bo takoj zjasnilo, če le pomislimo, da prej ni videlo drugega nego vojaške in močnejše v njeovi družbi kakšnega civilnega uradnika, ki jim je bil vse prej nego prijatelj. Res, da se še vedno dogodi v kaki gorski vasi da našemu turistu, ki mirno preide njih kraj, vendar naj nas to ne odvrača, da bi puščali v nemar deželo s tako svojevrstnimi pokrajinami, običaji, segami, navadami, ki jih tako porazno ugonablja nepravilna civilizacijski duh. Sevé, v glavnem pa turistika po teh krajih napre-

duje. Letne statistike po banovinskih okrožjih nam kaj lepo prikazujejo narast tujcev, le škoda, da se omejujejo le na glavne turistične dele, t. j. mesta. Tujec, namreč, ne verjame verodostojnosti mestnih ljudi, ker smatra, da se po mestih uveljavlja slej kakor prej zapadni duh, ki je v delnem nasprotju s starodavnimi običaji in navadami preprostega nepokvarjenega ljudstva. Zato se vsak turist, ki mu ni baš do muzejskih, shranjenih posebnosti narodnih navad in šeg, poda na deželo, na vas, da dospe v dotik s svežim ljudstvom ter spozna njegove posebnosti, ki so ohranjene tu čiste, brez tuje primese, zdrave do bistva in lepe. Tak, šen turist bo sčasoma tudi gotovil, da je način reklame v mnogočem pogrešen in da more ta v sedanji obliki, kakor se nekod izvaja, prej škoditi nego koristiti.

Za turista je prav pripraven dohod v Bosno železniška proga Zagreb—Sunja—Banjaluka. Ta vožnja sicer v početku ni kdo vé kaj slikovita in sliči spodnjemu delu savske ravni. Končni del proge pa že odraža bosansko lice. Mesta z mošejami, visokimi minareti (arabska umetnost), majhnimi, s slamo kritimi strešnatimi hišami in tropami ovac, vse to se meša s slikovito nošnjo dimij (široke hlače do členkov, koder so povčezane), peče (črn pajčolan prek obraza), papuče (našim »okljam« podobno obuvajo), čaršaka (nekakšno pokrivalo, ki sega od čela preko glave do pasu) in moško posebnostno obleko. — Predel Banja luka—Jajce je eden najlepših v Bosni. Tolike romantične slikovitosti, kakor jih hrani baš ta svet toj, je ne nudi noben drug. Mesto Banjaluka se močno modernizira in s tem naglo izgublja muslimansko lice. Sicer je muslimanski del nedotaknjen le še v najstarejšem kotu mesta, koder kraljujejo nad eno-

VRELCI

TEMPEL
STYRIA
DONAT

SO
MAJUČINKOVITEŠA
MINERALNA
ZDRAVILNAVODA

ZATO
POSETITE
ROGAŠKO
SLATINO

v gospodinjstvu ali pa v uradu. Za gospodinjstvo je prikladen gospodinjstvi predpasnik z našitimi žepi in z gumbi, ki se zapenjajo na ramenu. Enako so izdelane dolge manšete, ki ščitijo obleko na rokavih. Tako oblačilo učinkuje najlepše v belcm. Drugačnja je obleka za v urad. Najbolj praktična je oblika plaščne obleke, ki jo zapnemo z gumbi in izdelamo iz živobarvnega platna (skica).

Lakasti trak

se je v najkrajšem času uveljavil kot okrasje poletnih oblek. Seveda tu ne gre za navaden lak temveč za svilo, ki je pripravljena s plastjo voska, tako da učinkuje

kakor lak. Barvast trak na vzorčasti obleki predstavlja okusno in originalno okrasje. Obleka na naši skici je iz beige in rdeče vzorčastega tvoriva, pas in polovica širokega ovratnika pa sta iz rdečega laka.

DAMSKO OBLEKE

najmodnejše nudi v veliki izbiri trvdka F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29 po sledečih najnižjih cenah: perlini cefir in rips v najrazličnejših barvah in fazonah od 88.-- Din naprej, športne obleke iz platna in svile od 150.-- naprej, zelo fine volnene in svilene od 220.-- naprej, otroške perline obleke od 28.--, navadne športne bluze in krila od 45.-- naprej, fine svilene triko in krepešin bluze od 90.--, boljša modna krila od 110.--, trenčkoat plašči za potovanje od 480.-- naprej, kakor tudi vse vrste damsko perilo po najnižjih cenah. Največja izbira damskih in otroških predpasnikov, barvastih, klotastih, iz listra, šifona in batista po najnovjših fazonah. Vsa konfekcija se izdeluje v lastnem ateljeju po najnovjših žurnalih. Zato cene brez konkurence. Ogled brezobvezno. 7599

Čitajte

tedensko revijo

ŽIVLJENJE IN SVET

nadstropnicami vitki minareti z njim lastno dinamiko. Mesto se ponaša z 32 mošejami, med katerimi je najznamenitejša Ferhadija s pečatom in z zgodovino štiristotih let. Ko sem si jo v notranjosti ogledoval in jo je sivozlati vratar pojasnjeval, me je popeljal k oknu, kjer je ležal in bo še ležal, Bog ve koliko let, koran ter slovesno dejal: »Gle, 400 godina je več star! Vera Mohameda našeg ne če propast! In začel je brati iz knjige, ves zatopljen v svojo bitnost in istinitost. Notranjost džamije je skrbno negovana, tla prekrita s številnimi preprogami izredne kakovosti in lepote, nedvomno najboljša dela muslimanskih vernih. Staro mesto karakterizirajo ozke, krive ulice, ki ponekod nosijo le po dve številki, hišni seveda. Dobe se tako stare hiše, da se morajo domači izseliti, ker preti ne varnost, da se jim zrušijo. Novo mesto se pa ponaša zlasti z novim letos popolnoma dograjenim bankim dvorcem in pravzapravno cerkvijo v bizantinskem slogu. Ta ortodoksna cerkev stoji na mestu nekdanjega muslimanskega pokopališča. Mesto se presnavlja in olepšuje z zapadnim d'hom zlasti sedaj, ko je postalo sedež bana in postalo s tem nekakšno središče Bosne v kulturnem, gospodarskem in političnem pogledu.

Drugo, po izrazitostih mnogo bolj pomenljivo mesto je Jajce. Z avtomobilom, ki vozi vsak dan dvakrat iz Banjaluke v Jajce, moreš kaj hitro prevoziti progo 73 km. Ker je sedanja cesta bila doolovena za tir, se vije skozi tunele, dela močne vzpone, vozi tik nad Vrbasom ob močno napetih previsih, kar človeka ob hitri vožnji kaj lahko zbega. Ta cesta je zares v p'nos divjeromantičnemu ozemlju in zato ni čudno, če Bosanci ponosno zatrjujejo, da je to njihova najlepša cesta in da ji ni para na vsem svetu.

Radio

Nedelja, 2. julija.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Potovanje po Evropi in tujski promet. — 10.30: Humoriščno štivo. — 11: Radio - orkester. — 12: Čas, poročila. — 15: Kmetijska ura. — 15.30: Slovenske narodne (radio-orkester) in samospevi gđ. Vide Rudolf s apram-ljevanjem na kitaro. — 16.30: Claudel »Zamenjava«. — 20: Čelo - koncert Gustava Müllerja. — 21: G. Stanko igra na harmoniko. — 21.45: Čas, poročila. — 22: Radijazz.

BEOGRAD 11.20: Pesmi. — 15: Ciganska godba. — 16.30: Jugoslovenska glasba. — 19: Violinski koncert. — 20.20: Saksfon in ksilofon. — 21: Operne arije. — 21.45: Orkestralni koncert. — Ciganska godba. — ZAGREB 12: Koncert na ploščah. — 17: Godalni trio. — 20.30: Sopran in klavir. — 21.40: Koncert orkestra. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 19: Piano - harmonika. — 19.25: Prenos opere »Dalibor« iz gledališča. — PRNO 19: Češka humoreska. — 19.25: France opere iz Prage. — VARŠA 19: Orkester. — 20: Koncertni večer. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Naborna glasba. — 12.10: Simfonični koncert. — 14.45: Komorna glasba. — 17: Lahka godba orkestra. — 19.20: Brahmsove štiri-ročne klavirske skladbe. — 20: Orfej v podzemlju. — 22.15: Lahka glasba. — BERLIN 20.10: Opereta »Mikado«. — Lahka in plesna glasba. — 24: Plošče. — KÖNIGSBERG 20: Koncert gledališkega orkestra. — Plesna glasba iz Berlina. — MCHLACKER 20: Mešan program. — 22.15: Plesna glasba iz Berlina. — BUDIMPESTA 15.45: Lahka godba. — 17.20: Promenadni koncert. — 18: Madžarske pesmi. — 19.15: Orkester. — 20.45: Pevski večer. — 22: Lahka in plesna glasba. — RIM 17: Orkestralni koncert. — 20.45: Večer lahke glasbe in veseloigra.

Ponedeljek, 3. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18.30: Radio - orkester. — 19.30: Geografija Slovenije (v esperantu). — 20: Naša mala letovišča. — 20.30: Prenos iz Zagreba. Vnec čas in poročila. — 22.30: Plošče.

BEOGRAD 12.05: Orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 19.50: Arije in pesmi. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Koncertni večer. — 22.40: Godba za ples. — PRAGA 19.10: Prenos iz Brna. — 20.25: Klavirski koncert. — 21: Godba na pihala. — 22.30: Grška klavirska muzika. — BRNO 19.25: Poletni kabaret. — 20.25: Program iz Prage. — VARŠA 17.30: Klavirski koncert. — 20: Operetni večer. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 12: Lahka godba. — 15.30: Mladinski koncert. — 17.25: Koncert solistov. — 19.20: Dunajska opereta. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.10: Plesna glasba na ploščah. — BERLIN 20.10: Skladbe Joh. Straussa na ploščah. — 21: Koncert komornega orkestra. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 20.05: Operetni večer. — 21.45: Literarni program. — MCHLACKER 20: Vsele scene. — 21: Prenos komornega koncerta iz Berlina. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPESTA 17.30: Koncert orkestra. — 19.50: Arije in pesmi. — 20.20: Dramski večer. — Ciganska godba.

Torek, 4. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18.30: Radio - orkester. — 19.30: Kaj je religija? (fr. Tersegjav). — 20: Prenos zabavnega lutkarskega večera o priliki mednarodnega kongresa lutk. — 22: Čas, poročila. — 22.15: Radio - jazz.

BEOGRAD 12.05: Popoldanski koncert. — 18: Ruske pesmi. — 19: Pesmi. — 20: Violinski koncert. — 20.50: Slušna igra. — 21.35: Orkester. — Plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Pevski in klavirski koncert. — 21: Koncert orkestra »Mercur«. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 19.10: Prenos iz Brna. — 20.15: Radiokompozicije za solo, klavir in recitacijo zbor. — 21.10: Koncert iz Brna. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.10: Vojška godba. — 20.15: Prenos iz Prage. — 21.10: Orkestralni koncert. — Plošče. — VARŠA 17.15: Pesmi s klavirjem. — 20: Proslava 157letnice neodvisnosti Zedinjenih držav. — 22: Godba za ples. — DUNAJ 12: Lahka glasba. — 17.20: Pevski in klavirski koncert. — 19: Orkestralni koncert. — 21: Lahka glasba. — 22: Nadajevanje koncerta. — BERLIN 20.10: Berlinski večer. — KÖNIGSBERG 20.10: Prenos iz Berlina. — MCHLACKER 20: Mešan julijski program. — 20.40: Koncert orkestra in pevskega zbora. — 22.45: Plošče. — BUDIMPESTA 17: Mešan glasbeni program na ploščah. — 19: Lahka godba orkestra. — 20: Prenos promenadnega koncerta. — 21.15: Jazz.

Jajce leži na griču, katerega vrh je bil utrjen. Ob podnožju teče Pliva, ki ob preteku v nize ležeči Vrbas dela slikovito oavnan slap. Mesto je staro. Zgradili so ga leta 1311. in je bilo kasneje sedež bosanskih kraljev tja do l. 1463., ko je zadnji bosanski kralj Tomašević Stefan izgubil v Ključu bitko in svobodo, ob napadu Turkov. Njegovo krsto z zgodovinsko spominsko sliko na steni, ki prikazuje plakačo mladenko ob njegovem grobu hranijo oofrančiskani v svoji cerkvi v stranski kapelici. Svojo starost kaže mesto tudi s katakombami, ki so baje iz leta 1150—1300. Sestojte iz dveh večjih sob, v katerih stoji kamenit oltar z izdobljeno krža in polnrošca. Katacombe so nedvomno služile shranju vernikov, pokopavanju mrtvev in sem spadajočim obredom. Nekaj grobov je še nedotaknjenih, o čemer govori nepokvarjena plast ometa z napisom v starniski lomljeni pisavi. Komur je na srcu, da si jih vidi, naj se oglasi pri občinski upravi, ki postreže tujcu s spremljevalcem. Mesto kaže v vsem svojem življenju izrazito starinsko. le malo kvarjeno sliko. Noša je ohranila svoj starodavni ton v barvi kakor tudi v licu.

Deset kilometrov od Jajca je vas Jezero. Tu zastaja Pliva in napravlja 5 km dolgo jezero, ki se preliva hit ob cesti in prede skozi tesen v slapove. — Jajce z okolico je vse premalo znan del Bosne. Zdi se, da prav zaradi premajhne reklame. Slapove Plive kaj radi tuji primerjajo s plitvičkim Med tem, ko Plitvice izgube v juniju, juliju in avgustu močno zaradi zmanjšanja vodnega dotoka, je Pliva stalna, ima vedno dovolj vode in s tem ohranja lepoto vse leto, zaradi česar je Jajce z okolico prvim turistom hvalječnejše nego Plitvice.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Olimpijada, ki jo je letos svetovna šahovska zveza priredila v Folkstoneu na Angleskem, je končana. Zmagali so zopet Američani, ki so si v Pragi priborili Hamilton-Russelov pokal.

Američani so od vsega početka pograbilii vodstvo. Že odločeno pred koncem je bilo jasno, da bodo zmagali. Nastopili so s samimi mladimi igralci pod vodstvom Kashdanovim. Stari F. Marshall je bil le nekaj privesek.

Toda v zadnjih kolih je ameriški mladini posla gada. Začeli so presenetljivo izgubljati. Žilavi Čehoslovaki so pritisnili z vso silo. Že so stezali roke po pokalu. Pa se je stari lev Marshall vrgel v boj, vztrajal edini v ameriškem vodstvu in rešil situacijo. Zadržal je več nego mladiči.

Novi »Grossdeutscher Schachbund« prireja velik nacionalni turnir za naslov nemškega prvaka. V kopališču Pyrmont se bo vršil. Skoraj vsi nemški mojstri bodo nastopili. Med njimi nemški državljani Evfemij Bogoljubov. Za rasiste bo neprijetno, če bo Bogoljubov zopet zmagal. Pa najbrž bo. Za male bogove je Bogoljubov strup. Grozovito razsaja vedno med njimi. Seveda mu želimo vsi jugoslovenski šahisti vso srečo in poln uspeh. Iz srca, pa tudi malo iz škodoželjnosti.

V februarju je češkoslovaška šahovska armadna zveza imela svoj turnir. Med češkoslovaškimi oficirji je obilo mojstrov. Prvi med njimi pa je znani dr. Treybal. Delil je prvo in drugo nagrado z mojstrom Hromadko. Tretji je bil Pokorny, znan iz lanskega internacionalnega turnirja v Sliuču.

Naslednja partija priča o dobri, mojstrski igri češkoslovaških oficirjev. Kdaj bo tudi naša slavna vojska dobila svoj šahovsko zvezo in svoje turnirje? Šah je nedvomno prava igra za vojsko.

Beli: A. Pokorny. Črni: J. Hruška.

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 c7—c5

Stara Tarrascheva obramba, ki še ni dokončno razčiščena.

4. e2—e3 ——— d5×c4
To je preuranjeno.

5. Lf1×c4 Sg8—f6
6. Sg1—f3 Lf8—e7
7. 0—0 0—0
8. Dd1—e2 Sb8—c6
9. d4×c5 ———

Beli vleče črnega lovca na c5, da ga z a2—a3 in b2—b4 lahko podi. Črni vrača mlo za draga. Na ta način smo pred 25. leti radi igrali to varianto.

9. ——— Le7×c5

Črni lovec je v dveh potezah dospel na c5, beli pa v eni sami na c4. Zato je bila 4. poteza črnega preuranjena.

10. a2—a3 a7—a6
11. b2—b4 Lc5—b7

Lovec stoji po navadi v tej varianti na d6.

21. Tf1—d1 Dd8—c7

Črni ne igra dobro. Dama ima na e7 svoje mesto.

13. Lc1—b2 b7—b5
14. Lc4—d3 ———

Tako je prav!

14. ——— Lc8—b7
15. Ta1—c1 Dc7—e7

Aha! Črni je napravil že drugo potezo. Take potrate seveda obramba ne prenese.

16. Ld3—b1 Ta8—c8
17. Sf3—g5 ———

Skakač meri le navidezno na h7. V resnici misli na važno polje c5.

17. ——— h7—h6
18. Sc3—e4! Sf6×e4

Na 18. ———, h6×g5 bi seveda sledilo 19. Se4×f6+, g7×f6; 20. D2—b5 z matom na h7 ali h8.

19. Sg5×e4 ———

Skakač sedaj lahko izbira med poljima c5 in d6.

Še ena žalostna poteza. Boljše je bilo Tf8—d8.

20. Tc1×c8 Tf8×c8
21. Se4—d6 ———

Tu je skakač ogromna žival.

21. ——— Tc8—f8
Grda pogreška bi bila: 21. ——— Tc8—d8 zaradi 22. Sd6×b7.

22. De2—g4! ———

Začetek zaključnega napada. Vse bele figure so zbrane za naskok.

22. ——— f7—f5
23. Dg4—g6 ———

Grozil: 24. Sd6×f5, e6×f5; 25. Lb1—a2+ Kg8—h8 (Tf8—f7, 26. Dg6×g7); 26. Dg6×h6 mat, oziroma 24. Sd6×f5, Tf8×f5; 25. Td1—d8+, Tf5—f8 (De7×d8, 26. Dg6×g7); 26. Dg6—h7+, Kg8—f7; 27. Dh7×g7 mat (Lb1—g6 mat).

Črni pa ima na videz učinkovito obrambo. Nevarnega skakača lahko čvrsto poveže.

23. ——— Tf8—d8

Skakač ni napaden, črna dama mora braniti mat na g7. Beli ima zaradi tega lahko delo.

24. Lb1—a2 ——— Lb7—c8

Na 24. ———, Lb7—d5 bi seveda sledilo 25. Sd6×f5.

25. Td1—c1! ———

Beli je zvalil črnega lovca na c8, da lahko izmakne svojo trdnjavo.

25. ——— Lc8—d7

Jasno je, da črni skakač tudi s trdnjavo ne sme vzeti.

26. Sd6×f5 ———

Začetek katastrofe.

26. ——— De7—f8
27. Sf5×h6+ Kg8—h8

28. La2—b1 ———

Grozil mat na h7. Črni se je vdal.

Rešitev križaljke „Zdravo Sokol“

VODORAVNO: 1. SKJ, 5. ro. 7. ol. 8. Ra. 9. av. 10. al. 11. jek. 13. vera, 14. da, 15. tla. 17. Had, 19. grad, 20. or, 21. on, 23. ena, 24. ki, 25. ok, 26. pot, 29. lo, 30. ara, 31. tti, 32. ti, 34. er, 35. re, 36. si, 37. fi, 39. as, 41. Ig, 42. jo, 43. ap, 44. ar.

NAVPIČNO: 2. Zdravo, 3. koledar, 4. Ili jada, 5. raj, 6. ave, 12. kad, 15. tre, 16. lan, 18. Sokol, 22. Nikola Tesla, 26. Pat, 27. ortografija, 28. tat, 33. tri, 38. Igor, 40. srp.

Iz življenja in sveta

Veliko skavtsko taborišče

Pri Perthu na Skotskem so postavili veliko taborišče, kjer bo nekaj tednov prebivalo nad 5000 skavtov. Taborišče je obiskal tudi ustanovitelj in vodja skavtov lord Baden Powell (X)

Skrivnosti življenja

Odkar smo dobili s pomočjo Röntgenovih žarkov in ultramikroskopa bližji vpogled v gradnjo kristalov, smo ugotovili mnogo prav čudnih dejstev. Pokazalo se je namreč, da je cela vrsta pojavov, ki smo jih pripisovali izključno živim bitjem lastna tudi »mrtvi« materiji.

Tako sprejemajo in oddajajo mnogi kristali vodik in ogljik na podoben način, kakor živa bitja dihaajo. V raztopino galuna položen drobec te soli se v nekoliko urah razrase v več centimetrov velik kristal — rast brez življenja! — in če ta kristal razbijemo, vzrase vsak izmed njegovih drobcev spet v velik kristal — nekaj, kar spominja na razmnožitev z delitvijo pri glicah.

Tudi za ostale neštete pojave življenja — združljivost, celitev ran, sprejemanje hrane, gibanje — imamo v svetovju kristalov za čudo podobne analogije. Vendar pa se znanost še vedno brani, da bi tem analogičnim pojavom priznala naziv: življenje.

Misel, da bi kdaj utegnili ustvarjati žive organizme iz »mrtve« snovi v laboratoriju, nikakor ni tako fantastična, kakor je videti na prvi pogled. Že davno pred vojno je znameniti biolog Roux napovedoval za bližnja desetletja trenutek, ko bo človeku uspelo ustvariti takšno živo bitje. Njegove napovedi se doslej še niso uresničile, toda znanost je problem tako rekoč obkrožila od vseh strani in segla tudi že v njegovo jedro.

Široki javnosti ostaja to delo večinoma neznano, ker se vrši v tišini laboratorijev, ker se objavlja v strogo strokovnih, masi nedostopnih publikacijah in zahteva velikanjske obvladanja neštivilnih delnih znanstvenih strokov, ki morajo naskakovati problem življenja. Marsikateri uspeh je tudi tako omejen deljen, da mu je za laika in celo za učenjaka težko videti pomen v celotnem problemu življenja.

Vzemimo kemijo. Odkar je Wöhler izvršil svojo slavno sintezo (sečne snovi), so kemiki sestavili že neštete snovi, ki jih vsebujejo normalno samo živi organizmi. Eden zadnjih uspehov v tem področju je bila sinteza hemina, najvažnejše sestavine krvnega barvila, ki prenaša življenjsko važni kisik iz pljuč v tkivo. Tudi umetna sestava beljakovine, ki je pravi nosilec življenja, se bo morala v doglednem času posrečiti, kajti umetna sestava njenih prvih kemičnih stopenj se je že posrečila!

Pa sofisticirani ne verjamejo, ki vidijo v snovi pač le snov in v življenju nekaj drugega, je treba tu takoj pripomniti, da so znanosti v zadnjem času uspeli tudi imitacije življenjskih pojavov, ki se že ne ločijo več lahko od »pravih« življenjskih pojavov. Tako se plazijo delci mešanice iz

Ali bo znanost vstvarila umetno življenje?

olja in milnice cele dni popolnoma podobno kakor neke neznane živalce, amebe. S samimi kemično fizikalnimi pripomočki lahko posnemamo do potankosti dogajanja pri sprejemanju hrane, razmnoževanja in drugih procesov v nižjih živalskih vrstah. Pred kratkim je neki ameriški raziskovalec zgradil celo umetno stanico, ki se je vedla kakor naravna stanica; kazala je isto izmenjavo snovi, se delila, dihala, se »zastripila« z ogljikovo kislino in »umrla« kakor živa stanica.

Seveda so to samo posnetki življenja in pravih živih bitij iz »nežive« snovi še niso zgradili — a prišli so do spoznanja, da se ravna življenje v svojih fizikalnih in kemičnih procesih natančno po istih zakonih, kakor jih poznamo iz nežive prirode. Prave meje med živo in neživo naravo danes sploh ne poznamo več, temveč od najpreprostejših stopenj neživega do prvih stopenj živega sveta gre nepretrgana razvojna črta navzgor.

Danes je večji del znanstvenikov bolj nego kdaj prepričan, da bo mogoče sestavljati živo iz neživega. Do tega je še velik korak, kar je pri kompliciranosti in silni pestrosti življenjskih pojavov povsem umljivo, toda ta razdalja postaja od dne do dne manjša in svet, ki se je v silovitih izumih in odkritjih našega časa odvadil čudenju, se ne bo niti več začudil, če izve nekega dne, da je premostitev te razdalje dovršena.

V sili vrag še muhe žre

V 125 dnevih, ko so Nemci v vojni 1870-71. oblegali Pariz, so Parižani snedli skoraj ves zoološki vrt. Volkovi in medved, ki so kmalu zmanjkali, meso slona je doseglo celo 70 fr. za kilogram, za velblodje meso so se ljudje tepli, a pod roko so kupovali celo krokodilje, kačje in krastačje meso.

Ni čudno, da je v teh razmerah veljalo konjsko meso razvajenim Parižanom za izredno delikateso, a vlada je kot posebno okusno priporočila matje meso. Žaklana mačka je veljala tedaj najmanj 5 fr. in so jih prodajali z zaklanimi — psi vred v posebnih stojnicah po velikih trgih. Kilogram pasjega mesa iz zadnjega dela je veljal do 16 fr. in Parižani so trdili, da je izredno okusno.

Končno se ni pomanjkanje ustavilo niti pred podganami. V najboljših restavracijah so nudili na jedilnih listih podganje pečenko in njih okus so primerjali z okusom dobrih piščancev. Vsekako niso dobili podgane pod ceno 1 fr., a debele kanalske podgane so veljale tudi 2 fr. Navzlic vsemu so se Parižani po tih dneh pomanjkanja vendarle izredno hitro spremenili v jedce normalnega mesa...

Prva pomoč za omedlevaro

Omedlevara nastaja običajno zaradi hipnega pomanjkanja krvi v možganih. Treba je tedaj, da pride kri spet vanje po naslednjih pravilih:

1. Omedlevara položi plosko na tla, na divan, na mizo ali podobno. Glava mora biti absolutno v horizontalni liniji ali še nekaj nižje.
2. Odprti okna in vrata, da pride sveži zrak do pacienta.
3. Odstrani, odpni in razveži vse dele njegove obleke, ki utesnjujejo krvni obtok.
4. Oškropi pacientu obraz, čelo in senca s hladno vodo, s katero mu te dele tudi odrgneš in izmiješ, daj mu duhati močno dišeče snovi (jesih, kolonjsko vodo, salmiak), ščegetaj mu nosnice s kurjim peresom ali čim podobnim, drgni mu podplate in dlani s krtačo itd.
5. Če se pacient po teh postopkih ne zave in če je omedlevari vzrok kakšna težka bolezen, pozovi zdravnika, obenem pa poskušaj z umetnim dihanjem in z masažo v okolici srca.
6. Pod nobenim pogojem ne vlivaj pacientu kakršnekoli tekočine v usta, kajti dokler se ne zave, mu pridejo lahko v pljuča namesto v želodec in mu povzročijo pljučnico.
7. Nezavestnega človeka, ki bljuva, položi tako na stran, da mu izbljuvek ne pride v sapnik in ga zaduši.
8. Sele tedaj, ko se prilično zave, mu daš lahko piti, najbolje črno kavo, konjak, vino ali kaj sličnega.

RES LEPE OBLEKE

ter pristna angleška suknja in najboljše lodne za sportne obleke si gospodje še vedno kupujejo pri

Drago Schwab, Ljubljana

Nova pariška kopalna moda

KARIKATURA

Fey.

avstrijski komisar javne varnosti, ki kroti hitlerjeve

Mladi angleški turisti

Mična plezalna partija v Severnem Walesu, edinem ozemlju, kjer morejo angleški »planinci« trenirati za svoje uspehe v Alpah ali celo v Himalaji

Čudeži „Srčne operacije“ moderne kirurgije

Pred časom je neki ljubosumni mož v Hamburgu oddal na svojo ženo več streliv in ena krogla je obšla v jetrih. Od tu je poromala v srce, ki ga je kirurg odprl, da jo je odstranil. Žena je pozneje umrla — toda zaradi bolezni na jetrih, ne v srcu!

Na Dunaju je več šiber prebilo nekemu dečku srce. Otrok je polagoma umiral. Tedaj so mu odprli prsni koš in popravili srce s celo vrsto šivov. Deček je ozdravel.

Človek ni brezpogojno mrtve, če se mu srce ustavi: V Lilleu so odstranili neki deklici iz prsne votline kakor dečka glava debel izrastek. Med operacijo so morali srce, ki je bilo vse stlačeno od izrastka, ustaviti. In vendar se je deklica potem zbudila.

V Stockholmu so imeli sličen primer. Tam so morali nekemu pacientu na vso hitrico odstraniti zagato v srcu. Mlad zdravnik je izvršil to tvegano operacijo. Pacienta so uspavali, pljuča mu niso več dihala, srce so ustavili. Po operaciji so srce zašili — in pacient je spet oživel.

Sunek z nožem v srce je smrten, če se nož izvleče iz srca. Takšen človek umre od notranje izkrvavitve. A od bodljaja v srce

ne umremo takoj, niti če se nož izvleče iz njega. Ljudje z najtežjimi srčnimi ranami so ostali na nogah še stotine metrov. Cesarica Elizabeta je s prebodenim srcem lahko dospela še z nabrežja na ladjo in šele tu se je zgrudila ter umrla. Sodna medicina pozna mnogo takšnih primerov.

Seveda umetnega srca ni človeku še nobena medicina dala v nadomestilo za poškodovano in pokvarjeno naravno srce, pač pa se znanost bavi tudi že s podobnimi poskusi. O raznih ameriških, ruskih in madžarskih učenjakih smo čitali o takšnih poskusih. American Gibbs je poskusnemu psu nadomestil srce z gumastim srcem, ki je utripalo redno s pomočjo električne aparature. Ruski eksperimentatorji so s silno preciznimi aparaturnami, ki so delovale kakor srce, ohranjali v živalih življenje še cele ure.

Znanost sicer še ni ustvarila homunkula, umetnega človeka, v svojih retortah, a zato se ji je posrečilo reševati ljudem življenje še v takšnih primerih, ko ga stara znanost ni mogla več rešiti. In to je za danes najvažnejše.

Starost živali in rastlin

Narava ljubi raznolikost

Človek rad pretirava možnost trajanja svojega življenja in še vedno čitamo o 150-, 160- in celo 190-letnih starih. To so pa bajke. Prava meja za človeško življenje leži okrog 100. leta in še to doseže le redko številce ljudi. Kaj je to proti 5000 letom, ki jih lahko doseže cipresa? In kako malo je 100 let proti 3000 letom, ki jih lahko doživi tisa, ali 2000 letom, ki so določena cedram in kostanjem! Tudi o drugih rastlinah vemo, da morejo doseči lepo število let, hrasti, buke in lipe n. pr. tisoč, topoli 700, vrtnice preko 400 let. Iglatno drevje učaka »komaj« 400 let, vinska trta 130 let itd.

Kar se tiče živali, ne kažejo takšne trdoživosti. Zelvi pripisujejo sicer 300 let, škuki in slonu 250 oziroma 200, papigi 150

let, kar je sveda dosti v primeri s človeškim življenjem, a nič v primeri z življenjem rastlinskih rekordov. Ujede se z okroglo 110 leti držijo človeških meja, medvedje so s 45 leti in tigri ter levi s 25 leti dosti pod to mejo. Med domačimi živalmi dosežeta velblod in konj 45 let, govedo 25 let (isto toliko ptice pevke), ovce in koze 15 let. Zanimivo je pri mravljah, kjer dočaka samica do 12 let, samec pa le 12 tednov.

Iz vsega tega je videti, kakor da je narava zelo krivično razdelila dolgost življenja med svoje žive stvore. Seveda pa ne gre toliko za dolgost, kolikor za notranje bogastvo kakšnega življenja. In v tem oziru nimamo baš ml ljudje nobenega razloga, da bi se pritoževali.

V boju proti spalni bolezni Doživljaji pogumnega zdravnika

Ameriški zdravnik in raziskovalec dr. Arthur Torrance je eden izmed preizkušanih pionirjev, ki pripravljajo v tropski džungli in močviri pot civilizaciji. Doslej je vodil že deset velikih ekspediciij v tropske dežele, kjer se je specializiral za proučevanje tamošnjih kužnih bolezni, ki jo povzroča, kakor znano, okuženi pik muhe cece.

Ce je število bolnikov, ki jih je piliča ta muha, v zadnjih 15 letih v Afriki od 3 milijonov padlo na 40.000, je to v veliki meri zasloga tega raziskovalca, ki se sam podaja v najhujše nevarnosti, da bi pomagal trepečemu človeštvu.

Te nevarnosti so kaj mnogovrstne. Nekeč ga je napadla rumena mrlica in si je le z muko ohranil življenje. Drugič ga je napadla zbesnela čreda povodnih konj, ki je bežala pred valovi narasle reke Sati. Satori, avtomobili, tovorni vozovi ekspedicije so postali tedaj žrtev njegovih nog, od 125 črnih nosačev so bili 4 ubiti, mnogi ranjeni, ostali so se z velblodi vred razbežali na vse strani.

Nekoč je doživel silno neurje v afriškem pragozdu. Strela je treščila v neko visoko drevo, ki je v padcu pokopalo njegovega spremljevalca, zamorca Kokuja, pod seboj. Z ednim drugim spremljevalcem, nekim angleškim kolonialnim uradnikom, je Torrance izkopal zamorca izpod debla, dasi ni upal, da ga dobi še živega. Bil je pa živ, le desna noga mu je bila grozno zmečkana in bi jo bilo treba takoj amputirati. Torrance ni imel tedaj pri sebi nobenega pripravnega orodja razen nekoliko rezil za britje in lovski nož. V bližnji vasi si je priskrbel vrele vode, žago, igle in vlakna agav. Desinficiral je vse to v vreli vodi, nato je rezila pritrdil kolikor mogoče čvrsto na bambusove palice in se lotil amputiranja. Kot uspavalno sredstvo ni imel nič drugega razen steklenice žganja in skatlice cigaret. Bolečine, ki jih je pretrpel ubogi zamorec od poškodb in operacije, so morale biti strašne, vendar jih je skušal junaško prikriti, dokler ni padel v nezavest z besedami: »Master, nočem umreti! In ni umrl!

Predansko leto je bil z ekspedicijo v Mandžuriji, kjer je bila med vojskujočimi se Kitajci in Japonci izbruhnila pljučna kuga. Vojni dogodki so mu zelo ovirali delo in tako se je vrnil čez nekoliko mesecev nazaj. Na povratku je zvedel o skrivnostni epidemiji, ki je divjala v okolici Švang Čena. Priskrbel si je truplo Kitajca, ki je bil umrl za to boleznijo, a ker

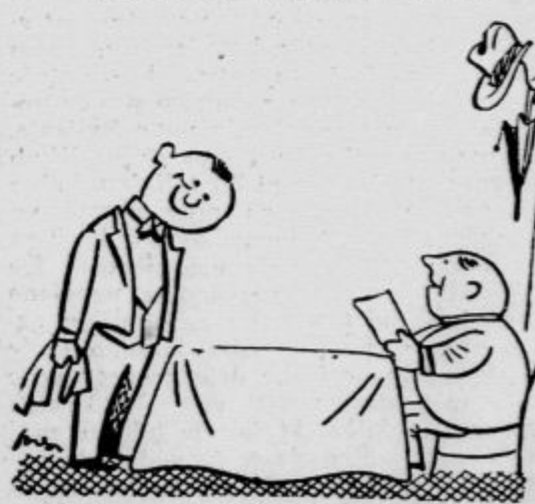
ni imel več časa, da bi ga preiskal tu, je spraval mrljica skrbno konserviranega v velik zaboj. V San Franciscu je vprašal neki carinski uradnik, kaj je v tem zaboji. »Poskusni material za moj vseučiliški laboratorij,« je odvrnil Torrance. »Poskusni material?« je rekel neverno carinik, ki je sumil za vsem tem kakšne alkoholne pijače. »Poglejmo!« In je odprl zaboj. Vtaknil je vanj roko in otipal nekaj trdega in mrzlega, kar ni kazalo, da vsebuje prepovedani alkohol. »Kaj je to?« je vprašal začuden.

»Poskusni material,« je odvrnil doktor Torrance ravnodušno, »truplo nekega Kitajca, ki je umrl za kugo.«

Z vzvikom je carinik izvlekel roko iz zaboja in stekel v bližnje lekarno. Ostalo zdravnikovo prtljago so pustili brez pregleda naprej.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljah, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanjo izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čase naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

VSAK DAN ENA

Natakar: »Mar juha ni bila dobra?«
Gost: »Te vam povem, da sem jedel že boljše juhe!«
Natakar: »Toda pri nas gotovo ne!«

Pobratimstvo angleške in indske tradicije

Connaughtski vojvoda inspiciira indske adjutante angleškega kralja. Indski oficirji nosijo še vedno uniforme, ki so jih nosili pred stoletjem indski dostojanstveniki. Tudi connaughtski vojvoda je oblekel za to priliko uniformo, ki se ne sklada preveč z obleko modernega evropskega vojaka

Gospodarstvo

Gospodarska konjunktura v svetu

Kakor smo že včeraj poročali, se je gospodarska konjunktura v Zedinjenih državah v maju in juniju znatno izboljšala. Po najnovejših podatkih Federalnega rezervnega urada se je produkcijski indeks industrije povečal od 67 v aprilu na 76 v maju, strije povečal na 60 (povprečno do 1923-1925 enako 100). V maju je bila industrijska produkcija Zedinjenih držav še za 24% manjša nego povprečno v letih 1923-1925, dočim je lani v maju zaoštrila se za 40%.

V zvezi z večjo produkcijo se je povečal v maju tudi promet. V tem mesecu je bilo na železnih naloženih 587.900 vagonov nasproti 518.400 v lanskem maju.

V Angliji, ki že skoro dve leti uživa v svoji konkurenčni sposobnosti ugodnosti razvedrotenja valute, je letos v maju število brezposelnih delavcev padlo za 150.000 pod lanski nivo. Tudi tu (kakor v Ameriki) se je produkcija železa in jekla v maju precej dvignila, in sicer produkcije železa od 320.000 na 345.000 ton, produkcija jekla pa od 424.000 na 610.000 ton. Gradbena delavnost se je nasproti lanskemu letu po statistiki gradbenih dovoljenj povečala za 40%.

Zbožanje je zabeleženo tudi v strojni, električni, tekstilni in čevljarški industriji.

V Franciji se je produkcijski indeks v maju dvignil od 105 na 107 nasproti 93 v lanskem maju (podlaga: produkcija v l. 1913 = 100). Število brezposelnih delavcev, ki uživajo podporo se je skrčilo na lanske višino (od 310.000 na 283.000). Oživiljenje je opaziti v železarski in tekstilni industriji, manj v premovalni. Neugodno pa se razvija trgovinska bilanca.

Tudi v Nemčiji je zabeležiti napredek, ki pa ni morda toliko posledica ukrepov novega režima kakor rezultat ukrepov za zboljšanje zaposlenosti, ki so bili izdani že lani v jeseni. Brezposelnost je priključno od leta 1931 padla pod 5 milijonov. Od februarja se je število zaposlenih delavcev povečalo za 1,7 milijona, kar precej presega sezonsko normalno. Mnogo si obetajo v Nemčiji od povečanja gradbene delavnosti za 50% (od 2,1 v l. 1931 na 3 do 3,5 milijarde mark). Produkcija železa se je dvignila v maju o 374.000 na 415.000 ton (lani v maju 352.000 ton). V mnogih panogah pa še ni opaziti oživiljenja.

Poslovanje Trboveljske premogokopne družbe v l. 1932

Med industrijskimi podjetji Slovenije igra Trboveljska premogokopna družba gotovo največjo vlogo. Ker sega zanimanje za poslovanje TPD daleč preko ozkega kroga delničarjev, ne bo odveč, če navedemo nekaj podatkov o računskem zaključku te družbe za l. 1932, ki ga je nedavno odobril občni zbor.

Iz letnega poročila družbe je razvidno, da je lani lani obseg poslov znatno nazadovale. Kot vzrok za nazadovanje oddaje premoaga navaja letno poročilo splošni gospodarski zastoj. Edino oddaja premoaga za domačo kurjavo se zadnja tri leta ugodno razvija in upa vodstvo podjetja, da bo moglo to oddajo še razširiti. Kot drugo posledico gospodarske depresije navaja družba stalno in obširno nazadovanje prodajnih cen. Da prepreči zvišanje proizvajalnih stroškov v zvezi z zmanjšano prodajno ceno, je družba sklenila obratovanje manjših obratov in od delkov, da se združi delo v njih obratih, kjer so dani pogoji za bolj uspešno obratovanje, ki ga družba skuša izboljšati še z novimi odločitvami metodami. Uspeh teh ukrepov je bil, da se proizvajalni stroški navzile padu produkcije niso dvignili in so celo v primeru z letom 1931 nekoliko padli. Lani niso bile izvršene nobene investicije, zatočeta investicijska dela pa so se nadaljevala le, kolikor je to zahtevala neizogibna potreba.

Gibanje produkcije premoaga, cementa in apna je bilo zadnja leta naslednje (premag v tonah, cement in apno v vagonih):

	premag	cement	apno
1927.	1.628.750	2119	1253
1928.	1.574.210	4123	1469
1929.	1.957.640	4368	2077
1930.	1.414.890	3926	1553
1931.	1.245.345	6350	1382
1932.	1.010.000	5053	524

V primeru z rekordnim letom 1929 je produkcija lani padla za 947.600 ton ali 48%; v primeru z letom 1928, pa znaša padec le 564.200 ton ali 36%. Gibanje oddaje železnice in privatnikom se je gibalo zadnja leta tako-le (v tonah):

	železnici	privatnikom
1929.	946.000	776.000
1930.	577.000	615.000
1931.	531.000	546.000
1932.	401.000	467.000

Od skupne potrebe železnice je družba lani krila le 25,7% nasproti 30% v l. 1931, 31,6% v l. 1930, in 42% v prejšnjih letih. Ker so bili dobavni kontingensti ostalih rudnikov v državi povišani, je znižanje potrebe železnice le rudnike manj priladalo. To se kaže tudi v produkcijski statistiki. Dočim se je produkcija premoaga v rudnikih TPD od l. 1929 zmanjšala od 1.958.000 na 1.010.000 ton ali za 48%, je v ostalih rudnikih naše države v istem času padla le od 3.693.000 na 3.552.000 ton ali za nekaj manj kakor 4%. Kakor znano, je bilo letos doseženo izboljšanje s tem, da je bil kontingent družbe pri skupnih dobavah železnici povečan.

Produkcija cementa je bila razmeroma ugodna; bila je sicer za 1300 vagonov manjša nego leta 1931, vendar večja kakor prejšnja leta. Produkcija apna pa je znatneje nazadovale.

V bilanci za prejš. leto ni v primeru z letom 1931. večjih sprememb. Poslovni uspeh pa kaže v primeru z zadnjimi leti naslednje spremembe (v milijonih Din):

	1925.	1927.	1929.	1931	1932
kosmati dobiček	94,0	104,9	107,7	77,4	53,0
davki	37,6	33,7	25,5	21,1	14,6
odpisi	1,3	18,4	19,6	18,8	16,8
čisti dob.	38,3	38,1	45,5	20,2	4,1

Čisti dobiček je lani znatno nazadovale, vendar pa poslovni uspeh ni bil tako slab, kakor se vidi na prvi pogled, saj je kosmati dobiček navzile skrčenju omogočil znatno odpise, in sicer v višini 16,8 milijona Din, to je okrog 10% vseh investicij. Do l. 1927. ko je bila izvršena valorizacija imovine, so bili odpisi malenkostni. Tudi davki so se znova precej skrčili in so znašali le še 14,6 milijona Din, dočim so se pred leti pressegali dvojno vsoto. Povečali so se le izdatki za socialno skrbstvo na 12,2 milijona Din nasproti 11,7, 11,1 in 11 milijonov Din v zadnjih treh letih. Upravniki stroški pa so nazadovale na 6,7 milijona Din nasproti 7,2, 7,2 in 7,5 milijona Din v zadnjih treh letih.

V bilanci je montanska posest ter posest zemljišč in zgradb vnešena z vsoto 70,6 milijona Din (l. 1931. 153,5, l. 1930. 159,8). Gotovina v blagajni je padla na 2,0 milij. Din (2,5, 2,4). Očitno na so med dobavitelj vnešene tudi naložbe likvidnih sredstev. Podjetje menda nima nikakih bančnih dolgov, zakaj že leta 1929. je izginila iz računa izgube in dobička postavka za bančne obrate in provizije (leta 1928. je znašala le še 0,7 milijona Din). Na strani pasiv je poleg glavnice 200 milijonov Din in rezerv 76,7 milijona Din (l. 1931. 74,7, l. 1930. 72,7) pomembna še postavka neizplačanih dividend 15,8 milijona Din (1,4, 1,5) in postavka kreditorjev 71,5 milijona Din (70,0, 79,7).

Akcija za sanacijo češkoslovaških železnic

Kakor v mnogih drugih državah, je tudi v Češkoslovaški vprašanje sanacije železnice eden najvažnejših finančnih problemov države. Te dni je češkoslovaški železniški minister Bechyně pojasnil prometnotehničnemu odelcu parlamenta, kakšne ukrepe je že napravil, odnosno predvidel, da se deficit železnice zmanjša. Neugodni razvoji železnice se je pričel že l. 1930. in se vsako leto poslabšuje. Šele zadnje tedne je opaziti malo izboljšanje, vendar je še negotovo, če bo to izboljšanje trajnega značaja. Čeprav je že uspelo izdatke železnice v prvih štirih mesecih t. l. znižati za 127 milijonov Kč, je vendar obratni primanjkljaj železnice v tem razdobju dosegel že 436 milijonov Kč, t. j. 62 milijonov več nego v istem razdobju preteklega leta. Pričakovati je, da bo letos obratni primanjkljaj presegel eno milijardo Kč. Kakor se da iz izjavljanih ministr Bechyně sklepati, nima češkoslovaška železnica upravnega načrta povišanja tarif. Zmanjšanje deficita bo doseči predvsem s štednjo pri obratovanju in z redukcijo nameštencev.

Že letos je železnica uprava v znatni meri nadomestila v osebnem prometu drag obrat parnih lokomotiv z motornimi vlaki. Število vagonovskih kilometrov, ki jih bodo po novem voznom redu prevozili motorni vlaki, se je povišalo od 9 na 14 milijonov. Gošota osebnega prometa se je pri tem znatno povečala, navzile temu pa bo reforme prinesla prihranek 8 milijonov Kč v samih obratnih stroških, dočim bi zahtevalo enako razširjenje osebnega prometa z navadnimi vlaki za 30 milijonov več obratnih stroškov. Pri večji gošoti osebnega prometa pa pričakuje železnice od tega prometa tudi večji donos. Železnica uprava je izločila iz prometa 715 starih neracionalnih lokomotiv in bo z uporabo racionalnejših lokomotiv dosegla prihranek 10 milijonov. Tudi drugi materialni izdatki se bodo precej zmanjšali. Večji finančni uspeh pričakuje železnica uprava od zmanjšanja števila nameštencev. V prometni službi je bilo od 1. novembra preteklega leta do 1. maja t. l. odpuščenih že 2400 oseb, v delavnici pa je bilo lani odpuščenih 1000 oseb, letos pa nadaljnjih 700. Navzile temu pa je še preveč nameštencev. Da se to število zmanjša, se izpraznjenja mesta zaradi smrti, invaliditete in normalnih upokojitev ne bodo znova zasedla in ne bo uprava železnice vzela v službo nobenega nameštencev več. Poseben dogovor je bil dosežen s finančnim ministrom, ki je zaradi pomanjkanja delovnih moči v davčnih uradih prevzelo 1225 železniških uradnikov ter jih bo do konca leta prevzelo še okrog 600. Končno pa je železnica uprava že v jeseni pričela z izrednimi upokojitvami v velikem obsegu. Pri razliki med izdatki za pokojnine in med izdatki za aktivne prejemke se bo s temi upokojitvami prišlo do 50 milijonov Kč. Vrh tega bo iz železniške službe odpuščenih še mnogo nameštencev, ki so se pri delu slabo izkazali in takih, ki so bili udeleženi pri državi sovražnih akcijah, S temi ukrepi bo število vseh nameštencev, ki je lani ob koncu oktobra znašalo 135.000 zmanjšano za 12.000.

Gospodarske vesti

Doki za dviganje ladij prosti uvozne carine. Kakor znano je bila že lani s pomočjo inozemskega kapitala urejena v Splitu moderna ladjedelnica, ki je namenjena zlasti za popravila naših pomorskih plovilnih objektov, za kar je šlo doslej mnogo denarja v inozemstvo. Nova ladjedelnica je nedavno dobila iz Hamburga nov velik plavajoči dok za dvigavanje ladij. Za uvoz tega doka pa je carinska uprava zahtevala znatno carino. Ladjedelnica je nato odpovedala vsemu delavstvu. V btevek je dobila odločitev finančnega ministrstva, po katerem se ima jo carinski predpisi tolnačiti tako, da do doka in pontone pri uvozu ni treba plačati carine. Tako bo sedaj omogočeno, da ladjedelnica zopet vzpostavi poslovanje. Ladjedelnica »Split« je po sprejemu tega odloka podaljšala odgovorni rok za 14 dni. Rešiti je treba še vprašanje terjatev nasproti paroplovim družbam, ki dolgujejo ladjedelnici šest milijonov dinarjev, na drugi strani pa imajo terjati od države 4 milijone za zapadlo subvencijo.

»Priporočila bilanc in h gospodarskim računom Pokojninskega zavoda za nameštence v Ljubljani za l. 1932.« Gospod. Evgen Lovšin, podpredsednik Pokojninskega zavoda za nameštence, je izdal pod gornjim naslovom 23 strani obsežajočo brošuro, ki bo dobrodošla vsem, ki se zanimajo za poslovanje in za finančno stanje Pokojninskega zavoda, zlasti pa nameštencem, ki so pri tem zavodu zavarovani. Poleg bilance za leto 1932, je pisec obdelal zavodovo poslovanje za pet let nazaj, in sicer na splošno razumljiv in poljuden način, tako da bo vsak lahko spoznal ustroj in delovanje te socialne institucije. Brošura stane v knjižarnah 5 Din; za člane nameštenskih društev, ki jo naroče potom društev direktno pri Zvezi društev privatnih nameštencev v Ljubljani pa 3 Din.

»Dobava. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. t. m. ponudbe glede dobave ca 10 m³, t. j. 60 komadov hrastovega lesa. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 26 m³ borovega lesa, do 17. t. m. glede dobave 14 železnih kadi za ca 200 litrov bencina, do 20. t. m. glede dobave 500 kg kalijevega mila, smrkovega platna, paste in tekočine za čiščenje kovin in angleškega kamna za čiščenje, do 23. t. m. glede dobave 4 komadov polpnevmatičnih gum in do 24. t. m. glede dobave šamotne opeke raznih dimenzij po skicah, ki so na vpogled pri Zbornici za TOI. Direkcija državnega rudnika Krela sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 200 m jeklenih vrvi, 3000 m izolirane »G« žice, 100 komadov rudarskih karbidnih svetilk, 2000 kg čistega katrana, 20 kilogramov vrvice v klopčicu ter 100 komadov krtač za ribanje, do 27. t. m. glede dobave 300 steklenic sidola in do 20. t. m. ponudbe glede prodaje 12 komadov starih gum od poltovornega avtomobila. Direkcija državnega rudnika v Banji Luki sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 600 kg masti za jamska vozilke, 300 kg bombaža za čiščenje strojev in 500 komadov strugal (rašp) za žage.

Hmelj

»Stanje hmeljskih nasadov. Hmeljarsko društvo za Slovenijo poroča 30. junija: V zadnji tretjini meseca junija smo imeli pravcato zaprsklo vreme, ki je prineslo delno izboljšanje hmeljskih nasadov. Prekinjajoče se, pa vendar stanovitne padavine so zmehčala zemljo tako, da je bilo ovirano drugo visoko nasipanje rastlin in snazjenje vrst. Po sedanjem stanju nasadov, ki kažejo obilo vitkih in koničastih rastlin, smemo pričakovati le srednje letino. Nasadi so sicer zdravi in brez škodljivcev.

O splošnem položaju piša zadnji »Slov. Hmeljar«: Stanje hmeljskih nasadov je povsod v Evropi, kjer se prideluje žlahtni hmelj, silno neenakomerno in je rastlina večinoma zelo zaoštrala v razvoju, ker je vreme povsod prehladno in večinoma tudi predeležno. Peroneopora nastopa povsod, tudi uši je dosti in semetja se pojavlja že tudi rdeči pajek, tako da je letos pravo leto škodljivcev in boleznih. Računa se, da bodo pridelki žlahtnega hmelja zelo pišli in tudi po kakovosti ne najboljši. Obratno pa je stanje nasadov v Angliji in Ameriki pri trajno ugodnem vremenu prav dobro in obeta obilne pridelke. — V kupčiji je nastopilo povsod zatise. Zaloge lanskega in predlanskega pridelka so večinoma prešli v roke pivovarj, za starejše letnike pa ni zanimanja, ker so se v Ameriki računali glede konsuma piva izalovili in konsum celo že pada, kakor tudi drugod večinoma nazaduje. Najbrž bi šele pišli letošnji pridelki mogli vzbuditi zanimanje in povpraševanje tudi za starejše letnike.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 1. julija.

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden dejavni promet 2,70 milijona Din nasproti 3,15, 1,80, 2,48 in 8,69 milijona Din v zadnjih štirih tednih. V eredišču pozornosti je bilo pretekli teden gibanje dolarja, ki je že prejšnji teden popustil od 61,75 na 59,33, pretekli teden pa nadalje na 58,25 Din za 1 dolar (srednji tečaj skupno s premijo).

Na efektivni tržišči je bilo malo prometa in so tečaj državnih papirjev po okrepitvi prejšnjega tedna splošno popisčali.

Devize

Curih. Pariz 20,38. London 17,56. Newyork 41,1. Bruselj 72,57. Milan 27,36. Madrid 45,50. Amsterdam 207,90. Berlin 122,75. Dunaj 57,50. Stockholm 90,30. Oslo 88,20. København 78,30. Praga 15,415. Varšava 58,05. Bukarešta 3,08.

Dunaj. (Tečaj v priv. klirinzu.) Beograd 11,30. London 30,76. Milan 48,01. Newyork 71,66. Pariz 35,69. Praga 25,37. Curih 173,10. 100 S v zlatu 128,10 S pap.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 1. julija. Začetni tečaj: Pšenica: za julij 93, za september 96, za december 98,50.

+ Winnipeg, 1. julija. Začetni tečaj: Pšenica: za julij 69, za oktober 72.

+ Novosadska blagovna borza (1. t. m.) Tendence nespremenjene. Promet 37 vagonov. Pšenica: baška, okol. Novi Sad, Sombor, srednjebaška, gornjebaška, baška polska, baška, ladija Tisa, sremska 212,50 do 215; gornjebaška, gornjebaška 210 do 212,50; baška, sremska, ladija Begej 210 do 215. Koruza: baška in sremska 70 — 72; baška, okolica Sombor 71 — 73; slavonska 74 — 76; baška za julij 71 — 73; baška bela 70 — 72; banatska 68 — 70; sremska za julij, paritela Indija 71 — 73; baška, ladija Sava in Danav 72—74; baška, ladija Begej in Tisa 71 — 73. Oves: baški, srmski in slavonski 64/65 kg 98 — 100; pomladni 66/67 kg 100 — 102,50. Moka: baška, banatska 0,02 in 0,025 345 — 360; 0,02 335 — 340; 0,025 305 — 320; 0,02 285 — 290; 0,02 185 — 195; 0,02 65 — 67,50. Otrobi: baški 52,50 — 57,50. Fižol: baški, sremski beli 95 — 100.

VINO

+ Vinsko tržišče v dravski banovini (30. junija). Zaradi slabih upov v letošnje vinske letino postaja vinlasi kupčija pri proizvajalcih živahnija in cene nekoliko naraščajo. Pretekli in ta teden je bilo prodanega nekaj vagonov popolnoma povrelega vina, obojito haložana, medtem ko za nepovrela, odnosno ša kipeča bela vina ni posebnega zanimanja. Čimprej torej to vino popolnoma nikopi in se ustali, tem bolje za prodajalca in za kupca. Cene za boljša nesortirana šlajerska in dotlenjsko-belo-krajska bela vina je od 2,50 Din, za sortirana od 3 Din navzgor, za rdeča (cvčka) od 3 Din, za črnilno od 3,50 Din navzgor.

ZIVINA

— Pratišnji sejem v Mariboru. Na sejem za prasiče je bilo pripeljanih 100 prasičev in svinj, prodanih pa je bilo 98. Cena se bile naslednje: za mlade prasiče stare po 5 do 6 tednov 100 do 160 Din, 7 do 9 tednov 200 do 250 Din, 8 do 4 mesece 280 do 350 Din, 5 do 7 mesece 460 — 550 Din, 8 do 10 mesecev 650 do 680, za eno leto stare 800 do 750 Din; za kg žive teže 7,50 do 8 Din, za kg mrtve teže 10,50 do 11,50 Din.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

VARUJTE SE SAMI PONAREDB!

Zakaj plačujete neko cenejšo, manj vredno avto olje po ceni za Mobiloil? ... V Vašem interesu je, da kupujete Mobiloil v originalnih kantah, kjer ga pa kupujete na kilogram ali »Mobiloil A«, »Mobiloil BB« itd., a ne samo »Artic«, »A«, »BB«, ter zahtevajte nam trgovec, ki vam ne bi hotel dati računa, a bi trdil, da proizvođač. Prijavite res Mobiloil. Olje vrnite, ker sigurno ni Mobiloil. Ako doslej niste zahtevali od Vašega trgovca računa, zahtevajte ga sedaj, da se prepričate. Ako sumite, da blago ni izvirno, potem nam pošljite vzorec 1 kg na brezplačno analizo. Kadar kupite originalno kanto, ne pozabite se prepričati, če je plomba pravilna.

Mobiloil

VARSTVENA ZNAMKA

VACUUM OIL COMPANY D. D.

S P O R T

Nacionalni lahkootletski miting Primorja

Danes ob 16. na igrišču Primorja ob Tyrševi cesti

Današnji program je prav tako zanimiv kakor včeraj; zaradi odlične zasedbe v vseh disciplinah nam bodo tekmovalci ne samo nudili ogorčeno borbo za placemente, temveč zaradi nje dosegli tudi zelo dobre rezultate.

Na 200 m si bodo nudili ogorčeno borbo do skrajnosti najboljši sprinter Beograda Stefanović, odlični Ilirijanci Zupančič in sedaj najboljši slovenski sprinter Primorjaš Kovačič. Zmagovalec bo moral preteči progo malo nad 23 sekundami. Tudi druga grupa Svetek, Pfeifer, Slapar, Cerar Drago, Skok itd. ne bo daleč zaostajala za njima. V skoku v daljavo naletijo naši, predvsem Korčec na silno nevarnega Subotičana Mikića, največji naš veliki skakaški talent, ki skače preko 6,50 m. Naši atleti morajo v tej točki pokazati vse svoje sposobnosti in vložiti vso energijo, ako hočejo doseči časten placement.

V metu kladiva bo naš najmočnejši reprezentant, Haškovec Goić ponovno nutil priliko našim kladivašem, Zupanu, Stepniku, Slamiču, Korčetu itd., da se nekaj nauče in pokažejo svoj napredek.

Disciplina 400 m bo zopet lepo svidenje brez dvoma sedaj najboljših štiristotmetrašev v državi, Pančevčanom Nikhazijem, Ilirijanom Zupančičem ter Primorjašem Gaberskom in Zorgo ml. Zmagovalec se bo moral pohvaliti brez dvoma z rezultatom pod 53 sekund.

Skok ob palici bo zagrizena borba za zmago med Pančevčanom Banščakom in Ilirijanom Zupančičem. Oba skačeta 3,40 m, rezultat 3,50 m je danes možen.

Met kopja bo domača borba med Ilirijanci in Primorjaši: Brunetom, Petkovskom in Putinjo. Lahko v njo poseže tudi Pančevčan Vlainič. Sodelovanje Concoradiša Kovačevića in nastop Slaparja, dveh najboljših metalcev v državi in njih ekvivalentnost v formi, bo zanimivost te discipline in veliki meri povzročilo.

Sporn bo poskusil svoje moči na 15 km. Ob sopolpori soklubašev naleti na nam dosedaj neznanega, toda dobrega dolgoigrasa Beograda, Nušića.

Ena najzanimivejših disciplin bo brez dvoma tek 800 m. Elita jugoslovenskih srednjeprogašev na čelu Pančevčan Nikhazy, Primorjaši bratje Zorja, Krevs, Gaberšek, Srakar, Goršek, Ilirijanci Lejka in Osterman. Mnogi — skoraj vsi — so kandidati za zmagovalca. Toda rezultat bo moral biti zelo dober.

Tudi švedska stafeta bo ogorčeno srečanje med Pančevčanom in ASK Primorjem. Ekipi, ki sta danes kot prvi vpoklicani, da popravita državni rekord!

Vse v vsem letu program, odlična konkurenca, zato naj bo tudi obisk sportnega občinstva temu odgovarjajoč.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

Programi dirk bodo na razpolago pri blagajni za ceno 1 Din komad.

pod 53 sekund.

Skok ob palici bo zagrizena borba za zmago med Pančevčanom Banščakom in Ilirijanom Zupančičem. Oba skačeta 3,40 m, rezultat 3,50 m je danes možen.

Met kopja bo domača borba med Ilirijanci in Primorjaši: Brunetom, Petkovskom in Putinjo. Lahko v njo poseže tudi Pančevčan Vlainič. Sodelovanje Concoradiša Kovačevića in nastop Slaparja, dveh najboljših metalcev v državi in njih ekvivalentnost v formi, bo zanimivost te discipline in veliki meri povzročilo.

Sporn bo poskusil svoje moči na 15 km. Ob sopolpori soklubašev naleti na nam dosedaj neznanega, toda dobrega dolgoigrasa Beograda, Nušića.

Ena najzanimivejših disciplin bo brez dvoma tek 800 m. Elita jugoslovenskih srednjeprogašev na čelu Pančevčan Nikhazy, Primorjaši bratje Zorja, Krevs, Gaberšek, Srakar, Goršek, Ilirijanci Lejka in Osterman. Mnogi — skoraj vsi — so kandidati za zmagovalca. Toda rezultat bo moral biti zelo dober.

Tudi švedska stafeta bo ogorčeno srečanje med Pančevčanom in ASK Primorjem. Ekipi, ki sta danes kot prvi vpoklicani, da popravita državni rekord!

Vse v vsem letu program, odlična konkurenca, zato naj bo tudi obisk sportnega občinstva temu odgovarjajoč.

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najema«, »Poseste«, »Lokalni«, »Stavovanja odda«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Življ«, »Obrti« in »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluzek«, če se z oglašom nudi zasluzek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluzka ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismo obnemem z naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Služkinjo

Staro čez 30 let, ki je vajena kmetijskega dela, dobi službo pri tovarnem avtu za 300 Din mesečno in vso oklebo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19736-1

Sofer

ki ima večletno prakso, zaposljev in zmožen popraviti ter domaćih del, dobi službo pri tovarnem avtu za 300 Din mesečno in vso oklebo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19736-1

Frizerko

perfektno delavko v železu in v vodni emulaciji, z večletno pomošniško prakso, sprejemem takoj ali po dogovoru tudi pomeje v etano službo. Anton Dobaj, Maribor, Gosposka ulica 38. 19290-1

G. Th. Rotman:

Nove prigode gospoda Kozamurnika

1.

Nekoga dne si je kupil gospod Kozamurnik motorni čoln, kakopak, iz druge roke, zakaj motorni čoln so dandanašnji draga reč. Seveda je bilo treba marsikaj prenoviti, a gospod Kozamurnik je to z veseljem napravil.

2.

Čez nekaj dni je bil čoln narejen, in gospod Kozamurnik je odinil na svojo prvo vožnjo. Tettefette, tettefette! je šlo po valovju prekata. Nabo je bilo sinje, sonce je grelo, in vaa pokrajina je bila polna miru in pokoja.

3.

Le poglejte Jurja Piškurja, kako sedi ob vodi; veljco se poigrava z njegovo brado. Že delj ko uro se trudi, da bi uiel kako ribico, pa kaj, ko grdohe ne prijmajo. A Jur se tolaži z mislijo, da tako in tako nima drugega opravka.

4.

Pozor! Gospod Kozamurnik jo reze proti njemu! Ves zamajšen se šele v zadnjem trenutku zave, da mu pluje velik parnik baš naproti. V smrtnem strahu okrene krmilno kolo in šine naravnost proti kraju, kjer sedi Jur Piškur in lovi ribe.

Zastopnik išče

posojilnica za obliko pravnih strank, za naključje posojil. Ponudbe na: »Kreditna za družba«. Ljubljana, pp. 307 — Zomki za odgovor! 201-1

Prvovrstno šiviljo

na dom sprejemem takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19693-2

Prodajalko

južnega sadja in slaščic sprejemem. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19659-1

Dober prodajalec

ali prodajalka moškega perila, se sprejme takoj v centru Ljubljane. Semo kaviere zmožen naj poljško ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Perila«. 19701-1

Dva brivska

pomošnička prvovrstna, zmožna nemošne, sprejme takoj za »Mila«, »Park hotel«. Ried 1. 19696-1

Mehanik

dobro izučen, a petletno pomošniško prakso, zmožen popraviti kolesa in avtomobile, a kotekim izpitom in zmožen kaviere Din 10.000—15.000, dobi stalno službo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19736-4

Večja trgovina

melanjna blaga na delci sprejme zdravca in postenega fanta a primerno šolsko izobrazbo kot vajenca. Predmet imajo sinovi železnarjev. — Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Dobro računo«. 19114-1

Boljša šivilja

samoostojna, se sprejme takoj na dom za 1—2 mesece. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Kranjska gora«. 19587-1

Pletilce

spečjalno za rokavice in drugo delo, sprejme takoj po dogovoru. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Skočja Loka«. 19533-1

Iščem služkinjo

z dolgoletnimi in dobrih sprizevani, ki zna kuhati in izvršuje vsa gospodinjstva dela. Prednost imajo tiste, ki znajo nekaj šivati. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Triste«. 19732-1

Kmečko dekle

pošteno in zanečljivo, ki bo lahko stalno zaposlena pri hiši, sprejemem takoj. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Dekle«. 19595-1

Soferja

z dobrih sprizevani, večletna iteljanščina in nemščina, zmožnega kaviere, sprejemem. Ofratati se: M. Jovan, Kranjska gora. 19763-1

Dobro kuharico

samo z letnimi sprizevani sprejme s 1. avgustom slovenska obitelj v Zagrebu. Plača dobra. Predstaviti: Rimska cesta 18/II. 19136-1

Briv. pomošnička

malo moč, dobroga darca, po možnosti odnularja takoj sprejme. Dragotin Satok, Cramelj. 19106-1

Več prvovrstnih

mizar. pomošnikov zmožnih samostojnega dela. Išcem. A. Amann, Trzin. 19837-1

Krnar. pomošnička

dobrega, zmožnega vseh boljših del, iščem za takoj. Isto tam se sprejme. krnar. vajenca poštenega in iz dobre hiše. Naslov pove oglaš. odd. »Jutra«. 19857-1

Trgovski pomošnik

z 800 Din gotovine, dobi stalno službo. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Dobra služba«. 19869-1

Pek. in slaščičarski

pomošnik dobi takoj službo. Mora biti izurjen v obeh strokah, star 25 do 35, kreten, pošten, samski. Kroz, pekarija, Mokronog. 19852-1

Mlado dekle

sprejemem takoj k malini družini v pomoč pri gospodinstvu. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19978-1

Dobro plačano

stalno uradniško mesto zmožnemu, ki zaračunavo vložil v podjetje 60.000 Din. Ponudbe pod šifro: »Zagotovljena eksistencija na oglašnem oddelku »Jutra«. 19943-1

Praktikanta

s primerno šolsko izobrazbo sprejemem takoj za zobotehniško. Naslov pove oglaš. odd. »Jutra«. 19954-1

Dober terasir

dobi službo, istotam tudi kamnosek kateri se razume tudi na umetno kamnoseštvo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19955-1

Korespondenta

z perfektnim znanjem srbohrvatskega in nemškega jezika, ki se razume tudi na reklamo, sprejemem takoj. Pismenost ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Stalna služba Be«. 19988-1

Dobra kuharica

za vse, zdrava, neoporečne morale, starost 30 do 40, čista, in vsaj vseh del se sprejme k 3 osebam. Naslov pove oglaš. odd. »Jutra« pod šifro »Maribor«. 19963-1

Dekle

za vsa hišna dela, pridna in poštena, ki zna tudi na kmetijski šivati, sprejemem. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Maribor«. 19963-1

Trgov. učenca

z nekaj razredi srednje šole, najraje pa z popolno mešanskim šolo, sprejemem v trgovino z mesnim blagom. Hrana in etarje okeke sprejemem. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Večji trg«. 19731-44

Mesar. vajenca

sprejme Josip Kanduč, Zg. Gameljne, pošta št. 17, nad Ljubljano. 19617-43

Vajenka

pridno in poštena, s predpisano šolsko izobrazbo, sprejemem v trgovino z mesnim blagom. Hrana in etarje okeke sprejemem. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Večji trg«. 19731-44

Pekovskega

vajenca ki se je že učil, takoj sprejemem v nadaljno izučilo. Ivan Šušek, Zaloška 16. Meste-Ljubljana. 19768-44

Mesar. vajenca

sprejemem takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19600-44

Trg. učenca

možnega, poštenih staršev, takoj sprejme Anton Priatelj, Sv. Lovrenca na Pohorju. 19355-44

Vajenca

za črtilenško obrt sprejme takoj Mokorel Jože, Mirje 2. — Ljubljana. 19866-44

Frizersko vajenka

sprejemem takoj ali s 15. julijem. Prednost imajo tiste, ki znajo šivati. Oglasi se je v Florjanski ulici 15. Ljubljana. 19654-44

Vajenca

za slikarsko in plesarsko obrt, pridnega in poštenega kmečkih staršev sprejme takoj Mihal Dobravc, Celje, Glavni trg št. 15. 19534-44

Učenca

na umetno vezanje in šivanje sprejme industrija »Julijana«, Rožna dolina, cesta VIII. 19600-44

Trg. vajenka

finega nastopa, iz dobre hiše, sprejemem takoj. edaj v mestu, žel učenca mesta v boljši trgovini. — Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Dekle«. 19866-44

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

300 Din dam

tistemu, ki mi preskrbi kakršnokoli službo, najraje v Ljubljani. Grem en mesec brezplačno; znam tudi kuhati. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Trgov. pomošnica 22«. 19747-2

22 letno dekle

ki zna šivati, šče službo za takoj pri boljši družini, kjer bi se naučila tudi kuhati. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19748-2

Dekle

pridno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, precej kuhne in šivanja ter ročnih del želi premeniti službo 15. avgusta k boljši družini brez otrok. — Ponudbe: Veroni Kravc, Mejska cesta 34, Maribor. 19838-3

Mlajša gospa

išče službo v gostilni kot natakarica; vajena tudi finega šivanja in vseh gospodinjstvih del. Cenjene dopise je poslala na oglašni oddelk »Jutra« pod »Poštena 1933«. 19938-2

Šiviljska pomošnica

želi službo v kakem modnem ateljeu ali gre šivat tudi na dom, najraje v Ljubljani. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 19968-2

Notarski pomošnik

s substitucijsko pravico in sodbeno prečko, notarstvo in sporno, išče mesto. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Notarski substitut«. 19730-2

Precizni mehanik

vešč vseh popravil, s kom plehim orodjem in dvema sodbeno prečko, notarstvo in sporno, išče mesto. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Notarski substitut«. 19730-2

Službo postrežnice

18 let, pridna, poštena in zbirala službo, na željo polno službo. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Mlada 21«. 19661-1

Službo služe

iskem. Imam svoj trikotnik in razpisalno c 5000 Din kaviere. Naslov: Podrepek Jurij, Ores št. 10, Tebarje pri Celju. 19992-2

500 Din nagrade

dam tistemu, ki mi preskrbi kakršnokoli službo. Cenj. ponudbe prosim na oglaš. oddelk »Jutra« pod šifro »Mlada prodajalka«. 19992-2

Zobotehnik

popolnoma vešč v vseh panogah moderne tehnike — (Zijel, Jacket krone) kakor operativni, želi premeniti mesto. Sema resne ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Prvo-vreteno«. 19906-2

Čedno dekle

išče službo gospodinjstvi pri samostojnem gospodinjstvu. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Dobra gospodinja«. 19913-2

Natakarica

poštena in marljiva, ki je vajena opravljati tudi druge hišne dela, ter ki govori poleg slovenske in češke, erbohrvatsko in nemško, sprejemem. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Dobra gospodinja«. 19913-2

Prodajalka

mešane stroke, z dveletno prakso želi premeniti službo. Gre za par mesec brezplačno. Cenj. ponudbe na oglaš. oddelk »Jutra« pod pridno in pošteno prodajalka. 19749-3

Prodajalka

mešane stroke, slov., nem., češčine in erbohrvatske zmožna, pridna in poštena, išče službo v trgovini kjerkoli. Cenj. ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod značko »Prodajalka mešane stroke«. 19772-2

Mesto vajenke

išče pošteno dekle z malo maturo v mešani trgovini kjerkoli in pošteno. Prima za vsako delo. — Rezume nemško in nekaj šivanja. Ponudbe preni na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Rada delam«. 19786-2

Več gospodinjstkih pomošnic

različnih sposobnosti, priporočila gospodinjstvom posre doveljica v Selesburgerski ulici 71. Beogradski dekla, doba premoščila. Narocje se list Gospodinjstvena pomošnica. 19987-3

Trgovino z mešan. blagom

katera bi me sprejela v službo zmožnim do 15 tisoč Din mešanega blaga po ugodnih pogojih. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Mešanec«. 19870-2

Prodajalka

želi spremeniti mesto v manufakturni ali kakršnokoli trgovini v Ljubljani ali okolici. — Vajena vseh hišnih del, tudi gostilne. Ponudbe poslati na oglašni odd. »Jutra« pod »Vsestranska uporabna 19858-2

Kateri gospod

potrebuje gospodinjstvi, in jo reši iz težkega položaja. Ponudbe na oglaš. oddelk »Jutra« pod »Nerečna v zakonu«. 19840-2

Nesrečna ločenka

srednje starosti, prosi etarje službo. Dopise na oglaš. oddelk »Jutra« pod šifro »Varčna gospodinja«. 19839-2

Postrežnica

išče zaposlenja. Vajena kuhne in vseh del. Ponudbe pod šifro »Pridna in poštena«. 19934-2

Trgovski pomošnik

prvovrstna moč, priljubljen pri strankah, želi mesta poslovalne oziroma trgov. pomošnika. Vzel bi tudi kakšno stvar v najem oziroma na račun, zmožen nekaj kaviere in vodstva trgovine. Nastop takoj ali poenije. Ponudbe na oglaš. odd. »Jutra« pod »Specerija in delikatesa«. 19935-2

Trgovski pomošnik

čestitno, prosi, želi kakršnokoli službo. Na željo polno službo. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Uporabljiv za vse«. 19979-2

Mlad fant

opravljen želi kakršnokoli nametev. Gre za tekata, dolgo, tudi v gostilni ali kavarni, od Ponudbe preni na oglaš. oddelk »Jutra« pod »Učbojiv in zanečljivo«. 19978-2

Dekle

boljših staršev želi službo. Najraje k otrokom. Gre samo daleč izven Ljubljane. — Ponudbe pod šifro: »Marljiva 65«. 19986-2

Negovalka

z daljšo službo, želi mesto k otrokom, ali v pomoč zdravniku. — Ponudbe na oglaš. oddelk »Jutra« pod »Negovalka«. 20000-2

Službo postrežnice

18 let, pridna, poštena in zbirala službo, na željo polno službo. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod šifro »Mlada 21«. 19661-1

Simpatična gđ.

mlada in pridna, vajena ravnanja s strankami, želi premeniti v kakršnokoli trgovini. Cenj. naslove na oglaš. oddelk »Jutra« pod šifro »V popolno zadovoljstvo vtrdke«. 19496-2

Zasluzek

Kdor išče zasluzka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor pa išče zasluzek, plača za vsako besedo 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (3)

Pokončevanje

mrčesa v dvaindvajset let preizkušenim sredstvom, brez strupenih plinov. Stanovanje takoj zopet porabno! Miroslav Zor. Dunajska 1a/IV. 154-3

Entlanje 1 m 1 Din

azur 1 m 2 Din plisliranje, montaza, bridgestor, pranje in likanje vezel, ročno vezanje, monogrami, strojno vezanje in predst. najmodernejših vzorcev. Dunajska cesta 1a/IV. 155-3

Corpus juris civilis

krasen eksponat, iz 17. stoletja 900 Din. Naslov v oglaš. odd. »Jutra«. 19856-2

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dikaji, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Gospodinja

priljubljenka in poštena, sprejemem v trgovino z mesnim blagom. Hrana in etarje okeke sprejemem. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Rada delam«. 19786-2

Šofer. šola E. Čeh

Trzin. (Dunajska) cesta št. 36. Zahvaljeva prospekt. 19974-4

Nemško

govoriti in teorijo se hitro nauče po moji najboljši metodi. Upeh za lažnem. Otroci v skupinah. K. Ljutova, Salendrova 4/II. 19682-4

Na izprehod vodi

otroke ali dijakine 16-letna, zelo skromna dijakinja, ki govori perfektno nemški. Kovač, Tavcarjeva 1/III. 19919-4

Šoferska šola

L. Gaberšek, bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica, garata Stupica. 19518-4

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. Dikaji, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (5)

Zastopnika

Išče se za takoj RIESEN - FILTER

najnovejši model v dobrem stanju.

Ponudbe na.

Adalbert Gusel, Maribor.

7632

ZASTOPNIKE

dobro vpeljane v modni stroki ISČEMO. Ponudbe na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova ulica 28, pod br. P-3010. 7636

Vprašajte

svojega trgovca

kaj je TUBA MILO in vam pove, da je dr. Isajevičeva TUBA MILO najboljša mila današnjega časa, ker je edino sportno toaletno milo, ki vam napravi baržunasto fino kožo in polt. Tuba milo je po svojem učinku nenadkrljivo toaletno milo, ker štiti vašo kožo pred razpokanjem od vetra in mraza, kot da ste si jo namazali z najfinejšo kremo. — Prepričajte se sami. — Cena tube Din 6.—. Patent št. 10.005. 8208

1. AVGUSTA ODDAMO

v sredini mesta

stanovanje

dveh sob, predsobe, kuhinje in drugih pritliklin. Ponudbe na ogalski odd. »Jutra« pod »IV. nadstropje«. 8213

Kadar potujete, vzemite s seboj
BOTOT
MILO ZA ZOBE

praktično je, ker je v nezlomljivi škatlici, in ekonomično.

Traja 3 mesece.

D. PECHMAJOU & CIE ZEMUN

Za počitnice

in vroče dni vam priporoča svojo veliko zalogo damskih oblek
gladke in vzorčaste po najnovejšem kroju od Din 50.— naprej
isto tako svilene georgett od Din 220.— "

BELIHAR & VELEPIČ, Ljubljana, Tyrševa

Potrti v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naš preljubi soprog in oče, gospod

SKALAR FRANC

KLJUČAVNICAR

po dolgem trpljenju previden s tolažili sv. vere preminil danes 1. julija ob 12. uri opoldne. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek 3. t. m. ob 1/2 16. uri izpred mrtvašnice deželne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. julija 1933.

8237

Žalujoča soproga in otroci.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam izkazali svoje sočutje in izrazili svoje sožalje ob izgubi našega nepozabnega

Franca Hribarja

se najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo č. gg. duhovščini v Mariboru in Izlakah preč. gospodu ravnatelju Francu Hrastelju za ganljiv nagrobni govor, gospodom zdravnikom in č. sestram za požrtvovalno nego, pevskega društva v Mariboru, pevskega društva Loški Glas, Sokolskega društva v Zagorju in Izlakah, čestilec iz Lok in Izlak, pisarškimu in tehničnemu uradništvu ter delavstvu tt. g. J. Hutter & Drug v Mariboru in vsem, ki so darovali vence in spremili draga pokojnika k večnemu počitku. 8233

Rodbine: Hribar, Hutter, Hrastelj in Themel.

KRASNO GOSPOSKO POSESTVO

(vinograd) plodonosno obrestujoče v bližini Maribora, najboljša vina, zlahka sadje, elegantno celotno stanovanje, z največjim komfortom se ceno proda. Vprašanja: Jos. Flick, Fram pri Mariboru. 7610

PLANINSKI DEKLISKI POČITNIŠKI DOM

Reichenau a. d. Rax (Semmering) sport, (tenis, plavanje), dopolnilni pouk v jezikih, cene časa primerne. Pojasnila: Villenpensionat B. Freyriers Nfg. A. Metzger, Wien XIII. (Alt Hietzing), Maxingstrasse 6, Telet. R 35-2-75. 7202

Z balzamovim delovanjem kisikove kopeli se Vam bosta povrnila v 4 dneh zdravje in lepa oblika noge.

Boljšine mišice in slabosti v klenkih prenehajo. Otečen členki kakor tudi težka in neugodna hoja popolnoma spadi izraz obzira in lepe postave. Slabo negovane noge odvrčajo moške — in to s popolno pravico — ker ematirajo, da se žena, ki zene marje svoje noge, zapušča tudi drugače v vsakem pogledu. Vsaka žena lahko dobi znova lepe člene in noge ter lahko obuje za število manjši čevlji, katerim bo ravnotako udobno hodila. Zadešče, da vrže v vročo vodo nekaj dvakratov soli sv. Roka

in drži noge 1/4 ure v tej s kisikom nasičeni mlečni kopeli. Voda, ki je nasičena s kisikom, prodre v vse znojnice, omekša tido kožo in kurja črta v toliki meri, da se daje s prsti odstraniti. Sol sv. Roka izmenredno krepi funkcije nog in celotnega organizma. Ultrajavni, bolečine v nogah, žarjenje in otekline takoj izginejo. Po kopeli v soli sv. Roka boste kakor prenovljeni. Izdaten zavitek soli sv. Roka za noge se dobi za ceno Din 16.—.

SAMO ŠE 30 DNI

se prodaja vsled preselitve manufakturno blago po globoko znižanih cenah

pri trdkri MARA RAMOVŠ, LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica šte. 2, I. nadstropje

Navajamo cene raznega blaga:

molinos 75 cm	Din 4.75	podelalne boljše kvalitete	Din 9.—
šifon 80 cm	6.—	čisto volneni delalnini modni	23.—
šifon boljše kvalitete	8.75	angl. pouplin za moške srajce	18.—
najfinejši šifon brez aperture	10.—	crep de chine	38.—
platno za rjuhe 150 cm	19.—	crep de chine prava svila	50.—
najfinejši domače platno	21.—	bemberg svila	28.—
kuhinjske brisače, komad	5.50	blago za trenchcoat	70.—
platno za brisače	7.—	la češko blago za moš. obleke	70.—
frotirke komad	8.75	najfinejši angl. kamgarni od	140.—

Moške sportne hlače (pumparce) Din 110.—, večja partija ostankov angleških kamgarnov za moške obleke, celi ostanek Din 400.—

Izkoristite priliko ugodnega nakupa blaga radi kratkega roka. 8211

USPEŠNA NEGA LEPOTE

Mladeniško lepoto obraza ohranite s stalno uporabo dokazano fine Porenal-kreme. Mastna Porenal-krema, uporabljana preko noči, varuje, pomlajuje in obnavlja kožo, a suha Porenal-krema kot podloga pudru, zožuje velike pore, drži odlično puder in olepšava obraz. Porenal-kreamam je odveč vsaka reklama, kajti učinkovanje preseneča! Ena tuba suhe ali mastne Din 18.—.

Najfinejši puder, ki odlično drži, a ne prepušča znoj, zelo fino parfimiran, nežen, v prekrasnih barvah, zajamčeno neškodljiv, to je Porenal-puder, edinstven svoje vrste. Ena škatlica Din 24.—.

Olepšavajoče Porenal-milo ustvarja blago, istoimensko penasto kremo, ki blagodejno deluje ne samo na čistočo, temveč tudi na lepoto obraza in rok. En komad Din 12.—.

Mnoge žene so nesrečne, ker se prekomerno pote, kar povzroča neprijetnosti največjega pomena. Ako uporabljate ORonit-vodico, se iznebite te neprijetnosti takoj, kajti znojenje in istočasno tudi neprijetni duh potu prestaneta momentano. Ena velika steklenica Din 30.—.

Solne pege in rumene madeže odstranite naglo in zanesljivo z uporabo holandske mlečne kreme. Uspeh preseneča, a učinkovanje je naglo. En lonček Din 15.—.

Dlačice izginejo za vedno z obraza, rok, nog, prsi itd., ako uporabljate Erbol-prašek. Delovanje naglo in zanesljivo in ne škodi koži. En lonček z navodilom Din 15.—.

Ako imate jako mastno lice, se Vam delajo ogrci in velike pore, ki se ne dajo prikriti tudi z najdebelejšo plastjo pudra ali šminke. Ako pa redno masirate svoj obraz zjutraj in zvečer s Pore-mle-

kom, boste dobili presenetljivo naglo izredno lepo in čisto polt. Ena steklenica z navodilom Din 32.—.

Namesto mila pasta Majalis umije Vaš obraz in obenem uspešno neguje lice. Ta pasta se priporoča damam, ki ne prenešajo niti najblažjega mila, a hočejo vendar imeti sveže umito in čisto lice. Velika steklena doza Din 15.—.

Ze 30 let najboljša barva za lase, zjamčena v zanesljivosti delovanja, trajna, enostavna v uporabi, prekrasne barve od zlatorumene do črne, je samo Orobarva. Ena garnitura z navodilom Din 30.—.

Izpadanje las in prhljaj momentano prenehata z uporabo vode od kopriv. Najstarejše in edino zanesljivo sredstvo za uspešno nego las, ki postanejo bujni in bleščeči. Velika steklenica Din 30.—.

Ne pozabite, da so roke zrcalo vsake žene, toda ako želite, da Vam bodo lepo bele, gladke in mehke, kljub hišnemu poslu ali sportu in pisarni, nadgrnite jih s samo malo specialno Jelfais Blanc kremo. Ena tuba Din 10.—.

Ponos vsake žene — mladeniške grudi zadobe z masazo eliksirja Eau de Lahore lepe oblike in napetost. Steklenica z navodilom Din 40.—.

Za raznežen in profinjen okus se priporoča uporaba najfinejše obstoječe Floria Naisette kreme, ki je uporabna istočasno kot nočna in dnevna krema, in izredno olepšava in pomlajuje. En lonček Din 40.—.

Puder nad pudri za dame profinjenega okusa je Floria Extra puder. Prekrasen parfum, prekrasne barve, nenavadno nežen. Velika luksuzna škatlica Din 60.

Zahtevajte povsod izrecno gornje specialitete v vsaki boljši strokovni trgovini ali pišite: NOBILOR parfumeriji, ZAGREB, Illica 34, Jelačićev trg 15. 90

RADIO-AKTIVNO TERMALNO KOPALIŠČE OGLJIKOVE KISLINE RIMSKE TOPLICE DRAVSKA BANOVINA

INDIKACIJE: Revmatizem, lishas, ženske bolezni, pomaganje teka, nervoznost, arterio- | Pomlaje cene v glavni se- sklerozna itd. | zoni Din 70.— dnevno. |
Zahtevajte izdatne brezplačne prospekte od potniških uradov ali od kopališ- |
ne uprave Rimske Toplice. | 127

PREKRASNE KODRČKE

dobite preko noči brez železa za onduliranje z lotionom »ISOLDE« in kodrali »FEMINA«. Uspeh, trajnost kodrov in neškodljivost zajamčeni. ISOLDE Din 25.—, kodralo FEMINA Din 8.—. Za porast las in proti prhljaju nenadkrljiv je Balzam Din 35.—. Originale SCHRÖDER-SCHENKE razpošilja »OMNIA« oddelek I-5 Zagreb, Draškovičeva 27. Poština pri plačilu v naprej Din 6.—, pri povzetju Din 12.—. 7487

Zahtevajte brezplačno ilustrovane cenike.

Ob pretresljivi izgubi nad vse ljubljenega soproga, gospoda

Blaža Zupanca

se tem potom zahvaljujem vsem, ki so me v neizmerni žalosti na katerikoli način tolažili in sočustvovali z menoj. Pred vsem se zahvaljujem prečastiti duhovščini za spremstvo na zadnji poti, č. g. monsig. dekanu dr. Krulju ter g. Zabkarju iz Celja za iskrene poslovilne besede pri slovesu od draga pokojnika, g. županu dr. Rošu in ostalim občinskim odbornikom, zastopnikom Sokola, Gasilnemu društvu, združenju brivcev in ostalih obrtnih organizacij iz Celja, Maribora in Ljubljane, pevskega društvu »Hume« pod vodstvom pevovodje g. Drolica za ganljivo petje, ter vsem ostalim, ki so v tako obilnem številu spremili pokojnika k večnemu počitku. Hvala vsem številnim darovalcem vencev in cvetja, ki ga je pokojnik tako ljubil, ter vsem, ki so pokojnika na katerikoli način počastili.

Laško, dne 1. julija 1933.

8240

ANTONIJA, žalujoča soproga.

Kopanje, solnčenje - Uran krema!

Temno zagašena, bakrenasta barva lica očarava, osvaja, ker je to jasni odsev ultraviolečnih žarkov Vašega kipečega zdravja; to je odziv na Vašem licu cvetoče, divne, mladeniške naravne lepote, katero, v zvezi z ultravioletnimi žarki v nekoliko urah ustvarja edino !: URAN KREMA. Osobitost tega izvanredno čisto biljevnega produkta je ta, da zajamčeno odstrani najbolj zapuščeni lišaj, kateri, ne samo, da napravi lice temno, zagašeno, bakrenasto, ampak izgleda lice, kakor najčistejši marmor. URAN KREMA dobite povsod!

PARFUMERIJA URAN, LJUBLJANA 8243

Reprezentančno stanovanje

v prvem nadstropju palače v centru Ljubljane, pet lepih velikih sob in dva kabineta z vsem komfortom in pritliklinami na razpolago za 1. avgust. Del stanovanja se lahko uporabi za pisarne, za zastopstva, eventualno se morejo vsi prostori uporabiti za poslovne prostore primernih podjetij, trgovskih družb ali za kake druge urade. Naslov se izve v oglasnem oddelku »Jutra«. 8212

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzela znano

GOSTILNO

na Strelišču pod Rožnikom, Večna pot 4.

Točila bom pristna štajerska-ljutomerska in dolenska vina, dobe se tudi mrzla in gorka jedila, kava, čaj po zmerni ceni. Za goste senčnat vrt in radio.

Za obilen obisk se vljudno priporoča

8209

Terezija Savšek.

ZAHVALA

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, izraženega ustmeno kakor pismeno ob bridki izgubi našega dobrega očke, gospoda

FRANCA KOZOLETA

se srčno zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa smo dolžni častitemu duhovnemu svetniku g. Lončariču od Sv. Jerderti za tolažilne besede rajnemu očki v zadnjih dneh, za poslovilni govor pri hiši žalosti in za požrtvovalno spremstvo na dolgi poslednji poti. Nadalje se iskreno zahvaljujemo častiti duhovščini z Dola pri Hrastniku ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prihiteli od blizu in daleč, da spremijo draga nam očko na njegovi zadnji poti.

Brezno, dne 28. junija 1933

7635

OBITELJ P. KOZOLE.

Ko je zanj odcvetela 82. pomlad, je odplavala preblaga duša

Toneta Farčnika

nadučitelja v pok. odlikovanega z redom sv. Save

v neznane višave.

Njegovo truplo položimo v nedeljo, dne 2. julija ob 16. uri na mestnem pokopališču v Pobrežju v zemljo domačo, da najde mir poleg svoje drage ženice Neže. 8241

Žalujoče rodbine:

Farčnik, Nerat, Tušak.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega predobrega očeta, starega očeta, svaka, strica, gospoda

Ivana Rojina

se zahvaljujemo kar najtopleje za vse izraze sočustvovanja in sožalja.

Posebno hvalo smo dolžni vsem darovalcem vencev, gosp. dr. Spornu in sestram sv. Vincenca, ki so lajšali pokojniku poslednje ure njegove težke bolezni, Gasilnemu društvu v Spodnji Šiški, za častno stražo in spremstvo na njegovi zadnji poti, pevcem Ljubljanskega Zvona in godbenikom Zarje za pretresljive žalostinke, nosilec vencev in vsem, ki so spremljali pokojnika na njegovi poslednji poti. Bog plačaj.

Maša zadušnica se bo darovala v torek 4. julija ob 1/2 7. uri v cerkvi Sv. Jerneja v Spodnji Šiški.

V Ljubljani, dne 2. julija 1933.

Žalujoči ostali.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

James Oliver Curwood:

Hči divjine

Roman

To so bile prve besede iz njegovih ust, ki so pomenile, da ne misli večno ostati pri »mon-père«. A prepričanje, da ni več daleč čas, ko se poslovil od njega, se je utrjevalo v njem od dne do dne. Ohranjal ga je zase. Celo upiral se mu je. Vzlic temu je ostalo v njem in raslo. In čudno, najmočnejše je bilo takrat, kadar je bil oče Roland zaklenjen v svoji skrivnostni sobi in je igral na gosli. David ni te sobe nikoli omenil. Delal se je, kakor da mu je vobče ni mar. Toda njena skrivnost ga je obsedala. Bilo mu je, kakor da se skriva v njej nekaj, kar ga nenehoma vabi, naj vstopi: kakor da bi bil v njej priklenjen duh, misijonarjev ujetnik, in bi vpil po prostosti. Neko noč sta se bila v snežnem viharju vrnila v »château« iz kočje mešanca, čigar žena je bila bolna; komaj sta povečerjala, je misijonar že odšel v svojo skrivnostno sobo. Igral je na gosli kakor vsakokrat. Nato je bilo dolgo časa vse tiho. In ko se je oče Roland vrnil iz sobe in sedel nasproti Davida za mizico, po kateri so bile raztresene njune knjige, je Davida zdajci izpreletelo. Misijonarjevega ramena se je držal dolg, svetel ženski las, ki se je iskril v soju svetilke kakor gladka svilena nitka. David se je komaj ujel, da ni vzklil od začudenja, in jel urno obračati liste v knjigi. A zdajci je misijonar sam opazil svileno nitko. David ga je slišal, kako je zasopel. Ne da bi vzdignil oči, je videl nagli, skoraj pritajeni gib tovarševih prstov, ko je pobral las z ramena in lakti, in ko je David pogledal kvšku, ni bilo lasu več videti, in ena izmed rok očeta Rolanda je bila tako krčevito stisnjena, da so žile kar štrlele iz nje. Vstal je izza mize in spet stopil v zaklenjeno sobo. Davidovo srce je razbijalo kakor kladivo, ki je prišlo v nered. Sam ni vedel, zakaj ta pripetljaj tako čudno vpliva nanj. Bolj ko zdaj je zakoprnelo

41

v njem, da bi videl, kaj se skriva v sobi, ki je zmerom zaklenjena.

Februar tistega leta je bil na severu mesec hudih viharjev — mesec lakote, ki je pomenila bolezen in je nakopala očetu Rolandu mnogo potovanja. Z Davidom sta skoraj neprestano romala po misijonarjevi deželici, in naporih teh potov so dokončevali Davidovo vzgojo. Naj je bila divjina še tako širna in prazna, zanj ni imela nobene strahote več. Izkusil je bil njene najbolj srdite viharje; spal je bil v samih odejah na globokem snegu; spremljal je bil misijonarja v najbolj črnih nočeh, ko se je zdelo, da je ni žive duše, ki bi mogla najti pravo pot; in nekajkrat je bil gledal smrti v oči. Nekoč sta se peljala k umirajočemu v najhujšem nočnem meteu; drugič kar k trem umirajočim namah, tako daleč na zahod, da je še oče Roland zgreševal smer; in nekega dne je videl smrt na madonskem obrazu mladega francoskega dekleta, ki je izdihnilo, pritiskaje si križ na prsi. Beli obraz tega dekleta, sladak kakor otroško lice in čudno lep in mil v smrtni muki, je Davida najgloblje presunil. Utegnila je biti nekako tistih let kakor dekle, čigar sliho je nosil ob srcu.

Kmalu nato, v začetku marca, se je dokončno odločil. Nobenega razloga ni bilo več, da ne bi krenil dalje. Telesno je bil vsem težavam kos. Ti trije meseci so ga bili utrili, da se je čutil kakor skala. Zdelo se mu je, da tehta več kakor kdaj poprej. Tako z risanico kakor s pištolo je bil prekosil očeta Rolanda, in nekega dne je bil prehodil na smučkah štirideset milj. To je bilo takrat, ko sta prišla baš še za časa, da sta rešila življenje dekletu Jeana Croisseta. Oče v svoji blazni skrbi ju je gonil naprej kakor norec, a misijonar in David nista omagala. In zalego je! Niti ure ne bi bila smela zamuditi. Po tisti dirki bi bila dala Croisset in njegova žena polutanka življenje za očeta Rolanda — in zanj. Zakaj gozdni ljudje so bili začeli gledati nanj kakor na del očeta Rolanda; vse bolj in bolj je videl, kako raste njih ljubezen do njega, kako so ga veselili, kamor pride, in kako neradi ga puščajo od sebe, in to ga je navdajalo

z zadovoljstvom, kakršnega človek ni bil spoznal v svojem življenju. Vedel je, da se gotovo še vrne k njim, preden umre, in da bo prebil še nekateri dan v njihovi sredi. Tudi očetu Rolandu je to zadržal.

Misijonar ga ni dosti izpraševal o njegovih »prijateljih« v zahodnih gorah. A vsak večer mu je pomagal določati pot po zemljevidih, ki jih je imel v »châteauju«, mu dajal nasvete, katere si je David vestno zapisoval, in pisma do dobrih prijateljev, ki ga bo pot vodila mimo njih. Ko se je začelo južno vreme in se je približal dan Davidovega odhoda, oče Roland ni mogel popolnoma skriti svoje potrtosti in je ostajal v zaklenjeni sobi delj časa kakor po navadi. Nekajkrat je bilo videti, kakor da bi na pragu te sobe okleval in kakor da bi bilo v njej nekaj, kar bi hotel še povedati Davidu, preden se ločita. Dvakrat je David že mislil, da ga hoče povabiti vanjo in mu razodeti, kaj skriva za temi vrati, pa se vendar boji in okleva. A prav sredi marca se je zgodilo, česar je pričakoval. Način, kako se je zgodilo, ga je pripravil v veliko začudenje. Oče Roland je zgodaj zvečer stopil iz sobe, kjer je bil igral na gosli. Zaklenil jo je in rekel, devaje kužno na glavo:

»Za kako uro vas pustim samega David. K Mukokiju moram.«

Ni ga povabil, naj gre z njim. Ko je krenil k vratom, mu je padel ključ, ki ga je še držal v roki, na tla. Začudenetal je tako glasno, da je moral slišati. Misijonar bi ga bil gotovo pobral, če bi mu bil po naključju ušel iz roke. Pa se ni zmenil zanj. Hitro je stopil venkaj, ne da bi se ozrl.

David je nekaj minut strmel na ključ, ne da bi se ganil s svojega stola za mizo. Vse to je moglo pomeniti samo nekaj. Povabljen je bil, naj stopi v skrivnostno sobo — sam. Če bi bil količkaj dvomil, bi ga bilo moralo prepričati dejstvo, da je bil oče Roland pustil v sobi luč. Ne, to ni bilo naključje. Vse to — luč, slišni padec težkega ključa in misijonarjev nagli odhod — je imelo namen. David je dobro premislil, preden je vstal izza mize. Čakal je kakih pet minut. Nato je pobral ključ.

Mlekita
Maslita
Grenkita

Mirim kraljica čokolad

Sadrita
Kavita

NA IZLETIH, NA OBALI IN ZA VSAK SPORT SO NAJPRIKLADNEJŠE, KER NE UTRUJAJO NOG

Maja

Mehanična tovarna opank in obutve

PETAR M. DUMITROV, Pančevo.

OPANK E

PRICA KOVANJA
bodo nadkrijala izvrstna
glazbila
največje domače odprme
trdnice

F. SCHNEIDER
KRAJEVSKI SVETLO
DORAVITELJ

PROIZVOD
GLAZBIL IN PRISORA
ZAGREB
Nikoličeva ul. 12/c

Violine... od Din 71.- dalje
Gitare... - 158.-
Mandoline... - 108.-
Harmonike... - 75.-

Hajvajske gitare, kromatinske
harmonike, trube, saksofoni
i t. d. po najnižjih cenah.

ZAHTEVATE
besplatni poučni
CENIK

GRAVERSTVO
JUGOSLAVSKA

Najboljši liker
za želoдец je
Zdravnik
Želoдец

ki krepi in zdravi
ŽELODEC

edini proizvajalec
LOVRO SEBENIK
Ljubljana VII.

Velika
izbira
svile

v vseh modnih
barvah, gladka in
vzorčasta, različne
kakovosti, za
obleke, bluze in
perilo.

R. Miklauc
"Pri škofu"
Ljubljana

Velika
izbira
svile

v vseh modnih
barvah, gladka in
vzorčasta, različne
kakovosti, za
obleke, bluze in
perilo.

R. Miklauc
"Pri škofu"
Ljubljana

Velika
izbira
svile

v vseh modnih
barvah, gladka in
vzorčasta, različne
kakovosti, za
obleke, bluze in
perilo.

R. Miklauc
"Pri škofu"
Ljubljana

Velika
izbira
svile

v vseh modnih
barvah, gladka in
vzorčasta, različne
kakovosti, za
obleke, bluze in
perilo.

R. Miklauc
"Pri škofu"
Ljubljana

Velika
izbira
svile

v vseh modnih
barvah, gladka in
vzorčasta, različne
kakovosti, za
obleke, bluze in
perilo.

LINOLEUM PREPROGE

tapetniško, železno in médno (me-
sting) pohištvo, posteljina, vložke,
žimnice in zastori, blago za po-
hištvo in zavese, indanthren-barv-
ne, volna, flanela, posteljine in na-
mizne garniture kakor tudi vsi
predmeti za stanovanja, hotele in
gostilne v največji izbiri,

po najnižjih cenah.

Ceniki gratis pri

Karolu Preis-u

MARIBOR, Gosposka ulica št. 20

184

Najcenejše bivanje na mor-
ju v hotelu-pension **PILAR**
z dependanco Ljuba

O mišalj

Prvovrstna dunajska in domača kuhinja.
Zbirališče Slovencev. R. TRATNIK.

Kastaly-jin dekliski
počitniški dom,

veliko lastno posestvo tik ob jezeru, v
Unterach am Attersee (Solnograško). Vsak
sport, dopolnilno poučevanje in jezikih.
Pojasnila: Töchterpensionat v. Kastaly,
Wien VIII., Langegasse 65, Telef. A 27-4-22.
7201

Specijalni entel oblek, azuriranje, predtisk,
najhitrejša postrežba, najfinije delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Strudel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila
zaves, pregrinjaj; entlanje, izdelovanje
gumbic. Vseled najmodernejše ureditve
podjetja — najnižje cene. 79

**HALO
BURGIT** po

O B L I Ž ! !

Če trpite na kurjih očesih ali trdi koži
na podplatih pomaga edino le to sred-
stvo. Letos obhaja 25-letnico, kar je do-
kaz njegove nedosegljive kvalitete. Do-
bi se: v lekarnah, parfumerijah in dro-
gerijah po Din 4.-, 7.-, dva velika za pod-
plate za Din 9. Kjer se ne dobi, raz-
pošilja:

GLAVNO ZASTOPSTVO BURGITA

NOVO MESTO 7551

Žične vloge po 109 Din

Žične vloge iz izvanredno trde žice Din
159. Plaćljivo vnaprej, franko vsaka
železniška postaja. Preprodajalci dobi-
jo popust. Pri naročilu se prosi, da se
navede natančna notranja mera postelje.

„WEKA“, MARIBOR 9.

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. LJUBLJANA, MESTNI TRG 17

Naše cene so:

8234

Kotenina 75 cm široka	Din 6.—	Creppe de Chine	Din 42.—
Sifon 80 cm širok	» 7.—	Creppe georgette	» 42.—
Platno za rjuhe 150 cm šir.	» 18.50	Creppe Marocain	» 52.—
Platno za kapne 185 cm šir.	» 30.—	Eponge svila	» 42.—
Pol delene	» 8.—	Volnen Georgette 150 cm	» 56.—
Etamine 100 cm širok	» 17.—	Volnen rips 100 cm	» 40.—
Češka svila, 100 cm široka	» 20.—	Stof za moške obleke	» 52.—
Toledo Pique	» 27.—	Češki kamarn za moške obleke	» 95.—
Criquette	» 30.—	Angleško blago za moške obleke	Din 200.—
Stofe vzorčast	» 22.50	Preproge (tekači) 90 cm šir.	» 24.—
Stof za damske obleke 130 cm	» 29.—	Preproge Bouchle	» 35.—

Vse vrste moške in otroške konfekcije.

Za propagandni urad iščemo

TAJNIKA (vodjo urada)

ki bi moral v odsotnosti šefa samostojno reševati vse tekoče posle. Pogoj je per-
fektno znanje srbohrvaškega ter nemškega ali francoskega jezika, kakor tudi stro-
jepisja, srbohrvaške in nemške stenografije ter znanje glede izdelave tiskovin. Znanje
iz farmacevtske ali kozmetične stroke zaželeno.

Ponudbe s točno navedbo dosedanjega dela in življenjskega opisa pod »Sekretar« na
Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9. 7634

TRGOVCI SO NAM VZGLED

Kako se da brez škode za napredek štediti. Reklama na stenskih in drugih
tiskovinah izginja, ker nima stika z občinstvom. »Jutrovi« oglasi pa so od
čitateljev naročeni in kupljeni in so zato stalna in najboljša vez med trgovcem
in odjemalcem.

Je li, da skrbite
za svoje
zdravje?

Toda brigajte se tudi za zdravje svojega
obraza! Ta je od jutra do noči napudran.
Ste že kdaj pomislili, da bi mogel trpeti
škodo radi uporabe pudra srednje vrste?

V pudrih BOURJOIS imate

- Poudre »SOIR DE PARIS«
- » »PRINTEMPS DE PARIS«
- » »MON PARFUM«
- » »FIANCEE«

absolutno popolnost in neškodljivost v kvaliteti,
kar je vaši polti nujno potrebno. Poleg tega vam
nudi bogato izbero v nijansah.

BOURJOIS-PARFUMEUR se vedno prizadeva,
da vas ohrani mladostno in lepo.

BOURJOIS

PARFUMEUR

Izdelovalec svetovno znamenitih rdečil za lice

Cendre de rose in rouge mandarine.

Objava.

Ugotovili smo, da je naš bivši zastopnik za dravsko
banovino g. Henrik Breznik iz Ljubljane, Gledališka uli-
ca št. 10, ki je zdaj zastopnik tt. »Petronafta« Lukač in
Schächter k. d. v Zagrebu, pismenim potom obvestil naše
odjemalce v dravski banovini, da bo blago, pri nas na-
ročeno, dobavila dozdevna naša naslednica naših prej-
šnjih uradnikov tt. »Petronafta« Lukač in Schächter k. d.
v Zagrebu.

Opozarjamo, da tt. »Petronafta« Lukač in Schächter
k. d. v Zagrebu ni naša pravna naslednica, da ji mi ni-
smo prepustili svojih naročil in da mi sploh nimamo nič
skupnega s to trditvijo ter prosimo svoje cenjene odje-
malce, da vzamejo to na znanje, in da smo obenem v
zaščito svojih interesov podvzeli proti krivcu sodne ko-
rake.

V Zagrebu, dne 24. junija 1933.

7639

Jugoslavenska nafta d. d.

Vaše zadovoljstvo - naš uspeh.

DECI:

19.-

Vrsta 4431-06

V toplih dnevih je potreben lahek čevlji. Ta je izdelan iz platna z gumijastim podplatom, tako da se na nogi niti ne občuti. V njem nosite lahek vložek, ki stane Din 4.—.

Vrsta 4462-05

Poleti za vsako priliko te bele platnene čevljičke s sponko in z gumijastim podplatom. Vel. 27-34 Din 35.—.

Vrsta 4561-29

Za sport. Idealen in najcenejši čevlji za vse vrste sporta za turistiko in za razne igre. Vel. 27-34 Din 25.—.

Vrsta 2942-00

Sandale s crep-gumijastim podplatom, praktične, trajne in zelo udobne. Vel. 27-34 Din 45.—, 35-38 Din 59.—.

Vrsta 5641-38

Za vaše zlate otročičke udobne čevljičke iz teletjega boksa s sponko, široke oblike.

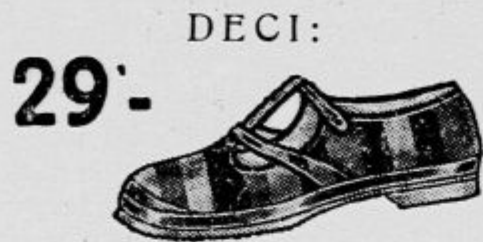
Vrsta 5642-40

Za vaše otročičke udobne čevljičke okrašene s kačjo kožo. V njih se bo deca počutila vedno prijetno.

Za časa velike vročine so naše prodajalnice preskrbljene z lahko in udobno obutvijo in sicer po taki ceni, da si vsakdo lahko nabavi več parov.

Najboljše jamstvo, da boste zadovoljni, je — naša dolgotrajna izkušnja — naše strokovno znanje — naše veliko število stalnih odjemalcev — naši dobri in ceneni čevlji.

PRIDITE IN PREPRIČAJTE SE!

DECI:

29.-

Vrsta 4761-74

Okusen čevljiček v radost vašim ljubljenskom. Izdelani so iz raznovrstnega platna s crep-gumijastim podplatom. Vel. 27-34 Din 35.—.

Vrsta 242

Otroški telovadni čevlji z elastičnim chrom-podplatom. Potrebni so za telovadbo v šoli, pri Sokolu in sploh za vsako gimnastiko. Ženski Din 35.—.

Vrsta 3222-00

Za nemirne dečke polčevlji iz rjavega boksa z močnim gumijastim podplatom, zelo trpežni. 35-38 Din 59.—.

Vrsta 5642-36

Otroški čevljiček iz boksa s sponko, okusno okrašen. Praktičen za vsakdanjo nošnjo kot tudi za praznike.

ŽENAM:

49.-

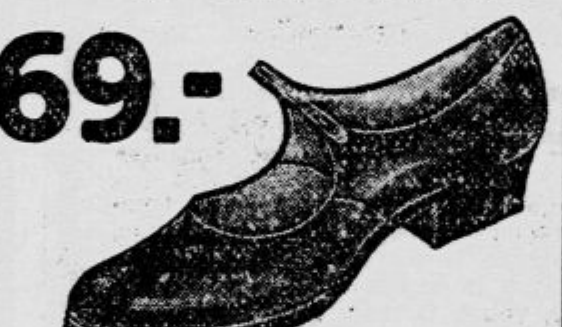
Vrsta 3335-10

Udoben ženski platnen čevlji z gumijastim podplatom in nizko peto. Praktičen za vsakdanje nošenje.

Vrsta 2445-09

Okusen platnen čevlji z nizko peto in gumijastim podplatom. Za soparne dneve neobhodno potreben. Lahek in poceni.

Vrsta 3945-03

Praktičen in udoben čevlji iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Za vsakdanje nošenje nenadomestljiv.

Močne vezalčke Din 1.— par.

Plata

ŽENAM:

49.-

Vrsta 2925-07

Platneni čevlji na zadrgo z elastičnim gumijastim podplatom in istotako peto.

Vrsta 9815-43

Eleganten lahek, platnen pems-čevljiček v kombinaciji z rjavim usnjem ali pa z lakom. Za krasne sončne dneve.

Vrsta 8865-11

K lahki letni obleki nosite te udobne in okusno kombinirane opančice. Zelo so zračne in udobne. Rdeče ali plave.

Vrsta 2945-11

Za vsak dan te čevlji iz boksa, črne ali rjave. Isti iz laka za nedeljo in praznik za Din 99.—.

Vrsta 9375-08

Zelo eleganten in okusen čevljiček s sponko in visoko peto iz belega semiša, okrašen s kačjo kožo.

MOŽEM:

Vrsta 2947-06

Sandale s crep-gumijastim podplatom ne žulijo ne nog ne žepa. Zelo so lahke, zračne in udobne. Ženske Din 59.—.

Vrsta 1137-27

Eleganten moški polčevlji za poletje v kombinaciji platna s črnim ali rjavim usnjem. Krasna izpopolnitev letne garderobe vsakega gospoda.

Vrsta 2927-41

Zračne in lahke sandale s chrom-podplatom. Za tople dneve neobhodno potrebne.

Eleganten moški polčevlji okusno perforiran. Kombinacija semiša z usnjem. Za promenado in družbo.

VELIKA IZBIRA V VSEH MODNIH BARVAH IN DEZENIH.
OTROŠKE NOGAVICE: Dolge bombažaste Din 8.—, 10.—, 12.—
Kratke iz sukanca Din 7.—, 9.—
Dokolenke Din 10.—, 12.—
ŽENSKO NOGAVICE: Svilene Breda Din 29.—
svilene „ 19.—
flor „ 19.—
Bombažaste American „ 15.—
Bombažaste normal „ 9.—
Iz sukanca kratke „ 10.—

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

prilaga svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

1 milijon

odjemalcev ima trgovina glasb. bil Meinel & Herold, torej vedno vse druge glasbene firme v Jugoslaviji skupaj. To gotovo nekaj pomeni in zato zahtevajte tudi Vi predvsem

katalog

le trdke, ki ga dobite brezplačno. Nudi se vam:
Violine od Din 69.—
Ročne harmonike „ 69.—
Mandoline „ 69.—
Gitare „ 149.—
Hajalske gitare, saksofone, kromatone in klavirharmonike itd.
Meinel & Herold
trgovina glasb. bil in harmonik, prod. podr.
Maribor št. 101

PERJE
KOKOSJE, PURJE, GOSJE in RACJE
NAVADNO, S STROJEM ČISTENO in COHANO

PO ZNATNO NIZJIH CENAH.

★
VZORCI SE POSILJAJO BREZPLAČNO in FRANKO

★
DOBAVLJA V VSAKI MNOŽINI

E. Vajda, Čakovec

Telefon 59, 60, 3, 4.

SPOLNE BOLEZNI

sifila, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih injekcij, brez živega srebra in salvarzana, priprostim, toda radikalnim potom. Tisoči žen in moških se zahvaljujejo za popolno ozdravitev in trajno zdravje ravno tej kuri. Tisoči zahvalnih pisem. Uspeh v vsakem slučaju zajamčen. Kura je zdravju neškodljiva. Ne trpite dalje! Pišite nam in mi vam pošljemo zastoj razpravo, kako se iznebite bolezni. In tako se boste steli med srečnike. Laboratorij Havelka, Praha 65-Nusle, Božetechova ulica 10, J. 17, CSR. 162

PARKETNE DEŠČICE

hrastove in bukovne dobavljajo in polaga najceneje

JOS. R. PUH, LJUBLJANA
Gradaška ulica št. 22.

Zahtevajte ponudbe!

USODA LJUDI!

Znameniti astrolog prof. Helein se je odločil brezplačno izdelati vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v življenju drugih, ne glede na razdaljo, meji na čudovitost. Prof. Helein vam pove po razenici vašo usodo; napove vam, kdaj lahko dočete uspeh ali najdete srečo itd. Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov gotovo vzbudi vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni, ne jadikujte, vse se obrne na bolje.

Čitajte, kaj vam piše prof. Helein:
Spoštovani prijatelji! Ze sama objava, da bom izdeloval horoskope brezplačno, je povzročila, da je moj tukajšnji zavod naravnost preplavljen s takimi prošnjami. Smatram za svojo dolžnost, da se vam tem potom zahvalim za vaše zaupanje. Svoje sposobnosti dajem sedaj na razpolago vsem. Sporočite mi svoje naslove, poklice, dan, mesec in leto rojstva in povem vam o Vaši bodočnosti sedanjosti in prihodnosti, ved, nego bi vi smatrali za možno. Samo — izdatke priložite v višini 10 Din. Dopise naslovite na moj zavod: Astrol. labor. K. Havelka, Praha 31 — Vinohrady, poštni predal 28. J.—350. Upam, da vam pokažem boljše pot v bodočnost in ostanem vaš prijatelj.

prof. Helein, astrolog.

ADELA POGORELC roj. DE DAMOS
JOŠKO POGORELC

poročena

PLANINA

2. VII. 1933

KRAGUJEVAC
7588

Grd nos

zakaj, da bi vam grešil življenje? — Z aparatom »ORTHODOR« popravite zanesljivo zakrivljen, debel, širok, dolg, sodast, top, gomoljast nos itd. in daste obrazu tako lep in plemenit izraz. »Orthodor« se da preprosto prilagoditi vsaki obliki in velikosti nosu dame, gospoda in deca. 90 Din. Edeleco nosu in obrazu odpravite danes tako enostavno in zanesljivo s posebno kremo za pobočenje »A« Din 59.—. Originalne SCHRODER-SCHENKE razpoložljive »OMNIA«, edelek 1/6, Zagreb, Draskovičeva 27. Poština pri plačilu v naprej Din 6.—, po povzetju 12 Din.

Zahtevajte brezplačno ilustrirane cenike.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozil, Ljubljana, Karlovaška c. 4.

ŠIBENIŠKI VINOTOČ

Cankarjevo nabrežje 5

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanja, da je preuredil vinotoč v lep in udoben

„BUFET PRI TROMOSTOVJU“

Točimo vsem dobro znana šibeniška vina iz lastnih vinogradov. Odprto ves dan tudi ob nedeljah in praznikih.

Za blagohotni obisk se vljudno priporoča

7625

S. A. SUNARA.

ALI ŽE POZNATE Spiegel-ov „CITROPUR“?

Za vroče in hladne pijače, kakor tudi za okisovanje vseh jedil, katerim ste prej dodajali citronin sok ali ocat. Dobiva se v vseh drogerijah in boljših trgovinah. Samoprodaja za Jugoslavijo:

J. V. POBERAJ, DROGERIJA, PTUJ. 187